

**Hässelholms
kommun**

Kallelse till kommunstyrelsens arbetsutskott

Onsdagen den 29 november 2023, kl. 09:30
Sammanträdesrum 1, Stadshuset

I tur att justera: Lina Bengtsson
Ersättare: Hanna Nilsson
Tid och plats för justering: Digital justering

Föredragningslista

Mellan 08:30-09:30 håller vi beredning med slutredovisning av Framtidens arbetsplats. TNAU och PU är inbjudna till beredningen.

	Ärenden	Till	
	Protokollsjustering		
1.	Godkännande av dagordning		
2.	Räddningstjänsten redogör för utvärderingen av avtal Hässelholm-Perstorp och Hässelholm-Osby		FC från räddningstjänsten 09.35-09.45
3.	Tillsynsplan enligt LSO och LBE <i>Handlingar</i> <ul style="list-style-type: none"> • RTJ tjänsteskrivelse 2023-11-07 • Tillsynsplan LSO och LBE 	KS	FC från räddningstjänsten finns på plats för eventuella frågor 09.45-09.50
4.	Uppföljning Jämställdhetsplan för Hässelholms kommun 2021-2025 <i>Handlingar</i> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2023-07-04 • Jämställdhetsplan 2021-2025 reviderad version 	KS	

5.	Förslag till ny resursoptimeringsplan (ROP) för Hässleholms kommun 2024-2027 <i>Handlingar</i> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2023-10-13 • Förslag till ny resursoptimeringsplan (ROP) för Hässleholms kommun 2024-2027 • Bilagor till resursoptimeringsplanen 	KF	
6.	Rapport om avtalssamverkan 2023 <i>Handlingar</i> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2023-11-06 • Rapport avtalssamverkan 	KS	
7.	Granskningsrapport för intern kontroll år 2023 för kommunledningsförvaltningen <i>Handlingar</i> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2023-11-06 • Granskningsrapport 2023 	KS	
8.	Intern kontrollplan år 2024 för kommunledningsförvaltningen <i>Handlingar</i> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2023-11-06 • Risk- och väsentlighetsanalys 2024 • Intern kontrollplan 2024 	KS	
9.	Ansökan om kommunalt stöd till upprustning av allmän samlingslokal <ul style="list-style-type: none"> • Ordförandeförslag 2023-11-17 • Ansökan om kommunalt stöd till upprustning av allmän samlingslokal 		
10.	Motion om energisäkerhet och näringslivsetableringar <i>Handlingar</i> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2023-10-27 • Motion om energisäkerhet och näringslivsetableringar 	KF	

11.	Motion om fossilbränslefri fordonsflotta <i>Handlingar</i> <ul style="list-style-type: none">• KLF tjänsteskrivelse 2023-11-07• Motion om fossilbränslefri fordonsflotta	KF	
-----	--	----	--

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Lena Wallentheim (S)
Ordförande

Micaela Duvsjö
Sekreterare

Kommunstyrelsen

Handläggare
Verksamhetschef Melissa Millbourn
Räddningstjänsten

melissa.millbourn@hasselholm.se

Tillsynsplan enligt LSO och LBE

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen följande beslut:

1. Tillsynsplanen enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor samt enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) antas.
2. Tillsynsplanen börjar att gälla 2024-01-01.

Beskrivning av ärendet

I november 2021 beslutades föreskrifterna och de tillhörande allmänna råden (MSBFS 2021:8) som reglerar hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt LSO.

Bakgrunden till föreskrifterna kan återfinnas i konsekvensutredningen som tagits fram av MSB i samband med föreskriftsarbetet. Där framgår att det i dag finns stora skillnader i hur kommunerna utför sin tillsyn. Skillnaderna finns i alla delar av tillsynsverksamheten – i hur verksamheten planeras, hur enskilda tillsynsärenden hanteras och hur uppföljning och erfarenhetsåterföring sker. Detta har uppmärksammats i bland annat Reformen skydd mot olyckor – en uppföljning med förslag till utveckling (Ds 2009:47) och i de årliga uppföljningarna över kommunernas arbete enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) gör tillsammans med länsstyrelserna.

I föreskriftens 3–8 §§ regleras hur tillsynsverksamheten ska planeras och i 9–12 §§ hur tillsynen ska utföras. Som grund i planeringen av tillsyn ska hänsyn tas till om de

som vistas i byggnaden eller anläggningen kan förväntas ha god lokalkännedom samt om de är inlästa eller vistas där av plikt. Tillsyn ska endast användas om det bedöms som en effektiv förebyggande åtgärd med utgångspunkt av riskerna vid en eventuell brand. Till föreskrifterna finns en bilaga där byggnader och andra anläggningar redovisas där riskerna vid brand generellt sett är stora. Utöver de verksamheter som omfattas av bilagan till föreskriften ska Räddningstjänsten Hässleholm, utifrån lokala förhållanden, även identifiera och ha en planering för andra byggnader och anläggningar där tillsyn ska genomföras.

Enligt närliggande lagstiftning, lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, 21 §, skall den myndighet som prövar frågor om tillstånd enligt lagstiftningen även inom sitt verksamhetsområde utöva tillsyn över efterlevnaden av lagen och tillhörande föreskrifter. De verksamheter som hanterar sådana mängder brandfarlig eller explosiv vara, att de når upp till tillståndsplikten enligt LBE, planeras för tillsyn enligt LBE. Enligt 6 § ska den som hanterar, överför, importerar eller exporterar brandfarliga eller explosiva varor vidta de åtgärder som behövs för att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av varorna och för att förebygga obehörigt förfarande med varorna.

Denna tillsynsplan utgör ett styrdokument för räddningstjänstens planering av tillsynsverksamhet enligt LSO och LBE och syftar till att visa hur Hässleholms kommun uppfyller kraven avseende planering som anges i 3–8 §§ MSBFS 2021:8. Tillsynsplanen syftar också till att tydliggöra den planerade tillsynen enligt LBE.

Bilagor

Tillsynsplan LSO och LBE

Sändlista:

Räddningstjänsten

Kommunal författningssamling

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic

Biträdande kommundirektör

Johan Wendt

Räddningschef

Melissa Millbourn

Verksamhetschef

Tillsynsplan LSO och LBE

Räddningstjänsten

Innehållsförteckning

Allmänt.....	2
Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)	2
Handlingsprogram	2
Föreskrift om tillsyn MSBFS 2021:8.....	2
Lag (2010:1010) om brandfarliga och explosiva varor (LBE).....	2
Syfte.....	3
Mål.....	3
Resurser, kompetens och delegering	4
Resurser.....	4
Kompetens.....	4
Delegation.....	4
Tillsynsverksamheten	6
Regelbunden tillsyn, MSBFS 2021:8, 3–4 §§, samt LBE 21 §.....	6
Byggnader och anläggningar som återfinns i bilaga till MSBFS 2021:8.....	7
Byggnader och anläggningar som kommunen själv har identifierat.....	7
Flerbostadshus.....	8
Tillsynsintervall LSO	8
Tillsynsintervall farlig verksamhet	9
Enskild bedömning	9
Tillsynsintervall LBE	10
Tillsyn i enskilda fall, MSBFS 2021:8, 6§.....	10
Evenemang och festivaler	10
Kvällstillsyn	10
Annan tillsyn	11
Bedömt behov av tillsyn efter räddningsinsats, MSBFS 2021:8, 7 §	11
Uppföljning av tillsynsverksamheten.....	11
Genomföra och följa upp tillsyn av den enskildes skyldigheter enligt LSO och LBE	11
Bilaga A - Grundfrister.....	12

Diarienummer: RTJ 2023/11
Fastställt den: [Ange datum]
Fastställt av: Kommunstyrelsen
För revidering ansvarar: Kommunstyrelsen
För uppföljning ansvarar: Räddningstjänsten
Dokumentet gäller för: Räddningstjänsten
Giltighetsperiod: 2024-01-01 tills vidare
Ersätter: [Ange dokumentnamn]
Kommunal författningssamling: Tillsynsplan LSO och LBE
Antagen: [Ange datum]

Allmänt

Räddningstjänsten Hässleholms kommun har fått i uppdrag av Hässleholms kommuns kommunstyrelse att samordna och hantera åtgärder enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) samt enligt Lag (2010:1010) om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)

I LSO anges (1 kap. 3a§) att förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador.

I LSO anges (3 kap. 3§ samt 3 kap. 8§) att en kommun ska ha av kommunfullmäktige antagna handlingsprogram för förebyggande åtgärder och för räddningstjänst.

Handlingsprogram

Hässleholms kommun antog 2021-12-15 handlingsprogram enligt LSO i kommunstyrelsen. Handlingsprogrammet bygger bland annat på en riskanalys av kommunens riskbild, där risker för olyckor som kan föranleda räddningsinsats enligt LSO har prioriterats.

I handlingsprogrammet beskrivs hur den förebyggande verksamheten, där tillsynsverksamheten ingår, är ordnad på ett övergripande plan. Då tillsynsverksamheten utgör en stor och viktig del i det förebyggande arbetet är det nödvändigt att beskriva hur tillsynsarbetet är ordnat på ett djupare plan. Detta i syfte att tillsynen, på ett effektivt sätt, ska bidra till att förebygga olyckor samt minska konsekvenserna av dem om de trots allt inträffar. Denna tillsynsplan beskriver i detalj hur tillsyn enligt LSO och LBE planeras och utgör ett styrdokument för räddningstjänsten.

Föreskrift om tillsyn MSBFS 2021:8

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) antog 2021 en föreskrift, MSBFS 2021:8, om hur kommunerna ska planera och genomföra tillsyn enligt LSO. I föreskriften står det angivet att kommunen ska planera för hur tillsyn ska genomföras, var och hur ofta tillsyn ska göras och hålla en förteckning över verksamheter och objekt som berörs av tillsyn. Tillsynsplanen, tillsammans med register i verksamhetssystemet Daedalos, är lokala styrande dokument för att uppfylla kraven på planering och förteckning över verksamheter. Föreskriften innehåller också krav om hur räddningstjänsten ska genomföra tillsynen.

Lag (2010:1010) om brandfarliga och explosiva varor (LBE)

Enligt närliggande lagstiftning, Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, 21 §, skall den myndighet som prövar frågor om tillstånd enligt lagstiftningen även inom sitt verksamhetsområde utöva tillsyn över efterlevnaden av lagen och tillhörande föreskrifter. De verksamheter som hanterar sådana mängder brandfarlig eller explosiv vara, att de

når upp till tillståndsplikten enligt LBE, planeras för tillsyn enligt LBE. Om möjligt samordnas tillsynen och tillsyneplaneringen med tillsyn enligt LSO. Register finns på samma sätt i verksamhetssystemet Daedalos.

Syfte

Enligt LSO 5 kap. 1§ skall kommunen utöva tillsyn över efterlevnaden av LSO med tillhörande föreskrifter inom kommunens geografiska område. Enligt LBE ska den myndighet som prövar frågor om tillstånd enligt lagstiftningen också, inom sitt verksamhetsområde, utöva tillsyn över efterlevnaden av lagen och tillhörande föreskrifter.

Tillsynsplanens syftar till att visa hur kommunen uppfyller kraven avseende planering av tillsynsverksamheten enligt LSO, som anges i 3–8 §§ MSBFS 2021:8 samt hur tillsynsverksamheten är planerad enligt LBE.

Mål

Målet med denna tillsynsplan är att den ska utgöra ett styrdokument för räddningstjänstens planering av tillsynsverksamheten enligt LSO och LBE.

Andra förebyggande åtgärder som kommunen genomför i syfte att förebygga bränder och andra olyckor återges inte i denna tillsynsplan.

Resurser, kompetens och delegering

Räddningstjänsten Hässleholm, Osby och Perstorp har gemensamma tillsynsför rättare. Samtlig personal, som arbetar på förebyggandeavdelningen, är anställd i Hässleholms kommun (förutom en) men utför förebyggande arbetsuppgifter i samtliga tre kommuner.

Resurser

Resurser för tillsynsupdraget är enligt följande:

Chef förebyggande avdelning: Del av tjänst (utför begränsat antal egna tillsynsärenden årligen). Ansvarar för planering och uppföljning.

Brandingenjörer: Delar av tre tjänster (ca 0,75 heltidstjänst)

Brandinspektörer med utbildning tillsyn B: Delar av två tjänster (ca 0,25 heltidstjänster)

Övrig personal med utbildning tillsyn A: Delar av fyra tjänster (genomför ca 40 tillsyner tillsammans årligen)

Kompetens

Den som är utsedd att genomföra tillsyn enligt LSO och LBE skall ha erforderlig utbildning och kunskap.

Typ av tillsynsobjekt	Erforderlig utbildning
Enklare tillsyn enligt LSO (exempelvis förskolor, mindre skolor, mindre publika verksamheter)	Brandingenjör, handläggare med lägst MSB:s utbildning "Tillsyn A"
Medelsvår tillsyn enligt LSO (exempelvis skolor, mindre LSS-boenden, större publika verksamheter)	Brandingenjör, handläggare med lägst MSB:s utbildning "Tillsyn A"
Kvalificerad tillsyn enligt LSO (exempelvis äldreboenden, större LSS-boende, större skolor)	Brandingenjör, erfaren tillsynsför rättare med lägst MSB:s utbildning "Tillsyn B"
Enklare tillsyn enligt LBE (exempelvis gasol i restauranger, mindre hantering i butiker)	Brandingenjör, erfaren tillsynsför rättare med lägst MSB:s utbildning "Tillsyn A"
Kvalificerad tillsyn enligt LBE (exempelvis bensinstationer, hantering av brandfarlig vara, mindre cisterner för brandfarlig vara)	Brandingenjör, erfaren tillsynsför rättare med lägst MSB:s utbildning "Tillsyn B"
Tillsyn av komplexa objekt och särskilt samhällsviktiga verksamheter (2:4-anläggning, större hantering av LBE)	Brandingenjör

Delegation

Samtliga tillsynsför rättare har från räddningschefen vidaredelegation på att utföra tillsyner enligt LSO och LBE samt att utfärda föreläggande och förbud enligt LSO och LBE i samtliga tre kommuner. Vidaredelegering innebär att beslutanderätt som kommunstyrelsen

delegerat till förvaltningschefen kan överlämnas till annan anställd att fullgöra. Sådan vidaredelegering ska dokumenteras, varvid eventuella begränsningar i beslutanderätten antecknas. Beslut som fattas på grund av vidaredelegering skall anmälas till räddningschefen, som i sin tur skall anmäla besluten vidare till kommunstyrelsen.

Tillsynsverksamheten

Tillsynsverksamheten är en viktig del i arbetet med att stärka den enskildes förmåga att själv förebygga och minska effekterna av oönskade händelser samt ett effektivt verktyg för räddningstjänsten i arbetet med att förebygga olyckor i samhället. Tillsyn görs för att säkerställa att den enskilde följer lagen, men är även ett tillfälle för att ge råd och stöd till den enskilde.

Tillsyn enligt LSO sker enligt 5 kap. 1§ där det står att en kommun ska utöva tillsyn över efterlevnaden av de delar som faller under kommunens område. Tillsynen vänder sig till ägare och nyttjanderättshavare och syftar till att kontrollera om brandskyddet är skäligt i byggnaden eller anläggningen, men också till att ge råd och stöd till den enskilde för att stärka dennes förmåga att själv förebygga och minska effekterna av en oönskad händelse. Tillsyn av farlig verksamhet syftar till att kontrollera om verksamheter, som är klassificerade som farlig verksamhet, har den beredskap som krävs för att komplettera kommunens beredskap för de olyckor som kan inträffa på den enskilda anläggningen samt om de vidtagna nödvändiga åtgärder för att hindra och begränsa allvarlig skada på liv, hälsa och miljö till följd av olycka på anläggningen.

Tillsyn enligt LBE sker enligt 21 § i samma lag. Enligt 6§ ska den som hanterar, överför, importerar eller exporterar brandfarliga eller explosiva varor vidta de åtgärder som behövs för att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av varorna och för att förebygga obehörigt förfarande med varorna. Lagen ställer också krav på kompetens, utredning av risker samt byggnadens eller anläggningens placering och utformning. Förutom lagen finns ett antal föreskrifter som behandlar brandfarliga och explosiva varor. Vid tillsyn kontrollerar räddningstjänsten hur lagen och gällande föreskrifter uppfylls och ställer, i de fall det krävs, krav på åtgärder.

Regelbunden tillsyn, MSBFS 2021:8, 3–4 §§, samt LBE 21 §

För vissa verksamheter sker tillsyn löpande enligt förutbestämda frister. Detta gäller bland annat för verksamheter där det förekommer sovande personer eller där det finns personer som inte kan förväntas utrymma självständigt, men också för verksamheter med hög persontäthet och där personer inte förväntas ha god lokalkännedom eller där det serveras alkohol. Exempel på sådana verksamheter är hotell, sjukhus och nattklubbar.

Planering för regelbunden tillsyn, enligt 2 kap. 2 § LSO och 2 kap. 4 § LSO, sker enligt MSBFS 2021:8. Planeringen kring var tillsyn ska genomföras och hur ofta, görs med utgångspunkt i riskerna vid en brand eller annan olycka och med beaktande av om tillsyn är en effektiv förebyggande åtgärd. Kommunen ska prioritera att göra tillsyn där människor förväntas ha mindre god lokalkännedom samt där människor är inlåsta eller vistas i en byggnad eller anläggning av plikt.

Regelbunden tillsyn enligt LBE planeras och utförs på verksamheter som bedriver tillståndspliktig hantering av brandfarlig och/eller explosiv vara.

Verksamheter och objekt som omfattas av båda lagstiftningarna LSO och LBE ska planeras för samordnad tillsyn (tillsyn enligt båda lagstiftningarna) i så stor utsträckning som möjligt.

För anläggningar som är klassade enligt 2 kap 4 § LSO (farlig verksamhet) ska tillsyn samordnas med tillsyn enligt 2 kap 2 § LSO och med tillsyn LBE i den mån det är möjligt. En särskild plan ska tas fram för hur själva tillsynen ska gå till, där även övningar och orienteringar för räddningstjänstens personal ska ingå, vilket kan ses som en del i det övergripande tillsynsarbetet.

Planering av tillsynsverksamheten sker under oktober-december före verksamhetsåret.

Byggnader och anläggningar som återfinns i bilaga till MSBFS 2021:8

Byggnader och anläggningar som omfattas av regelbundet återkommande tillsyner och som anges i bilagan till föreskriften, är nämnda som A-anläggningar och finns i verksamhetssystemet Daedalos. A-anläggningarna är, till största del, identifierade utifrån externa register, till exempel omsorgsregistret avseende vårdanläggningar och skolregistret avseende skolor och förskolor, se *tabell A i Bilaga A*. Några A-anläggningar är identifierade utifrån räddningstjänstens gamla register, som omfattar alla objekt som tidigare skulle lämna in en skriftlig redogörelse av brandskyddet, exempelvis större samlingslokaler samt hotell/pensionat. Varje år i oktober, innan nästa års tillsynsplan tas fram, sker en genomgång av de externa registerna så att förteckningen i Daedalos hålls uppdaterad.

Byggnader och anläggningar som kommunen själv har identifierat

De objekt som kommunen har identifierat efter lokala förhållanden är nämnda som B-anläggningar och finns också i förteckning i Daedalos. Identifiering av dessa objekt har gjorts genom att se över kommunens register över de objekt som tidigare lämnat in skriftlig redogörelse av brandskyddet. Kommunen har valt att klassificera en del av dessa som lokala tillsynsobjekt genom följande kriterier:

- Industrier med fler än 100 anställda och med hög brandbelastning i lokalerna eller tillståndspliktig hantering av brandfarlig/explosiv vara.
- Hotell, B&B, pensionat, vandrarhem med färre än fem rum eller nio bäddar (där tillsyn bedöms vara ett effektivt verktyg för att åstadkomma skydd mot olyckor).
- Äldre publika lokaler för 100–150 personer och där uthyrning sker till externa aktörer (där tillsyn bedöms vara ett effektivt verktyg för att åstadkomma skydd mot olyckor).

Kommunen arbetar kontinuerligt med identifiering av lokala tillsynsobjekt. Detta görs till exempel genom att:

- Rutin för identifiering i samband med remisshantering av bygglovsärenden finns upprättad, se *3c_Rutin_Bedömning av nya tillsynsobjekt i samband med bygglovsärenden*.
- Rutin för identifiering i samband med remisshantering av serveringstillståndsärenden finns upprättad, se *3b_Rutin_Handläggning av serveringstillståndsärenden*.

- Rutin för identifiering i samband med handläggning av tillståndsärenden LBE finns upprättad, se *3d_Rutin_Bedömning av nya tillsynsobjekt i samband med handläggning av tillståndsärenden LBE*
- Rutin för kontroll av miljöfarliga verksamheter finns upprättad.

Avseende kontroll av miljöfarliga verksamheter sker en genomgång av Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens register över A-, B-, C- och U-verksamheter en gång per år. När det gäller identifiering i samband med remisshantering av bygglovsärenden, serveringstillståndsärenden samt handläggning av tillståndsärenden LBE, sker detta löpande under året.

Flerbostadshus

Flerbostadshus tillsynas enligt en särskild plan. Planen är uppbyggd så att tillsyn årligen genomförs på ca 10–15 adresser hos samma fastighetsägare. Nästkommande år sker tillsyn på lika många adresser men hos en annan fastighetsägare och så vidare. Varje enskilt flerbostadshus är alltså inte ett återkommande tillsynsobjekt, utan tillsynas bara en gång. Tillsynerna genomförs av en handläggare som, tillsammans med chefen för förebyggande verksamheten, väljer ut lämpliga objekt (adresser) hos den enskilda fastighetsägaren.

Tillsynsintervall LSO

För varje byggnad/anläggning som omfattas av regelbundet återkommande tillsyn, A-anläggningar, samt de som är identifierade efter lokala förhållanden, B-anläggningar, har kommunen bedömt hur ofta tillsyn ska genomföras. Bedömningen är dokumenterad i *Tabell A i Bilaga A*.

Fristerna som anges i tabell A-B är grundfrister för respektive verksamhet, enligt 5 § MSBFS 2021:8. Fristerna i tabell C är utgör tillsynsfrister enligt 21 § LBE. Fristerna i tabell A-B utgår från resonemanget ”*ett objekt med högre risk och/eller med stora konsekvenser vid brand ska få kortare tillsynsintervall än ett objekt med lägre risk och/eller mindre konsekvenser*”. Grundfristerna varierar utifrån följande risker för respektive verksamhet:

- personer som har kännedom om lokalerna eller inte,
- personer som kan utrymma på egen hand eller inte,
- personer som kan förväntas vara vakna eller inte,
- personer som kan förväntas vara alkoholpåverkade eller inte,
- stort personantal,
- förhöjd sannolikhet för uppkomst av brand/snabbt brandförlopp (till exempel hantering av brandfarlig och explosiv vara, tillverkning med öppen låga etc.).

Utifrån ovanstående punkter har kommunen resonerat kring objekten i de olika tillsynsklasserna. I byggnader/anläggningar där personer inte kan utrymma på egen hand, inte förväntas vara vakna och där utrymningen förväntas vara mer komplex, exempelvis sjukhus, låsta intuitioner och nattöppna förskolor genererar de kortaste tillsynsfristerna (1–3 år). Även anläggningar där det kan förväntas uppehålla sig ett stort antal personer (exempelvis idrottsarenor) samt lokaler där det förväntas uppehålla sig ett stort antal personer

som dessutom är alkoholpåverkade (nattklubbar) genererar en kort tillsynsfrist (2–3 år). I lokaler där det förväntas uppehålla sig färre personer som är vakna och kan utrymma på egen hand, genererar i regel längre tillsynsfrister (5–6 år).

Inom olika tillsynsklasser, exempelvis vårdboenden, förskolor/skolor eller hotell, varierar också tillsynsfristen beroende av antal våningsplan samt om det är ett högt eller lågt personantal som väntas vistas där. Dels beror detta på att risknivån oftast är högre om byggnaden/anläggningen har utrymning från något annat plan än markplanet samt om antalet personer som ska utrymma är många, dels beror det på att det kan vara orimligt att genomföra tillsyn på hela byggnaden/anläggningen vid ett och samma tillfälle om byggnaden/anläggningen är mycket omfattande.

Tillsynsintervall farlig verksamhet

Tillsyner i byggnader/anläggningar med farlig verksamhet planeras för tillsyn vart tredje år. Detta gäller samtliga verksamheter förutom bergtäkterna som samordnas med länsstyrelsens tillsyn.

- År 1: Flogas Sverige AB
- År 2: Backer AB
- År 3:

Enskild bedömning

Efter varje avslutad tillsyn ska enskild bedömning av objektets tillsynsfrist göras. Ny bedömning av tillsynsfrist kan också göras vid nytillkomna uppgifter om objektet. Bedömningen kan leda till att fristen ändras. Beslut om ändrad frist tas på förebyggandemötet efter diskussion inom gruppen.

Vid bedömning av tillsynsfrist hos det enskilda objektet ska tillsynshandläggaren utgå från grundfristen och generellt beakta att ett objekt med ett väl fungerande byggnadstekniskt och tekniskt brandskydd samt SBA ska få längre tillsynsintervall än ett objekt med likvärdig risk men med ett sämre brandskydd (byggnadstekniskt, tekniskt eller systematiskt).

Den enskilde handläggaren bör i sin bedömning avseende eventuellt ändrad frist väga in:

- Brandskyddets komplexitet och sårbarhet
- Erfarenhet från tidigare tillsynsbesök
- Erfarenheter från insatser på det enskilda objektet
- Om brandskyddsnivån är skälig utifrån kraven som fanns när byggnaden uppfördes/senast ändrades, men där brandskyddskraven idag är högre.

Om en byggnad/anläggning har ett oskäligt brandskydd ska föreläggande utfärdas så att bristerna åtgärdas. Således ska ett oskäligt brandskydd, när tillsynsärendet inleds, inte ha en påverkan på tillsynsfristen.

Tillsynsintervall LBE

Vanligtvis utfärdas tillstånd för hantering av brandfarlig vara på åtta - tio år. Tillsyn planeras in med målsättningen att avsyning ska göras i samband med tillståndsgivning (vid nytt tillstånd där verksamheten inte haft tillstånd enligt LBE tidigare) samt att tillsynsbesök ska göras en gång under tillståndets löptid. För verksamheter som haft tillstånd tidigare sker tillsyn antingen genom avsyning vid "förnyat" tillstånd eller vid ett tillsynsbesök någon gång under tillståndets löptid. Detta innebär att tillsynsintervallet för objekt med tillståndspliktig mängd brandfarlig vara varierar mellan fyra och åtta år.

För explosiv vara är tillståndstiden sedan 1 augusti 2021 maximalt tre år. Tillsyn planeras in så att avsyning görs i samband med tillståndsgivning (vid nytt tillstånd där verksamheten inte haft tillstånd enligt LBE tidigare) samt att tillsynsbesök görs en gång under tillståndets löptid. För verksamheter som haft tillstånd tidigare, där hanteringen sker enligt gällande lag och föreskrifter och där inga förutsättningar har förändrats sedan senaste tillsyn, genomförs tillsyn någon gång under tillståndets löptid. Undantagen är försäljningsställen för fyrverkerier som tillsynas under försäljningsperioden varje år samt stenspräckare där tillsyn inte sker på regelbunden basis. Tillsyn av stenspräckare görs endast i de fall räddningstjänsten bedömer att behov finns.

Tillsyn i enskilda fall, MSBFS 2021:8, 6§

Tillsyn görs vid kännedom eller misstanke om bristande brandskydd i en byggnad eller anläggning. Dessa kan initieras genom allmänhetens respons, information från andra myndigheter eller i samband med brand- och olycksutredning etcetera. Denna typ av tillsyn är prioriterad inom verksamheten och ska göras så fort som möjligt efter att behov har påkallats om bedömningen är sådan att behov föreligger. Under de senaste fem åren har räddningstjänsten i genomsnitt genomfört ca 10–15 tillsyner per år av denna typ, vilket tas i beaktande då detaljplanering av tillsynsverksamheten sker året innan aktuellt tillsynsår.

Objekten där det bedöms finnas ett behov av tillsyn efter information från allmänheten, andra myndigheter eller liknande, behöver normalt inte vara föremål för tillsyn utifrån MSBFS 2021:8. Efter en genomförd tillsyn på ett sådant objekt, kan det bli aktuellt att klassa objektet som lokalt tillsynsobjekt. Bedömningen redovisas av handläggaren på förebyggandemötet och där efter beslutas om objektet framöver ska ingå i den planerade tillsynsverksamheten.

Evenemang och festivaler

I samband med evenemang och festivaler kan tillsynsbesök göras för kontroll av till exempel samlingstält, framkomlighet och ev. hantering av brandfarlig vara.

Kvällstillsyn

Ambitionen är att minst vart tredje år genomföra tillsyn under pågående verksamhet på de större diskoteken och samlingslokalerna där alkohol serveras i mer än ringa omfattning. Tillsynerna syftar i första hand till att kontrollera brandskyddsorganisationen, inklusive rutiner och kunskaper hos personalen. Om möjligt samordnas detta med polis och/eller alkoholhandläggare.

Annan tillsyn

Utöver ovanstående kan tillsyn genomföras vid händelser som påkallar detta. Det kan gälla vid yttrandeärenden och liknande, till exempel i frågor rörande alkoholtillstånd, vid ny eller ändrad verksamhet eller vid förändrad omvärld såsom exempelvis flyktingström år 2015 och 2022. Bedömning av behov av tillsyn i samband med serveringstillståndsärenden enligt alkohollagen redogörs för i *3b_Rutin_Handläggning av serveringstillståndsärenden*.

Bedömt behov av tillsyn efter räddningsinsats, MSBFS 2021:8, 7 §

Efter genomförd räddningsinsats enligt LSO upprättas alltid en händelserapport som registreras i verksamhetssystemet Daedalos. En bedömning ska göras i samband med upprättande av händelserapport avseende behovet av tillsyn på verksamheten/objektet. Intern rutin för bedömning av behovet av tillsyn finns upprättad och återfinns *3a_Rutin_Bedömning av behovet av tillsyn efter räddningsinsats*. Om räddningsledaren bedömer att det finns ett behov av tillsyn och dokumenterar detta i händelserapporten, erhåller chefen för förebyggande avdelningen ett mejl om detta för vidare hantering.

Om räddningsledaren bedömer att tillsyn behövs sker först en granskning av eventuella bristerna av personal från förebyggande, därefter initieras lämplig åtgärd. Lämpliga åtgärder kan vara telefonsamtal (för att bedöma och rätta till relativt små brister), platsbesök (för att bedöma och rätta till relativt små brister) eller tillsynsbesök. Tillsynen kan göras med anledning av den specifika bristen, alternativt som en större tillsyn där hela objektets brandskydd kontrolleras. Vad som väljs styrs av om objektet är planlagt för tillsyn enligt MSBFS 2021:8 samt behovet av tillsyn (efter utredning av det specifika objektet).

Objekt där det bedöms finnas ett behov av tillsyn efter avslutad räddningsinsats, behöver inte vara föremål för tillsyn utifrån MSBFS 2021:8. Efter en genomförd tillsyn på ett sådant objekt, kan det bli aktuellt att klassa objektet som lokalt tillsynsobjekt. Bedömningen redovisas av handläggaren på förebyggandemötet och där efter beslutas om objektet framöver ska ingå i den planerade tillsynsverksamheten.

Uppföljning av tillsynsverksamheten

Uppföljning görs kontinuerligt under året i samband med förebyggandemötena. Syftet med mötena är bland annat att säkerställa att arbetet med tillsynerna fungerar som det är tänkt, att den beslutade tillsynsvolymen är rimlig, samt att reda ut frågor som uppstått. Mötena är också ett tillfälle då mer komplicerade eller svårbedömda tillsynsärenden kan diskuteras i hela gruppen. Vid mötena har tillsynsför rättarna möjlighet att diskutera enskilda bedömningar av frister för specifika objekt. Beslut tas efter dialog på förebyggandemötet.

Genomföra och följa upp tillsyn av den enskildes skyldigheter enligt LSO och LBE

Räddningstjänsten har tagit fram en handbok som beskriver tillsynsprocessen i detalj, från inledning av ett tillsynsärende tills att tillsynen avslutas. Handboken är uppdelad i tre delar och omfattar tillsynens genomförande och uppföljning, rutiner för inventering och bedömning av nya tillsynsobjekt samt PM för skälighetsbedömningar i olika verksamhetskategorier. Tillsynshandboken finns internt hos räddningstjänsten.

Bilaga A - Grundfrister

Tabell A - Byggnader och anläggningar enligt bilagan till MSBFS 2021:8 - "A-anläggningar"

Typ av verksamhet	Vk	Frist
Verksamheter där personer inte kan förväntas utrymma självständigt		
Tillsynsklass 1: Vård, omsorg m.m. enligt HSL (2017:30), SoL (2001:453) och LSS (1993:387) <i>Informationskälla: Omsorgsregistret (SoL, LSS) samt Vårdgivarregistret (HSL)</i>		
Sjukhus ^[1]	5C	1
Vårdboenden och särskilda boenden för personer med fysisk eller psykisk sjukdom, funktionsnedsättning, utvecklingsstörning, demens eller på annat sätt nedsatt förmåga att själv sätta sig i säkerhet (markplan, max 8 boenden) ² T.ex. mindre äldreboenden och mindre gruppboendestäder i markplan	5B	5
Vårdboenden och särskilda boenden för personer med fysisk eller psykisk sjukdom, funktionsnedsättning, utvecklingsstörning, demens eller på annat sätt nedsatt förmåga att själv sätta sig i säkerhet (fler än ett plan, max 8 boenden) ^[2] T.ex. äldreboenden eller gruppboendestäder i två eller fler plan, mindre än 8 boenden	5B	4
Vårdboenden och särskilda boenden för personer med fysisk eller psykisk sjukdom, funktionsnedsättning, utvecklingsstörning, demens eller på annat sätt nedsatt förmåga att själv sätta sig i säkerhet (fler än 8 boenden oavsett antal plan) T.ex. större äldreboenden och gruppboendestäder	5B	3
Daglig verksamhet inom socialtjänsten	5A	5
Tillsynsklass 2: Verksamheter där personer är inlåsta <i>Informationskälla: Kriminalvården, Migrationsverket, Polismyndigheten och vårdgivarregistret</i>		
Låst institution, sluten vård	5D	2
Skolväsendet		
Tillsynsklass 3: Verksamhet enligt Skoll (2010:800), samt helg-/nattomsorg <i>Informationskälla: Skolregistret</i>		
Förskolor (≤ två avdelningar och verksamhet på markplan) ^[3]	5A	5
Förskolor (> två avdelningar eller verksamhet på annat än markplan) ³	5A	4
Nattöppna förskolor (sovande i markplan) ^[4]	5A	4
Nattöppna förskolor (sovande på annat än markplan) ³	5A	3
Skolor ≥ 2 plan eller fler än 150 personer i brandcellen	2A,2B	4
Övriga skolor	2A	6
Tillfällig övernattnings- och vissa gemensamhetsboenden		
Tillsynsklass 4: Byggnad enligt Lag om HoP (1966:742) <i>Informationskälla: Polismyndigheten</i>		
Hotell med ≥25 rum	4	4

Hotell med ≥5 rum/9 gäster – 24 rum	4	5
Tillsynsklass 5: Elevhem och förläggningar		
<i>Informationskälla: Kommunen, Försvarsmakten, Migrationsverket</i>		
Verksamhet med ≥25 rum/50 personer	4	4
Tillsynsklass 6: HVB enligt SoL (2001:453)		
<i>Informationskälla: Kommunen</i>		
Alla verksamheter, generellt	3B	5
Större samling av människor som inte kan förväntas ha god lokalkännedom		
Tillsynsklass 7: Publik samlingslokal, ≥150 personer		
<i>Informationskälla: Kommunen (byggnadsnämnden)</i>		
Samlingslokal ≥150- <300 personer	2B	6
Samlingslokal ≥150- <300 personer i flera plan eller med komplicerade utrymningsförhållanden	2B	4
Samlingslokal ≥301 personer	2B	4
Tillsynsklass 8: Verksamhet med serveringstillstånd, ≥50 personer, serveringstillstånd efter klockan 23		
<i>Informationskälla: Kommunen (serveringstillstånd)</i>		
Verksamhet med serveringstillstånd ≥50- ≤ 150 personer	2A	6
Verksamhet med serveringstillstånd ≥150 (ej nattklubb)	2B,	4
Verksamhet med serveringstillstånd ≥150 personer (nattklubb)	2C	2
Tillsynsklass 9: Anläggningar för fler än 1000 personer helt eller delvis under tak		
<i>Informationskälla: Kommunen (Fritidsnämnden)</i>		
Alla verksamheter		3
Byggnader med kulturhistoriska värden		
Tillsynsklass 10: Byggnadsminnen eller kyrkobyggnader enligt kulturmiljölagen (1988:950)		
<i>Informationskälla: Riksantikvarieämbetet</i>		
Byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturmiljölagen (1988:950)		S ^[5]
Kyrkobyggnader som omfattas av 4 kap. 3–4 §§ kulturmiljölagen		S ⁵
Tillsynsklass 11: Statliga byggnadsminnen enligt förordning (2013:558) om statliga byggnadsminnen		
<i>Informationskälla: Riksantikvarieämbetet</i>		
Alla verksamheter (Hovdala slott) ^[6]		4
Byggnader där egendom tillhörande museer förvaras		
Tillsynsklass 12: Byggnader med museer som omfattas av museilagen (2017:563)		
<i>Informationskälla: Myndigheten för kulturanalys</i>		
Alla verksamheter (Bjärnums museum)		6
Byggnader eller andra anläggningar vars utformning ställer särskilda krav på det byggnadstekniska brandskyddets tillförlitlighet		
Tillsynsklass 13: Byggnader ≥16 våningar		
<i>Informationskälla: Kommunen (Byggnadsnämnden)</i>		
Ej aktuell		
Tillsynsklass 14: Tunnlar ≥500-meter och stationer under mark		

<i>Informationskälla: Kommunen</i>		
Ej aktuell		
S=Särskild bedömning i det enskilda fallet		

Tabell B - Byggnader och anläggningar efter lokala förhållanden "B-anläggningar"

Andra samlingslokaler		
Samlingslokaler <150 personer		
Äldre byggnader med brandskydd som är långt ifrån nybyggnadskrav		6
Tillfällig övernattnig		
Uthyrningsverksamhet med <5 rum eller 9 bäddar, ex. B&B		6
Elevhem/förläggning med 5–24 rum, ex. studentboende		5
Flerbostadshus		
Se särskild tillsynsplan		
Industrianläggningar		
Med hantering av brandfarliga eller explosiva varor eller med hög brandbelastning samt ≥100 anställda		3–4
Industrianläggningar m.m. som är föremål för 2 kap 4 § LSO		3
Övriga		
Verksamheter där bränder/olyckor kan orsaka stor skada på miljön (exempelvis avfallsanläggningar)		S
Verksamheter där en brand kan innebära stora ekonomiska kostnader eller stor påverkan på samhället (exempelvis vissa samhällsviktiga verksamheter som värmeverk, serverhallar och tågdepån)		S
Verksamheter där en brand kan innebära allvarliga skador på kulturhistoriska värden		S

S=Särskild bedömning i det enskilda fallet.

Tabell C – Tillsynsfrister LBE

Tillsyn enligt LBE, tillståndspliktiga verksamheter	
Samplanerad tillsyn	
Anläggningar enligt ovan som är föremål för tillsyn LSO	Följer samma frist som tillsyn LSO
Bensinmackar och gasmackar	
Samtliga anläggningar.	Avsugning eller platsbesök genomförs vid nytt tillstånd samt mitt i tillståndsperioden, normalt medför detta 4–5 års frist
Cisterner och lösa behållare för brandfarlig vätska	
Samtliga anläggningar	Avsugning eller platsbesök genomförs vid nytt tillstånd samt mitt i

	tillståndsperioden normalt medför detta 4–5 års frist
Anläggning med gashantering	
Hantering i flaskor eller cistern	Avsugning eller platsbesök genomförs vid nytt tillstånd samt mitt i tillståndsperioden, normalt medför detta 4 - 5 års frist
Fyrverkeriförsäljning	
Butiker eller liknande med försäljning av fyrverkerier	Tematisk tillsyn görs varje år under försäljningsperioden
Övrig tillståndspliktig hantering av explosiv vara	
Sprängsajter, förråd av explosiv vara	Avsugning eller platsbesök görs vid nytt tillstånd samt mitt i tillståndsperioden, normalt medför detta en frist på 1,5 år.

^[1] Sjukhuset har delats upp i fyra sektioner. En sektion tillsynas varje år.

^[2] Observera att vid flera byggnader, där varje byggnad har färre än 8 rum, bör fristen kortas pga. att personalen oftast har hand om alla byggnader inom verksamheten.

^[3] Gränsen på två avdelningar kommer ifrån kravet på avskiljning. Vid verksamhet på annat än markplan blir utrymningen mer problematisk.

^[4] Sover barnen i markplan sker utrymning direkt ut. Sover de på annat plan blir utrymningen mer problematisk.

^[5] Särskild bedömning. Kyrkorna inventeras och bedöms enskilt. Vissa kommer inte tillsynas alls (särskild motivering finns), andra kommer tillsynas utifrån personsäkerheten (främst läktare) och i vissa fall kommer andra förebyggande åtgärder än tillsyn att genomföras.

^[6] Kulturhistoriskt värdefulla byggnader samt större samlingslokal

**Hässelholms
kommun**

**Hässleholms
kommun**

Handläggare
Karolina Engquist
Kommunledningsförvaltningen

karolina.engquist@hassleholm.se

Uppföljning Jämställdhetsplan för Hässleholms kommun 2021–2025

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen följande beslut:

1. Kommunstyrelsen godkänner uppföljningen och lägger informationen till handlingarna.
2. Kommunstyrelsen antar reviderad version av Jämställdhetsplan för Hässleholms kommun 2021 – 2025.

Sammanfattning

2020 beslutade kommunstyrelsen om en jämställdhetsplan för Hässleholms kommun för perioden 2021–2025. Planen utgår från de nationella jämställdhetspolitiska målen och omfattar målsättningar och aktiviteter som ska genomföras i förvaltningarna i syfte att bidra till en högre grad av jämställdhet i kommunen.

Kommunledningsförvaltningen ansvarar för att samordna uppföljningen av planen som ska göras 2023 och 2025. Samtliga förvaltningar har varit delaktiga i uppföljningen.

Hässleholms kommun / Kommunledningsförvaltningen

Beskrivning av ärendet

Jämställdhetsplanen för Hässleholms kommun har tagits fram i samarbete mellan kommunens samtliga förvaltningar. Planen utgår ifrån de nationella jämställdhetspolitiska målen och omfattar målsättningar och aktiviteter i syfte att bidra till en högre grad av jämställdhet i kommunen. I första hand omfattas ett medborgarperspektiv men planen innehåller även delar som omfattar ett arbetsgivar- och verksamhetsperspektiv. Jämställdhetsplanen omfattar samtliga förvaltningar.

Jämställdhetsplan för Hässleholms kommun

Jämställdhetsplanens struktur utgår från de nationella delmålen;

1. En jämn fördelning av makt och inflytande
2. Ekonomisk jämställdhet
3. Jämställd utbildning
4. Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet
5. Jämställd hälsa
6. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Till varje delmål anges ”målsättningar” som kan liknas vid ett önskat läge för Hässleholms kommun och syftar till att tydliggöra den lokala tolkningen av de nationella målen. Kopplat till målsättningarna anges aktiviteter för att nå eller närma sig målsättningarna. Aktiviteterna består av såväl pågående arbete som utvecklingsområden. För att få genomslagskraft behöver aktiviteterna konkretiseras ytterligare i verksamheterna och är därför kopplade till ansvariga förvaltningar.

Uppföljningen

I planen anges att uppföljning ska ske 2023 och 2025. Uppföljningen som genomförts i år syftar till att ta reda på hur kommunen ligger till arbetet med de aktiviteter som finns i planen. Kommunledningsförvaltningen har samordnat uppföljningen och alla förvaltningar har varit delaktiga. I denna halvtidsavstämning har uppföljningen koncentrerats till de aktiviteter som finns i planen. Ansvariga förvaltningar har fått redogöra för arbetet så här långt.

Till ärendet följer även förslag till en uppdaterad version av jämställdhetsplanen utifrån de resultat som uppföljningen visar.

1. En jämn fördelning av makt och inflytande

Målsättning – Öka jämställdhetsperspektivet i arbetet med medborgarinflytande

Inom ramen för målsättningen ska arbetet med medborgarinflytande stärkas där bland annat digitala lösningar som blev vanligare under pandemin i större utsträckning ska tas tillvara. Som ett led i arbetet har kommunen bland annat genomfört SCB:s medborgarundersökning som ger vissa inspel i hur medborgarna uppfattar sin kommun.

Samtliga förvaltningar arbetar på olika sätt för att tillvarata barns rätt att vara delaktiga. Bland annat arbetar kultur- och fritidsförvaltningen utifrån en plan för att öka barns och ungas inflytande och delaktighet i verksamheterna, socialförvaltningen har i större utsträckning involverat unga i trygghetsvandringar.

Målsättning – Öka jämställdhetsperspektivet i utåtriktad kommunikation

Förvaltningarna arbetar med att uppmärksamma jämställdhetsperspektivet i utåtriktad information och arbetar för att tillgängliggöra texter och annat informationsmaterial. Till exempel ser omsorgsförvaltningen över äldre broschyrer för att säkerställa att texten inte specifikt vänder sig till män eller kvinnor. Arbetsmarknadsförvaltningen tydliggör ett jämställdhetsperspektiv i arbetet med annonser och marknadsföring av utbildningar. Överlag ska målgruppsanpassningar genomföras i planeringen av utåtriktad information enligt kommunens gällande policys och riktlinjer.

Målsättning – Möjliggöra aktivt deltagande i arbetslivet och i olika beslutsorgan

Aktiviteten att barnomsorg ska erbjudas på obekvämt arbetstid via kvälls- och nattöppen verksamhet har genomförts och därför föreslås att aktiviteten stryks ur planen.

2. Ekonomisk jämställdhet

Målsättning – Bidra till en mer jämställd arbetsmarknad

Studie- och yrkesvägledare och undervisande personal inom arbetsmarknadsförvaltningen visar på möjligheter att välja olika yrken oberoende av kön. Fokus läggs på att belysa vilka utbildningar som ger goda möjligheter till arbete. Förvaltningen strävar efter ett stort och brett utbud av yrkesutbildningar som möjliggör att kvinnor, ofta utrikesfödda, i större utsträckning kommer ut i arbetslivet.

Alla nyanlända i Sverige ska genomföra samhällsorientering i sin etableringsplan, i den ingår information om den svenska jämställdhetsmodellen. Vidare vävs jämställdhetsfrågorna in kontinuerligt i undervisningen på olika sätt.

Kompetensbaserad rekrytering innebär att Hässleholms kommun rekryter utifrån en samlad bedömning av den utbildning, kunskap, erfarenhet, och de personliga förmågor som behövs för det specifika jobbet. Annonsering och tillsättning av tjänster grundar sig i kompetensbaserad rekrytering där jämställdhetsperspektivet beaktas genom, där det är möjligt, till exempel sträva efter en jämn könsfördelning i intervjugrupper och kandidaturval.

Socialförvaltningen har tagit bort det personliga brevet i ansökan och låter samtliga sökande svara på samma frågor i syfte att rekrytera kompetensbaserat.

Omsorgsförvaltningen uppger att vid uppdatering av förvaltningens kompetensförsörjningsplan behöver kopplingen till jämställdhet förstärkas.

Omsorgsförvaltningen arbetar aktivt med heltidsfrågan, med tydlig koppling i

kommunikationen att det handlar om en jämställdhetsresa. Med stöd av heltidsresan förväntas fler män söka arbete inom omsorgens verksamhetsområden.

Från och med 1 mars 2021 ska alla vakanser, som omfattas av Kommunals avtalsområde, annonseras på heltid. Uppföljning pågår.

3. Jämställd utbildning

Målsättning - Stimulera val till utbildning som inte är traditionellt könsbunden

Omsorgsförvaltningen arbetar aktivt med att marknadsföra omsorgsycket på skolor och mässor. Ett fokusområde är att väcka intresse för omsorgsycket bland pojkar/män, som fortfarande är kraftigt underrepresenterade inom vård- och omsorgsyrkerna. Vård- och omsorgsambassadörer har utbildats med syftet att vara förebilder för yrket och verksamhetsområdet, och kunna inspirera och motivera andra människor till utbildning och arbete inom sektorn. Legitimerad personal informerar på högskolorna, och förvaltningen planerar att träffa blivande socionomer för att, i högre utsträckning, marknadsföra chefsyrket.

Barn- och utbildningsförvaltningen i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen arbetar med konceptet ”Teknik för tjejer”, en satsning med syftet att öka intresset hos tjejer för tekniska utbildningar, årligen deltar cirka 25 mellanstadietjejer.

Tekniska förvaltningen deltar också på mässor för grundskoleelever. Tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen marknadsför förvaltningen sina arbeten speciellt för gruppen nyanlända och långtidsarbetslösa, som är en viktig grupp i rekryteringssammanhang. Studie- och yrkesvägledning och undervisande personal inom arbetsmarknadsförvaltningen har fokus på att visa möjligheter att välja olika yrken oberoende av kön. Vid marknadsföring av förvaltningens utbildningar presenteras medvetet även personer som representerar underrepresenterat kön. Omsorgsförvaltningen uppger att de arbetar med att ta emot feriearbetare och att vissa särskilda boenden samverkar med förskolor. Förhoppningen är att tidigt väcka intresse hos barn inför framtida val av utbildning.

Aktiviteten ”informera om olika yrken på skolor och mässor” stryks eftersom den inte har någon direkt koppling till jämställdhetsperspektivet. Aktiviteten ”använda ett jämställdhetsperspektiv vid fördelning av praktikplatser” stryks också ur planen. Skolorna står för urvalet av tillgängliga elever. Kommunen äger därmed inte frågan om fördelningen.

Målsättning – Flickor och pojkar ska nå likvärdiga resultat i skolan

Barn- och utbildningsförvaltningen uppger att analys av anledningar till skillnader mellan flickor och pojkars skolresultat sker inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. En förändring i arbetssättet för att få en bättre anpassning för olika lärometoder uppges inte vara aktuell sett ur ett jämställdhetsperspektiv. Förslaget är därför att aktiviteten stryks ur planen.

4. Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet

Målsättning – Kvinnor och män ska ha likvärdiga möjligheter att delta i arbets- och familjeliv
Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar med att säkerställa att det finns flexibla studieformer som gör det lättare för eleverna att kombinera studier med familje- och arbetsliv. Säkerställa och informera om att Svenska För Invandrare (SFI) erbjuds både på dag- och kvällstid, vilket gör det möjligt att kombinera studier med arbete. Arbetsmarknadsförvaltningen samarbetar med förskolan och placeringsenheten utifrån rätten till omsorg. Inom ramen för samhällsorientering för nyanlända genomförs diskussioner och värderingsövningar kring normer, attityder och ansvar för det obetalda hem- och omsorgsarbetet.

5. Jämställd hälsa

Målsättning – Myndighetsutövningen ska likvärdig och utgå från den enskildes behov oavsett kön
Hos berörda förvaltningar finns tydliga riktlinjer att handläggningen ska utgå från individperspektivet. Omsorgsförvaltningen planerar en granskning av ärenden inom ordinärt boende för att se om olika förväntningar finns på män och kvinnor i samband med beslut om insats. Det samma gäller vid utförandet av beslutade insatser. Ett tydligt utvecklingsområde där jämställdhetsperspektivet bör uppmärksammas tydligare är inom anhörigstödet.

Målsättning – En trygg offentlig utombus miljö som möjliggör ett aktivt och hälsosamt liv
Trygghetsvandringar genomförs regelbundet tillsammans med berörda förvaltningar och medborgare i kommunen. Åtgärder protokollförs och följs upp.

Målsättning – Flickor och pojkar, kvinnor och män har samma möjligheter/förutsättningar att ta del av kultur- och fritidsutbud
Kultur- och fritidsförvaltningen säkerställer i sitt arbete jämställdhetsperspektivet i utbud av kultur- och fritidsutbudet. Arbetet med fördelning av träningstider inom fritidsverksamheten är fortfarande ett utvecklingsområde.

Målsättning – Likvärdiga villkor för föreningslivet oavsett inriktning
Översyn av regler och riktlinjer för bidragsgivning har genomförts och nya riktlinjer antagits. Målsättningen stryks därför ur planen.

6. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Målsättning – Mäns våld mot kvinnor ska upphöra
Ekonomiskt bistånd som tillhör arbetsmarknadsförvaltningen uppger att de ingår i VNR-nätverket (ett nätverk för att öka samverkan mellan kommuner, myndigheter och idéburna verksamheter i Skåne Nordost). Syftet med nätverket är att maximera möjligheterna till tidig upptäckt av våld i nära relationer. Nätverket jobbar också med att hitta fler och nya former för att arbeta förebyggande, på flera olika plan, mot detta våld.

Medarbetare inom ekonomiskt bistånd erbjuds utbildningen; ”Våld i nära relationer”, via Kompetenscentrum i Malmö.

Socialförvaltningen, individ- och familjesupporten, samt verksamheten Ung fritid inom kultur- och fritidsförvaltningen uppger att de jobbat med kompetenshöjande insatser kopplat till destruktiva normer kring maskulinitet och våld.

Socialförvaltningen använder sig av metoden Alternativ Till Våld (ATV) för behandling av våldsutövare. Medarbetarna på arbetsmarknadsförvaltningens grundläggande vuxenutbildning utbildas kring hedersrelaterat våld.

Omsorgsförvaltningen har, och använder, våldsförebyggande program/metoder inom verksamheten för funktionsnedsatta. Däremot saknas rutiner för att upptäcka och hantera våld i nära relationer inom ordinärt boende – vilket de uppger behöver utvecklas.

Information ges om; stöd, hjälp och skydd ges på olika och ändamålsenliga sätt, framför allt inom socialförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningens verksamhetsområden.

Kommunfullmäktige beslutade i ärende ”Motion om våldsförebyggande insatser” (KLF 2021/863) att ”Aktiviteter för att bemöta anställda som utsatt för våld i nära relationer tillförs Jämställdhetsplan för Hässleholms kommun 2021–2025, i samband med planens uppföljning och revidering 2023”. Samtliga förvaltningar och bolag har under våren 2023, genom Kompetenscentrum i Malmö, erbjudit chefer, HR-medarbetare och fackliga representanter utbildningen; ”Våld i nära relationer”, med särskilt fokus på medarbetarperspektivet. Aktiviteten bedöms vara genomförd och tillförs därför inte planen.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningen konstaterar att arbete i linje med planens aktiviteter pågår i kommunens förvaltningar. En genomgående reflektion är dock att det är svårt att särskilja jämställdhets- från jämlikhetsperspektiv i arbetet. Perspektiven tenderar att gå in i varandra, vilket blir särskilt tydligt när förvaltningarna arbetar för att på olika sätt möta och nå nyanlända målgrupper som behöver stöd såsom till exempel språkträning och samhällsorientering för att komma in på den svenska arbetsmarknaden.

Några av planens aktiviteter är genomförda och föreslås därför strykas ur planen. Vissa aktiviteter har inte kunnat prioriteras på grund av resursbrist. På många håll pågår dock ett utvecklingsarbete kopplat till planens aktiviteter, men det är i dagsläget svårt att dra slutsatser om jämställdheten ökar i Hässleholms kommun med anledning av detta arbete. Tillgänglig statistik redovisas med viss tidsmässig eftersläpning. Det medför vissa svårigheter att koppla eventuella effekter av

genomfört arbete till statistiken eftersom planen bara varit i bruk sedan 2021. Kommunledningsförvaltningen kan dock konstatera att det finns en ambition att öka jämställdhetsperspektivet i kommunens verksamheter.

Förslagets konsekvenser för verksamhetens brukare

Pågående arbete enligt planen syftar till att öka jämställdhetsperspektivet i våra verksamheter.

Barnperspektivet

Pågående arbete enligt planen syftar till att öka jämställdhetsperspektivet i våra verksamheter.

Bilaga

Jämställdhetsplan 2021 – 2025 – reviderad version

Sändlista:

Samtliga förvaltningar
Kommunal författningssamling

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic

Biträdande kommundirektör

Karolina Engquist

Verksamhetsutvecklare

Jämställdhetsplan 2021 - 2025

Hässelholms kommun, reviderad version

Innehållsförteckning

1. Bakgrund och syfte.....	1
Vem omfattas av planen?.....	1
Giltighetstid.....	2
Uppföljning av planen.....	2
2. Jämställdhetsplan – Hässleholms kommun.....	2
3. Mål 1: En jämn fördelning av makt och inflytande	3
4. Mål 2: Ekonomisk jämställdhet.....	4
5. Mål 3: Jämställd utbildning.....	5
6. Mål 4: Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet	6
7. Mål 5: Jämställd hälsa.....	7
8. Mål 6: Mäns våld mot kvinnor ska upphöra	8

Diarienummer: [Ange diarienummer]

Fastställt den: [Ange datum]

Fastställt av: Kommunstyrelsen

För revidering ansvarar: Kommunstyrelsen

För uppföljning ansvarar: Kommunledningsförvaltningen

Dokumentet gäller för: Samtliga förvaltningar

Giltighetsperiod: 2023 - 2025

Ersätter: Jämställdhetsplan för Hässleholms kommun 2021 – 2025

1. Bakgrund och syfte

Jämställdhet är en global fråga, vilket inte minst framgår av Agenda 2030, som är en universell agenda för FN:s medlemsländer. Agenda 2030 består av 17 olika mål, som samtliga har koppling till en eller flera av de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Jämställdhet representeras i det 5:e målet.

I Sverige är jämställdhet mellan kvinnor och män en grundläggande statsrättslig norm och ett tydligt politiskt mål. Den svenska jämställdhetspolitikens övergripande mål är att *kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv*. Till det övergripande målet finns det sex delpolitiska mål, som samtliga syftar till att bidra till att uppfylla det övergripande målet. Dessa är:

1. En jämn fördelning av makt och inflytande
2. Ekonomisk jämställdhet
3. Jämställd utbildning
4. Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet
5. Jämställd hälsa
6. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Arbete med jämställdhet ur ett medborgar- och brukarperspektiv handlar om att säkerställa en jämställd samhällsservice, d v s att leverera en likvärdig service och fördelning av resurser mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Det innebär att verksamheten kvalitetssäkras för att garantera att den svarar mot båda köns behov och villkor.

Jämställdhet handlar om kön och makt. Det innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter inom livets alla områden. Jämlikhet, som ofta sammanblandas med jämställdhet, är ett vidare begrepp. Det innefattar likvärdiga förhållanden mellan alla oavsett exempelvis kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, ålder, funktionalitet, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller klass. Trots skillnader inom könen är ett strukturerat jämställdhetsarbete viktigt för att motverka de strukturella skillnader i samhället som ger kvinnor och män skilda villkor och förutsättningar.

Kommunstyrelsen har fattat beslut om en lokal handlingsplan för jämställdhetsarbetet i Hässleholms kommun. Handlingsplanen ska bygga på de jämställdhetspolitiska delmålen och aktiviteter och åtgärder ska i huvudsak riktas mot kommunens medborgare. ~~Jämställdhetsplanen har även en tydlig koppling till de av kommunfullmäktige beslutade målen samhällsservice av hög kvalitet, hög livskvalitet för kommuninvånarna och attraktiv arbetsgivare.~~ Jämställdhetsplanen har även en tydlig koppling till de av kommunfullmäktige beslutade strategiska utmaningarna "livskvalitet och trygghet – hela livet" och "attraktiv arbetsgivare". Syftet med handlingsplanen är att lyfta fram både pågående jämställdhetsarbete och identifierade utvecklingsområden. Målsättningen på lång sikt är att det inte ska finnas en särskild handlingsplan för jämställdhet, utan att jämställdhetsperspektivet ska vara en naturlig del i verksamheternas arbete och styrning. Samtliga förvaltningar har varit delaktiga i arbetet att identifiera planens målsättningar och aktiviteter.

Vem omfattas av planen?

Jämställdhetsplanen ska fungera som ett stöd i jämställdhetsarbetet på flera olika plan i Hässleholms kommun. I första hand omfattas ett medborgarperspektiv men planen innehåller även delar som omfattar ett arbetsgivar- och verksamhetsperspektiv.

Giltighetstid

Jämställdhetsplanens giltighetsperiod sträcker sig över fem år, 2021 – 2025. **Denna reviderade version sträcker sig under resterande planperiod till och med år 2025.**

Uppföljning av planen

~~Kommunledningsförvaltningen ansvarar för att följa upp jämställdhetsplanen med hjälp av kvalitativa uppföljningar år 2023 och 2025. Samtliga förvaltningar ska vara delaktiga i uppföljningarna.~~

När planens tidsperiod löpt ut, ~~2025~~, kommer en utvärdering av hela planen och dess målsättningar att genomföras. Utvärderingen ligger sedan till grund för det fortsatta jämställdhetsarbetet i Hässleholms kommun. **Samtliga förvaltningar ska vara delaktiga i utvärderingen.**

2. Jämställdhetsplan – Hässleholms kommun

Jämställdhetsplanens struktur utgår från de nationella delmålen;

1. En jämn fördelning av makt och inflytande
2. Ekonomisk jämställdhet
3. Jämställd utbildning
4. Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet
5. Jämställd hälsa
6. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Till varje delmål anges ”målsättningar” som kan liknas vid ett önskat läge för Hässleholms kommun och syftar till att tydliggöra den lokala tolkningen av de nationella målen. Kopplat till målsättningarna anges aktiviteter för att nå eller närma sig målsättningarna. Aktiviteterna består av såväl pågående arbete som utvecklingsområden. För att få genomslagskraft behöver aktiviteterna konkretiseras ytterligare i verksamheterna och är därför kopplade till ansvariga förvaltningar.

3. Mål 1: En jämn fördelning av makt och inflytande

Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattande i samhället.

Målsättning	Aktiviteter i riktning mot målsättningen	Ansvarig förvaltning
Öka jämställdhetsperspektivet i arbetet med medborgarinflytande	Ingår som en del i översynen av medborgarinflytandet i kommunen	Kommunledningsförvaltningen
	Tillvarata digitaliseringens möjligheter i utvecklingen av medborgardialog	Kommunledningsförvaltningen
	Tillvarata barns rätt att göra sig hörda och vara delaktiga	Samtliga förvaltningar
	Utveckla deltagandet i planprocessen i syfte att nå fler målgrupper som inte aktivt deltar i dagsläget	Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen
Öka jämställdhetsperspektivet i utåtriktad kommunikation	Komplettera mångfaldsperspektiv med jämställdhetsperspektiv i informations- och kommunikationsmaterial	Samtliga förvaltningar
	Anpassa utåtriktad information för att nå fler målgrupper	Samtliga förvaltningar
Möjliggöra ett aktivt deltagande i arbetslivet och i olika beslutsorgan	Barnomsorg erbjuds på obekväma arbetstider via kvälls- och nattöppen verksamhet	Barn- och utbildningsförvaltningen

4. Mål 2: Ekonomisk jämställdhet

Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

Målsättning	Aktiviteter i riktning mot målsättningen	Ansvarig förvaltning
Bidra till en mer jämställd arbetsmarknad	Vägleda män och kvinnor att närma sig otraditionella yrken	Arbetsmarknadsförvaltningen
	Stärka kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden, bl a genom vidare studier för ökad anställningsbarhet	Arbetsmarknadsförvaltningen
	Informera nyanlända om den svenska jämställdhetsmodellen om mäns och kvinnors lika värde och rättigheter	Arbetsmarknadsförvaltningen
	Tydliggöra jämställdhetsperspektivet i rutinen för rekrytering inom Hässleholms kommun	Kommunledningsförvaltningen
	Beakta jämställdhetsperspektivet i kompetensförsörjningsplaner inom Hässleholms kommun	Samtliga förvaltningar
	Annonsera vakanser som omfattas av Kommunals avtalsområde på heltid fr o m 1 mars 2021	Förvaltningar som berörs av avtalsområdet
	Sträva efter att erbjuda heltidstjänster inom Hässleholms kommun	Samtliga förvaltningar

5. Mål 3: Jämställd utbildning

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

Målsättning	Aktiviteter i riktning mot målsättningen	Ansvarig förvaltning
Stimulera val till utbildning som inte är traditionellt könsbunden	Informera om olika yrken på skolor och mässor	Samtliga förvaltningar
	Arbeta för att tidigt väcka intresse hos barn inför framtida val av utbildning	Barn- och utbildningsförvaltningen Omsorgsförvaltningen Arbetsmarknadsförvaltningen
	Använda ett jämställdhetsperspektiv vid fördelning av praktikplatser	Samtliga förvaltningar
	Arbeta för att motverka könsstereotypa normer kring utbildning och yrkesval	Barn- och utbildningsförvaltningen Arbetsmarknadsförvaltningen
	Se över möjligheten att rikta feriearbeten till olika målgrupper i syfte att väcka ett intresse- och på längre sikt öka jämställdheten inom ett visst yrke.	Kommunledningsförvaltningen Arbetsmarknadsförvaltningen
Flickor och pojkar ska nå likvärdiga resultat i skolan	Fokusera på anledningar till skillnader mellan flickors och pojkars skolresultat	Barn- och utbildningsförvaltningen
	Arbeta för att förändra arbets sätt så att de är bättre anpassade till olika lärometoder	Barn- och utbildningsförvaltningen

6. Mål 4: Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet

Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjlighet att ge och få omsorg på lika villkor.

Målsättning	Aktiviteter i riktning mot målsättningen	Ansvarig förvaltning
Kvinnor och män ska ha likvärdiga möjligheter att delta i arbets- och familjeliv	Sträva efter att båda vårdnadshavarna i en familj ska kunna stå till arbetsmarknadens förfogande alt studera	Arbetsmarknadsförvaltningen
	Genomföra diskussioner och värderingsövningar kring normer, attityder och ansvar för det obetalda hem- och omsorgsarbetet	Barn- och utbildningsförvaltningen Arbetsmarknadsförvaltningen

7. Mål 5: Jämställd hälsa

Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma förutsättningar för en god hälsa och erbjudas vård och omsorg på lika villkor.

Målsättning	Aktiviteter i riktning mot målsättningen	Ansvarig förvaltning
Myndighetsutövningen ska vara likvärdig och utgå från den enskildes behov oavsett kön	Säkerställa tydliga riktlinjer för handläggning av ärenden inom samtliga områden med fokus på individ och inte kön	Omsorgsförvaltningen Socialförvaltningen Arbetsmarknadsförvaltningen
	Utföra beslutade insatser utifrån fokus på individ, inte kön	Omsorgsförvaltningen Socialförvaltningen Arbetsmarknadsförvaltningen
En trygg offentlig utomhusmiljö som möjliggör ett aktivt och hälsosamt liv	Planera för trygga offentliga miljöer såsom t ex parker, torg och cykelvägar	Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen
	Genomföra trygghetsvandringar i befintlig offentlig utomhusmiljö – identifiera och åtgärda otrygga platser	Socialförvaltningen Kommunledningsförvaltningen Tekniska förvaltningen
Flickor och pojkar, kvinnor och män har samma möjligheter/förutsättningar att ta del av kultur- och fritidsutbud	Använda ett jämställdhetsperspektiv i fördelning av träningstider inom fritidsverksamheter	Kultur- och fritidsförvaltningen
	Säkerställa att kvinnor och män har samma inflytande av det erbjudna utbudet	Kultur- och fritidsförvaltningen
Likvärdiga villkor för föreningslivet oavsett inriktning	Genomföra en översyn av regler och riktlinjer för bidragsgivning	Kultur- och fritidsförvaltningen Kommunledningsförvaltningen
	Genomföra en översyn av fördelningen av föreningsbidrag och sponsringsbidrag	Kultur- och fritidsförvaltningen Kommunledningsförvaltningen

8. Mål 6: Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Målsättning	Aktiviteter i riktning mot målsättningen	Ansvarig förvaltning
Mäns våld mot kvinnor ska upphöra	Stärka samverkan och samsynen kring hur destruktiva normer och våld ska motverkas och hur det förebyggande arbetet ska bedrivas	Socialförvaltningen Arbetsmarknadsförvaltningen Omsorgsförvaltningen Barn- och utbildningsförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen
	Erbjuda kompetenshöjande åtgärder om destruktiva normer kring maskulinitet och våld	Socialförvaltningen Arbetsmarknadsförvaltningen Omsorgsförvaltningen Barn- och utbildningsförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen
	Utveckla behandling/stöd till våldsutövare	Socialförvaltningen
	Våld analyseras och värderas i utredningar och skyddsbedömningar	Socialförvaltningen Arbetsmarknadsförvaltningen
	Arbetar med frågor kopplat till psykisk och fysisk integritet tillsammans med barn som är placerade	Socialförvaltningen
	Använder verktyg för att tidigt upptäcka våld i nära relation	Socialförvaltningen Omsorgsförvaltningen Arbetsmarknadsförvaltningen
	Stöd, hjälp och skydd till utsatta, barn och anhöriga erbjuds	Socialförvaltningen Arbetsmarknadsförvaltningen

**Hässelholms
kommun**

**Hässleholms
kommun**

TJÄNSTESKRIVELSE

1(3)

Datum

Diarienummer

2023-10-13

KLF 2023/852

Handläggare
Karolina Engquist
Kommunledningsförvaltningen

karolina.engquist@hassleholm.se

Förslag till ny resursoptimeringsplan (ROP) för Hässleholms kommun 2024–2027

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige följande beslut:

Förslag till resursoptimeringsplan för Hässleholms kommun 2024 – 2027 antas.

Sammanfattning

Enligt 15 kap. 11 § miljöbalken (1998:808) ska varje kommun ha en gällande avfallsplan. Innehållet i planen regleras i Naturvårdsverkets föreskrifter om innehåll i en kommunal avfallsplan, NFS 2020:6. Avfallsplanen utgör tillsammans med kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering renhållningsordningen för kommunen. Ett förslag till ny resursoptimeringsplan för Hässleholms kommun 2024 – 2027 föreligger.

Beskrivning av ärendet

Enligt 15 kap. 11 § miljöbalken (1998:808) ska varje kommun ha en gällande avfallsplan. Innehållet i planen regleras i Naturvårdsverkets föreskrifter om innehåll i en kommunal avfallsplan, NFS 2020:6. Avfallsplanen utgör tillsammans med

Hässleholms kommun / Kommunledningsförvaltningen

Postadress: 281 80 Hässleholm Besöksadress: Stadshuset, Nytorget 1 Telefon: Telefax:

E-post: kommunledningsforvaltningen@hassleholm.se Bankgiro: Org. nr: 212000-0985 Webb: www.hassleholm.se

kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering renhållningsordningen för kommunen. Enligt 8 § avfallsförordningen (2020:614) ska uppgifterna i en avfallsplan ses över minst vart fjärde år och uppdateras vid behov.

Hässleholms kommun har valt att uppfylla kommunens skyldigheter genom en resursoptimeringsplan. Hässleholm Miljö AB tog i framställan till kommunfullmäktige fram ett förslag till ny resursoptimeringsplan (ROP) som var tänkt att ersätta tidigare plan. Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2022 att avslå förslaget med hänvisning till att det var alltför omfattande och saknade förutsättningar att kunna genomföras utan tillskott av resurser till förvaltningar och bolag. Kommunledningsförvaltningen fick i uppdrag att ta fram ett nytt förslag. För detta arbete tillsatte Kommunledningsförvaltningen en arbetsgrupp bestående av representanter från Hässleholm Miljö AB, tekniska förvaltningen, miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen och Kommunledningsförvaltningen. Det nya förslaget har även förankrats i kommunens ledningsgrupp.

Barnperspektivet

Planens målsättningar med tillhörande aktiviteter syftar till mindre miljöpåverkan vilket i sin tur medför positiva effekter för kommunens invånare. Planens aktiviteter bedöms inte ha någon negativ effekt utifrån ett barnperspektiv.

Miljökonsekvenser

Planens målsättningar med tillhörande aktiviteter syftar till mindre miljöpåverkan i såväl kommunkoncern som i kommunen som geografisk plats.

Ekonomiska konsekvenser

Planens målsättningar med tillhörande aktiviteter bedöms kunna genomföras inom ramen för befintliga uppdrag och ansvar.

Bilagor

Resursoptimeringsplan 2024 – 2027

Bilagor

Sändlista:

Samtliga nämnder
Hässleholm Miljö AB
HIBAB
Hässlehem AB

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic
Biträdande kommundirektör

Karolina Engquist
Verksamhetsutvecklare

Resursoptimeringsplan 2024–2027

HÄSSLEHOLMS KOMMUN

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
Bakgrund och planens framtagande	4
Syfte	4
2. Historik, nuläge och framtida behov	5
3. Koppling till andra mål	6
4. Framtidens avfallshantering i Hässleholms kommun	7
Sammanställning mål	7
Mål 1 Gemensamt förebygga uppkomsten av avfall	8
Mål 2 Ta vara på resurser innan det blir avfall	9
Mål 3 Hållbar avfallshantering i kommunen	10
Mål 4 Öka engagemanget kring minska nedskräpning i kommunen	11
5. Kommunala styrmedel	12
6. Uppföljning	12

Diarienummer: [Ange diarienummer]

Fastställt den: [Ange datum]

Fastställt av: Kommunfullmäktige

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige

För uppföljning ansvarar: Samordningsansvar Hässleholm Miljö AB

Giltighetsperiod: 2024–2027

Ersätter: [Ange dokumentnamn]

Kommunal författningssamling: [Ange författningsförsamling]

Antagen: [Ange datum]

Sammanfattning

Resursoptimeringsplanen beskriver det gemensamma arbetet att utveckla avfallshanteringen inom Hässleholms kommun fram till och med år 2027. Planen har tagits fram av en arbetsgrupp med representanter från olika delar av kommunens verksamheter, förvaltningar och bolag. Resursoptimeringsplanen är Hässleholms kommuns variant på den avfallsplan som varje kommun ska ha enligt miljöbalken.

Fyra mål har tagits fram som tillsammans visar riktningen i vilken kommunens arbete med att optimera resurser ska gå.

De fyra målen är:

- Gemensamt förebygga uppkomsten av avfall
- Ta vara på resurser innan det blir avfall
- Hållbar avfallshantering
 - öka återvinningsgraden inom kommun och näringsliv
- Öka engagemanget kring minskad nedskräpning i kommunen

Utvärdering av den tidigare resursoptimeringsplanen, nuläget i kommunen och andra miljömål på global, nationell och regional nivå har legat till grund för att ta fram målen. Hur det går i arbetet mot målen mäts via ett antal nyckeltal. Till målen kopplar vi även aktiviteter/åtgärder i riktning mot målen som kommunkoncernen ska genomföra.

En analys av nuläget visar att insamlingen av avfall på det stora hela fungerar väl i kommunen, men att förbättringspotential finns att både minska mängden avfall, bättre ta till vara på det avfall som uppstår och att öka engagemanget för att tillvarata våra resurser. En lärdom från tidigare resursoptimeringsplan är att mål och aktiviteter behöver beröra fler delar av kommunens organisation för att öka förankringen och sprida arbetet med att optimera kommunens resurser. ■

1 Inledning

Enligt 15 kap. 11 § i miljöbalken ska varje kommun ha en gällande avfallsplan. Innehållet i planen regleras i Naturvårdsverkets föreskrifter om innehåll i en kommunal avfallsplan, NFS 2020:6. Avfallsplanen utgör tillsammans med kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering renhållningsordning för kommunen.

Enligt 8 § avfallsförordningen (2020:614) ska uppgifterna i en avfallsplan ses över minst vart fjärde år och uppdateras vid behov. Hässleholms kommun har valt att uppfylla kommunens skyldigheter genom en resursoptimeringsplan.

Bakgrund och planens framtagande

Resursoptimeringsplanen är ett strategiskt dokument som är viktigt ur miljö- och resurshållningsperspektiv för kommunen. Genom antagande av resursoptimeringsplanen fastslår kommunfullmäktige mål och nyckeltal som ska gälla för Hässleholms kommun fram till och med år 2027.

Under den förra resursoptimeringsplanens giltighetstid skedde mycket förändringar och utveckling av Hässleholms kommuns avfallshantering. De delar inom avfallshanteringen som styrs utifrån lagstiftning kommer inte att omfattas av planen.

En första version av ny resursoptimeringsplan togs fram via en arbetsgrupp med representanter från kommunledningsförvaltningen, miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen, omsorgsförvaltningen, socialförvaltningen och tekniska förvaltningen samt de kommunala bolagen Hässleholm Miljö AB och Hässlehem. Det fanns även en styrgrupp för arbetet bestående av förvaltningschefer och politiker. Förslaget fanns tillgängligt för samråd och skickades ut på remiss till samtliga nämnder och bolag under 2021. 2022 beslutade kommunfullmäktige att avslå förslaget till ny resursoptimeringsplan. Kommunstyrelsen fick i uppdrag att revidera förslaget med fokus på ett färre antal mål och aktiviteter i syfte att skapa bättre förutsättningar för genomförandet av planen i organisationen. En arbetsgrupp bestående av representanter från kommunledningsförvaltningen, miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen, tekniska förvaltningen samt Hässleholm Miljö AB har reviderat det ursprungliga förslaget.

Syfte

Resursoptimeringsplanen ska genomsyra Hässleholms kommuns arbete med hållbarhetsfrågor och syftar till att konkretisera, motivera och styra kommunens gemensamma arbete för att öka återvinningen samt främja förebyggandet av avfall.

2 Historik, nuläge och framtida behov

Foto: Johan Funke

En resursoptimeringsplan ska innehålla uppgifter om tidigare avfallshantering, nuvarande avfallsmängder och framtida behov för kommunens avfallshantering. Dessa uppgifter redovisas i följande bilagor:

Bilaga 1 Ordlista

Bilaga 2 Nulägesbeskrivning

Bilaga 3 Avfallsanläggningar, avfall i andra planer och framtida behov

Bilaga 4 Uppföljning av tidigare resursoptimeringsplan

Bilaga 5 Sammanställning av nedlagda deponier inom Hässleholms kommun

Bilaga 6 Koppling till andra mål och strategier

Bilaga 7 Sammanställning av plockanalys 2022

Bilaga 8 Miljöbedömning av Hässleholms kommuns resursoptimeringsplan

3 Koppling till andra mål

Mål och åtgärder ska utgå från de nationella miljökvalitetsmålen, etappmålen samt andra relevanta mål, strategier och planer. I samband med framtagande av mål till Hässleholms resursoptimeringsplan har globala, nationella och regionala och lokala mål som berör planen identifierats och sammanställts.

Agenda 2030, de globala målen för hållbar utveckling antogs 2015. Avfallshantering ingår i mål antingen direkt eller indirekt, exempelvis i mål 11 *Hållbara städer och samhällen* och mål 12 *Hållbar konsumtion och produktion*.

Sverige har 16 miljökvalitetsmål som beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Åtgärder för hållbar avfallshantering påverkar främst målen *be-gränsad klimatpåverkan*, *giftfri miljö* och *god bebyggd miljö*. Utöver miljökvalitetsmål finns även tre etappmål för avfall.

Avfallshantering har också betydelse för möjligheten att uppnå *generationsmålet*. *Generationsmålet* är det övergripande målet som visar inriktningen för Sveriges miljöpolitik.

Den nationella avfallsplanen "*Att göra mer med mindre – Sveriges Avfallsplan och avfalls-förebyggande program 2018–2023*" anger vilka områden som är viktiga att prioritera.

Region Skåne har tagit fram ett åtgärdsprogram som heter "*Tillsammans för ett hållbart Skåne – regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022 – 2025*" med syfte att bidra till att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen.

I strategisk plan med budget anges Hässleholms kommuns strategiska utmaningar med mål. Resursoptimeringsplanen knyter an till utmaningen "*Attraktiv plats för medborgare och företag*" i och med målsättningen att Hässleholms kommun erbjuder attraktiva och hållbara livsmiljöer i hela kommunen.

4 Framtidens avfallshantering i Hässleholms kommun

Sammanställning mål

Fyra mål har tagits fram som bidrar till att styra kommunens arbete i önskvärd riktning för att bidra till att uppfylla andra mål på global, nationell, regional och lokal nivå.

De fyra målen är:

- Gemensamt förebygga uppkomsten av avfall.
- Ta vara på resurser innan det blir avfall.
- Hållbar avfallshantering – öka återvinningsgraden inom kommun och näringsliv.
- Öka engagemanget kring minska nedskräpning i kommunen.

Nedan beskrivs målen, nyckeltal för uppföljning och aktiviteter i syfte att nå respektive mål.

MÅL 1

Gemensamt förebygga uppkomsten av avfall

Att förebygga avfall innebär att skapa förutsättningar för att avfallet inte ens uppstår. Även om det går att återvinna, är det bättre om avfallet inte uppstår alls. Detta är något som kommunen har möjlighet att påverka. Dels genom avfallstaxan, dels genom att skapa förutsättningar för att minska slit och släng och dels genom att minska matsvinnet i de kommunala verksamheterna. Det bidrar till att flytta kommunens hantering uppåt i avfallstrappan.

Nyckeltal

MÄNGD INSAMLAT KOMMUNALT AVFALL, EXKLUSIVE TRÄDGÅRDSAVFALL

(kg/person)

Nuläge 2022: 346 kg/person och år

Målvärde 2027:..... minskat med 10 procent

Uppföljningsansvar: Hässleholm Miljö AB

MÄNGDEN MATSVINN PER SERVERAD PORTION I KOMMUNENS VERKSAMHETER

(g/portion, gäller skolelever)

Nuläge 2022:..... 5,7 g/portion

Målvärde 2027: 5,0 g/portion

Uppföljningsansvar: Tekniska förvaltningen/måltidsorganisationen

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvarig
Arbetsätt för att minska matsvinnet i kommunens verksamheter utifrån Hässleholms kommuns förutsättningar.	<i>Tekniska nämnden i samarbete med barn- och utbildningsnämnden och omsorgsnämnden</i>
Kartlägg kommunens tänkta mark för exploatering utifrån vilka typer av schaktmassor som kan uppstå och i vilka områden som de kan medföra risk för miljö och hälsa.	<i>Tekniska nämnden</i>
Arbetsätt för att beräkna mängden schaktmassor i planerade anläggningsprojekt.	<i>Tekniska nämnden i samverkan med Hässleholm Miljö AB</i>
Arbeta för att öka kapaciteten att mellanlagra återvinningsbara massor inom kommunen, då lokal användning i projekt där massor uppstår inte är möjlig.	<i>Tekniska nämnden i samverkan med Hässleholm Miljö AB</i>
Starta ett kommunövergripande nätverk för utbyte av erfarenheter och inspiration gällande förebyggande av avfall.	<i>Hässleholm Miljö AB i samverkan med övriga bolag och nämnder</i>
Ta fram koncept som innebär möjlighet till stöttning och kunskapsförmedling för verksamheters avfallsförebyggande arbete.	<i>Hässleholm Miljö AB</i>

MÅL 2

Ta vara på resurser innan det blir avfall

Genom att återanvända produkter undviks att nya produkter köps in och därmed har ett förebyggande gjorts. Idag slängs stora mängder grovavfall som i stället hade kunnat användas någon annanstans. Om ett samarbete sker mellan kommunen, näringslivet och invånarna kan det som någon inte längre har nytta av komma till användning hos någon annan. På så sätt minskar miljöbelastningen och även en ekonomisk besparing görs. Det finns en mängd olika lösningar och idéer för att öka återbruket. Hjulet behöver inte uppfinnas på nytt, men det bör användas i större utsträckning!

Nyckeltal

MÄNGD MATERIAL SOM LÄMNAS TILL ÅTERBRUK VIA KOMMUNALA INSAMLINGSPLATSER

(kg/invånare och år)

Nuläge 2022:.....3 kg/invånare och år

Målvärde 2027:.....5 kg/invånare och år

Uppföljningsansvar: Hässleholm Miljö AB

ANTALET FÖRMEDLADE ARTIKLAR GENOM GE OCH FÅ

(artiklar/år)

Nuläge 2022:.....9 956 artiklar/år

Målvärde 2027:.....Ökning med 20 procent

Uppföljningsansvar: Omsorgsförvaltningen

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvarig
Inför möjligheten att lämna saker för återbruk på samtliga återvinningscentraler.	Hässleholm Miljö AB
Utveckla kommunikationen om återbruk i syfte att informera, inspirera och öka mängden som tas tillvara.	Hässleholm Miljö AB i samverkan med kommunstyrelsen
Främja återbruk inom de kommunala verksamheterna.	Samtliga nämnder

MÅL 3

Hållbar avfallshantering i kommunen

Hässleholms kommun är duktiga, men vi kan bli bättre! Materialåtervinning är inte det översta steget i avfallsstrappan, men det är en bit på vägen. För några år sedan infördes fyrfacksystem för hushållen och sorteringsgraden ökade markant. Om materialåtervinning möjliggörs överallt är chansen för rätt sortering mycket större.

I Hässleholms kommun finns även flera äldre deponier som inte längre är i bruk men som fortsatt riskerar påverka marken och miljön i dess närområden. Deponier har inventerats och i vissa fall har åtgärder redan skett. Det återstår dock ett fortsatt arbete för att minska deponiers påverkan och ta hand om samhällets gamla synder.

Nyckeltal

ANDEL RÄTT SORTERAT BRÄNNBART AVFALL FRÅN HUSHÅLL

(%)

Nuläge 2022:.....32,4 procent

Målvärde 2027:.....40 procent

Uppföljningsansvar: Hässleholm Miljö AB

ANTAL ÅTGÄRDER SOM GENOMFÖRTS FÖR ATT MINSKA PÅVERKAN FRÅN ÄLDRE DEPONIER

Uppföljningsansvar: Tekniska förvaltningen

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvarig
Genomför besök där verksamheter får information och rådgivning i hur deras avfall ska sorteras.	Hässleholm Miljö AB
Undersök vilka aktiviteter som skulle behövas för att främja en bättre sortering i flerfamiljshus och genomför dessa.	Hässleholm Miljö AB och Hässlehem
Undersök möjligheten till Urban mining och likvärdiga metoder för att åtgärda äldre deponier.	Tekniska nämnden
Uppföljning av upphandling för att säkerställa att endast kvalitetssäkrat slam når åkermark. Vid ny upphandling ställs krav på entreprenör att följa Revaq vid spridning av slam på åkermark.	Hässleholm Miljö AB
Förbättra möjligheterna till källsortering i kommunens lokaler.	Tekniska nämnden

MÅL 4

Öka engagemanget kring minskad nedskräpning i kommunen

De negativa aspekterna av nedskräpning påverkar alla delar av hållbarhetsperspektivet – miljö, socialt och ekonomiskt. Miljöperspektivet då det sprider gifter i naturen, haven, sjöarna och våra vattendrag. Socialt då nedskräpning kan bidra till en känsla av otrygghet och en negativ uppfattning om stadsbilden. Ekonomiskt då det varje år medför stora kostnader att samla upp skräp från allmänna platser. Dessutom skapar skräp ofta ännu mer skräp, det vill säga risken att någon slänger något på en plats som redan är nedskräpad är större än att det slängs på en ren plats. Det finns med andra ord mycket att vinna på att arbeta för att minska och förebygga nedskräpningen.x

Nyckeltal

ANTAL SKRÄPFÖREMÅL PER KVADRATMETER

(st/10 m²)

Nuläge 2021:2,66 st/10 m²

Målvärde 2027:2,50/ 10 m²

Uppföljningsansvar: Tekniska förvaltningen

NEDSKRÄPNING I NATUREN KR/ÅR

Nuläge 2022:..... 35 000 kr/år

Målvärde 2027: 30 000 kr

Uppföljningsansvar: Tekniska förvaltningen

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvarig
Kartlägg behov av avfallskärl och var det behövs fler kärl på allmän plats.	Tekniska nämnden
Kartlägg hantering, mängd och kostnader för nedskräpning i naturen.	Tekniska nämnden

5. Kommunala styrmedel

Enligt NFS 2020:6. 8 § ska en avfallsplan innehålla en redogörelse för de styrmedel som kommunen planerar att använda för att uppnå målen. Vissa mål riktar sig mot den egna kommunorganisationen behöver den interna organisationen mobiliseras för att målen ska nås. Andra mål kan kommunen inte uppnå på egen hand, utan hjälp behövs från fler aktörer. Totalt sätt har följande styrmedel identifierats som möjliga att använda för att nå resursoptimeringsplanens mål:

Ekonomiska styrmedel	Administrativa styrmedel	Informativa styrmedel
<ul style="list-style-type: none"> • Avfallstaxa • Budgetarbete • Avgifter 	<ul style="list-style-type: none"> • Förelägganden • Krav i upphandlingar • Renhållningsföreskrifterna • Interna rutiner inom kommunen • Krav i bygglov • Fysisk planering • Villkor i tillstånd 	<ul style="list-style-type: none"> • Information vid tillsyn • Informationskampanjer • Sociala medier • Information via webben/hemsida

6. Uppföljning

Uppföljning av planen ska ske minst en gång under planens giltighetstid. Samordningsansvarig för uppföljningen är Hässleholm Miljö AB. Den förvaltning/bolag som ansvarar för att följa upp nyckeltal och aktiviteter, samt att analysera resultaten, är angivet i planen.

Resursoptimeringsplan 2024 - 2027

BILAGOR

Innehållsförteckning

Bilaga 1 – Ordlista

Bilaga 2 – Nulägesbeskrivning

Bilaga 3 – Avfallsanläggningar, avfall i andra planer och framtida behov

Bilaga 4 – Uppföljning av tidigare resursoptimeringsplan

Bilaga 5 – Sammanställning av nedlagda deponier i Hässleholms kommun

Bilaga 6 – Andra mål och strategier

Bilaga 7 – Sammanställning av plockanalys

Bilaga 8 – Miljöbedömning av Hässleholms kommuns resursoptimeringsplan

Bilaga 1 – Ordlista

Avfallshierarkin/Avfallstrappan – ett EU-direktiv. Prioriteringsordning som visar i vilken ordning olika behandlingsmetoder för avfall bör användas för att minimera miljöpåverkan. Avfallshierarkin regleras i ramdirektivet om avfall och är implementerad i svensk lagstiftning genom olika bestämmelser i miljölagstiftningen. Trappan består av fem steg: Minimera, återbruka, återvinna, energiutvinning och deponera.

Biogas – gas som bildas vid syrefri nedbrytning av biologiskt material. Biogas kan användas för energiproduktion eller, efter uppgradering (rening), som fordonsbränsle.

Brännbart avfall – avfall som behandlas genom energiutvinning. I Hässleholms kommuns fall på HMABs fjärrvärmeverk där det brännbara avfallet genom förbränning skapar fjärrvärme och el.

Bygg- och rivningsavfall – avfall som uppstår vid nybyggnad, tillbyggnad, renovering, ombyggnad eller rivning av byggnad.

Cirkulär ekonomi – ekonomiska modeller där resursanvändningen är optimerad och mängden avfall därför minimerad, allt tas tillvara i ett kretslopp.

Energiutvinning/Energiåtervinning – tillvaratagande av el/värme som alstras i en anläggning för avfallsförbränning eller av gas från organiska ämnen, till exempel i en rötningsanläggning eller på en deponi.

Fastighetsnära insamling (FNI) – insamling av avfall vid fastigheten eller vid överenskommen eller anvisad plats inom rimligt avstånd från fastigheten.

Fulspolning – att spola ned saker som inte hör hemma i toaletten.

Förebyggande av avfall – åtgärder som vidtas för att förebygga att det över huvud taget uppkommer avfall exempelvis genom minskad konsumtion, återbruk eller delat ägande.
inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.

Kommunalt avfall – avfall som kommer från hushåll och liknande avfall från annan verksamhet, exempelvis butiker och restauranger.

Ge och Få – kommunens förmedling av begagnade möbler.

Grovavfall – kommunalt avfall som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det

Kretsloppspark – med kretsloppspark avses en anläggning där återanvändning, återvinning och avfallssortering samlas.

Källsortering – sortering eller separering av avfall på samma plats där avfallet uppkommit, till exempel i hushållet.

Matavfall – livsmedelsavfall från livsmedelskedjan (hushåll, restauranger, storkök, butiker och livsmedelsindustrin). Omfattar såväl ätbar mat (se matsvinn) som icke ätbart, exempelvis ben, kärnor och skal.

Matsvinn – onödigt matavfall, d v s sådan mat som hade kunnat ätas upp om den hanterats på rätt sätt och ätits upp i tid, även avskrap från tallrikar och rester i förpackningar.

Miljötratt – Miljötratten är ett hjälpmedel för att hushåll på ett enkelt sätt ska kunna källsortera använd matolja. Miljötratten skruvas fast på en vanlig PET-flaska och försluts med ett lock.

Resursoptimeringsplan – resursoptimeringsplanen är Hässleholms kommuns variant på den avfallsplan som varje kommun ska ha enligt Miljöbalken. Resursoptimeringsplanen beskriver det gemensamma arbetet att utveckla avfallshanteringen inom Hässleholms kommun fram till år 2026.

Sopsamlarmonster – ett koncept, framtaget av Hässleholm Miljö, som på ett enkelt och roligt sätt engagerar barn i frågor om miljö, källsortering och hållbarhet. Idag används Sopsamlarmonstren av minst 750 olika verksamheter i hela Sverige.

Verksamhetsavfall – avfall som uppkommit genom en verksamhetsprocess, exempelvis vid en industri. I en verksamhet kan

det uppstå både med kommunalt avfall jämförbart avfall och annat avfall än kommunalt avfall.

Återbruk – en åtgärd som innebär att en produkt eller komponent, istället för att bli avfall, används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för eller en annan funktion som den kan anpassas för.

Återvinningscentral/ÅVC – bemannad större anläggning för grovavfall, trädgårdsavfall, el-avfall, farligt avfall etc, samt kommunalt avfall. Ibland även med verksamhet för återanvändning.

Bilaga 2 – Nulägesbeskrivning

Avfallsplanen ska innehålla en beskrivning av förhållanden i kommunen som påverkar avfallens mängd och sammansättning. Denna nulägesbeskrivning ger en översiktlig beskrivning av Hässleholms kommuns befolkning, näringsliv och avfallsmängder. Statistik presenteras för avfall som kommunen ansvarar för, det vill säga kommunalt avfall och avfall som uppkommer i kommunens egna verksamheter. Här beskrivs även avfall som omfattas av producentansvaret kortfattat.

Fakta om Hässleholms kommun

Befolkning, boende och bebyggelse

Hässleholms kommun bildades 1974 genom en sammanslagning av flera kommuner. Kommunen ligger i Skåne län och består av 17 tätorter, varav Hässleholm är den största både till ytan och befolkningsmässigt. Kommunen är till landytan den största i Skåne och har en landareal på ca 1 276 km² och en vattenareal på ca 3,7 km². År 2015 användes den största delen av marken i kommunen till skogsmark. Därefter kommer åkermark, bebyggd mark och betesmark i fallande ordning.

Befolkningsmässigt är Hässleholms kommun den femte största kommunen i Skåne med drygt 52 000 invånare¹. I Tabell 1 nedan presenteras fakta i siffror om Hässleholms kommun. Nästan 60 % av invånarna i Hässleholms kommun bor i småhus, 22 % i hyresrätt och 8 % i bostadsrätt. Den vanligaste storleken på ett hushåll i Hässleholm är två personer, därefter fyra, en och tre i fallande ordning.²

Kategori	Antal
Folkbokförda (2022)	52 369
- varav kvinnor	25 975
- varav män	26 294
Befolkningstäthet	41,1 inv/kvm
Bor och arbetar i kommunen	16 490

Näringsliv

Tabellen nedan visar antalet etablerade företag i Hässleholms kommun per den 31 december 2022. De största arbetsgivarna är Hässleholms kommun, Region Skåne, Ballingslöv AB och Dagab Inköp och Logistik.

Kategori	Antal
Etablerade företag i kommunen	5 771
Nystartade företag (2022)	323
Antal konkurser (2022)	18
Anställda i Hässleholms kommun	Ca 6 500

Insamlingssystem

Alla hushåll, villor, fritidsboenden, samt flerfamiljshus, ska ha abonnemang för sophämtning enligt det kommunala renhållningsansvaret. Hösten 2016 infördes fyrfacksystem i Hässleholms kommun med syftet att få en bättre utsorteringsgrad, göra det enklare för hushållen och förbättra arbetsmiljön för chaufförerna. Med två fyrfackskärl samt påhångsboxar, kan hushållen i villor och fritidsboenden sortera ut elva olika avfallsfraktioner. Motsvarande fraktioner kan hämtas från flerfamiljshus med hjälp av olika lösningar av kärl, underjordsbehållare och containrar.

Utöver insamling från fastigheter har hushållen även möjlighet att lämna sitt avfall på en av kommunens återvinningscentraler; Vankiva, Bjärnum, Hästveda, Sösdala, Tyringe och Vinslöv. Återvinningscentralerna beskrivs närmare i bilaga 3.

¹ Statistikmyndigheten SCB, <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/kommuner-i-siffror/>

² Statistikmyndigheten SCB, <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/>

Avfall som omfattas av kommunalt ansvar

Nedan presenteras avfallsmängder av olika avfallsfraktioner som samlades in 2019–2022 i Hässleholms kommun. All statistik har hämtats från Avfall Web3 om inte annat framgår.

År 2022 samlades 7 891 ton mat- och utsorterat brännbart avfall in från hushållen i Hässleholms kommun varav 3 422 ton var matavfall och 4 469 ton var utsorterat brännbart avfall. Det motsvarar i genomsnitt 149 kg mat- och utsorterat brännbart avfall per invånare varav 65 kg matavfall och 84 kg utsorterat brännbart avfall. Totalt i hela Sverige var genomsnittet samma år för insamlat mat- och utsorterat brännbart avfall per invånare 185 kg/invånare varav ca 37 kg matavfall och 148 kg utsorterat brännbart avfall per invånare. Matavfallet skickas till Jönköping där det omhändertas och blir biogas och gödsel.

Hässleholms kommun har avtal med TMR förpackningsinsamling för insamling av returpapper.

År 2022 samlades totalt drygt 347 ton farligt avfall in i Hässleholms kommun. Detta motsvarar ca 6,6 kg/invånare. De insamlade mängderna har minskat kontinuerligt under de senaste åren.

Kategori/ton	2019	2020	2021	2022
Farligt avfall	497	445	400	347
<i>Varav impregnerat trä</i>	330	280	253	190
<i>Varav asbest</i>	64	63	36	57
<i>Varav kemikalier</i>	1,4	0,9	1,6	1,7
<i>Varav spillojja</i>	10	22	29	25
Matavfall	3 578	3 396	3 408	3 422
Restavfall	4 846	4 574	4 410	4 469
Fettavskiljar slam	673	597	523	608
Latrinavfall	1,6	1,2	1,6	1,4
Slam från enskilda avloppsanläggningar	5 482	7 191	6 419	6 883
Trä	2 537	2 403	2 160	1 931
Gips	264	271	281	353
Wellpapp	338	184	183	174
Trädgårdsavfall	4 764	4 386	4 076	4 154
Invasiva växter	-	-	-	6,4
Metall	519	606	555	477
Deponi	-	-	-	896
Returpapper	1 357	1 116	1 066	1 027

Grovavfall inklusive trädgårdsavfall

År 2022 samlades totalt drygt 9 629 ton grovavfall in i Hässleholms kommun. Detta motsvarar ca 184 kg/invånare. En minskning av insamlade mängder märks bland trä och wellpapp medan mängden gips har ökat. Ungefär 11 % av grovavfallet (inkl. trädgårdsavfall) gick till materialåtervinning och 53 % till energiåtervinning. Ungefär 61 % av trädgårdsavfallet gick till central biologisk behandling och 39 % till förbränning. 846 ton av grovavfallet återanvändes som konstruktionsmaterial. I tabellen nedan sammanställs hur grovavfallet i Hässleholms kommun togs omhand under 2022.

Kategori	Mängd i ton	Andel
Mängd grovavfall som materialåtervunnits	1 076,5	11 %
Mängd grovavfall som energiåtervunnits, inkl. trädgårdsavfall	1 604,6 + 3 495,9	53 %
Mängd trädgårdsavfall till central biologisk behandling	2 549,4	26 %
Mängd grovavfall som deponerats	56,1	0,6 %
Mängd som återanvänts som konstruktionsmaterial	846,3	9 %
Totalt	9 629	100 %

Avfall Webb:s avfallsindikatorer:

Kategori	kg/person och år	Andel
Total mängd insamlat avfall	425	100 %
Mängd avfall som faktiskt materialåtervinnits	84	20 %
Mängd avfall som återvinnits biologiskt	103	24 %
Mängd avfall som energiutvinnits	184	43 %
Mängd avfall som faktiskt används som konstruktionsmaterial	44	10 %
Mängd avfall som faktiskt deponeras	9,6	2 %

Avfall som omfattas av producentansvar

Hässelholms kommun är ansvarig för att samla in, transportera och återvinna eller bortskaffa kommunalt avfall som uppstår i kommunen. För förpackningar, bilar, däck, läkemedel, elektroniska och elektriska produkter gäller dock producentansvar. Det innebär att de som har producerat dessa produkter ansvarar för att de samlas in och återvinns på rätt sätt. Nedan beskrivs dessa produkter kortfattat och i det fall det är möjligt presenteras även avfallsmängderna i Hässelholms kommun.

Kategori/ton	2019	2020	2021	2022
Pappersförpackningar	834	918	928	1 033
Plastförpackningar	653	701	721	781
Metallförpackningar	249	246	269	305
Glasförpackningar	994	999	1 019	976
Batterier	11	16	15	12
Bilbatterier	41	33	34	25
Elavfall	581	557	503	456
<i>Varav kylskåp och frysar</i>	114	89	95	79
<i>Varav ljuskällor och lysrör</i>	7	5	4	4
<i>Varav vitvaror</i>	193	152	129	113

Bilaga 3 – Avfallsanläggningar, avfall i andra planer och framtida behov

Avfallsanläggningar i kommunen

Återvinningscentraler

Det finns sex bemannade återvinningscentraler (ÅVC:er) i Hässleholms kommun som tar emot källsorterat avfall. Utöver den största, Vankiva, finns även Bjärnum, Hästveda, Sösdala, Tyringe och Vinslöv.

Privatpersoner med renhållningsabonnemang i Hässleholms kommun kan kostnadsfritt lämna upp till tre kubikmeter sorterat avfall per dag. Det motsvarar ungefär ett personbilsläp. Större mängder kan lämnas mot en avgift på ÅVC:n i Vankiva. Upp till fyra gånger per år kan privatpersoner dessutom beställa hämtning av grovavfall, textil och deponi, farligt avfall och matfett.

Företag och verksamheter betalar en avgift för att lämna avfall på ÅVC:erna då detta inte ingår i företagsabonnemanget.

Avloppsreningsverk

Hässleholm Miljö (där Hässleholms Vatten sedan 2021 ingår) har ansvar för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggningar, ledningsnät och avloppsrening. Bolaget ansvarar för att leverera kranvatten och hantera spill- och dagvatten. Bolaget sköter även kommunens drift av vattenverk, reningsverk, pumpstationer och allmänna VA-ledningar.

Hässleholms Kretsloppscenter

I Vankiva, strax norr om Hässleholm, ligger Hässleholms kretsloppscenter (HKC). Där erbjuds mottagning av flera sorters avfall, bland annat förorenade jordar från bygg- och anläggningsprojekt, väg- och saneringsprojekt, slam från dagvattenbrunnar och industriverksamheter, rivningsavfall, brännbart verksamhetsavfall och trä- och trädgårdsavfall.

På HKC läggs stort fokus på att hantera och behandla avfall på ett miljöriktigt och effektivt sätt. Bland annat utvinns metangas från deponierna och ett eget reningsverk hanterar och renar det lakvatten som bildas på anläggningen.

Det inkomna materialet bearbetas och hanteras i största möjliga mån för att optimera resurshanteringen. Biobränsle produceras exempelvis av trä- och trädgårdsavfall, asfalt processas för att återanvändas som bärlager och jordmassor sorteras och siktas för att minska mängden material som deponeras.

Fjärrvärmeverket i Hässleholm

Förbränning av avfall för produktion av värme och el sker vid Beleverket i Hässleholm som drivs av Hässleholm Miljö AB. Verket kombinerar förbränning av avfall med biobränslen i separata pannor. För närvarande har avfallspannan en effekt på 20 MW värme, varav ca 1,7 MW blir el, och ytterligare 4 MW från rökgaskondenseringen. Trots det nya tillståndet att bränna 70 000 ton avfall arbetas det hårt för att minska avfallsförbränningen. Ackumulatortanken är ett sätt att effektivisera verket men även den nya rökgaskondenseringen (färdig hösten 2023), där vi tar tillvara värmen, minskar användningen av dricksvatten samtidigt som utsläppsnivåerna förbättras. Värmeverket har el- och värmeproduktion av total installerad effekt om högst cirka 138 MW.

Avfall i andra planer

Detaljplaner

I planbeskrivningen som hör till planhandlingarna finns under rubriken ”Planförslag” en underrubrik som heter ”Teknisk försörjning” där avfallshantering/källsortering är en av de frågor som avhandlas.

Framtida behov

Framtidsplan

Hässleholms kommun har tagit fram en framtidsplan för Hässleholms stad som är en fördjupning av Hässleholms kommuns kommuntäckande översiktsplan. Den blev antagen av kommunfullmäktige 2018-06-25.

Framtidsplanen baseras på målbilden om att Hässleholms stad ska vara en nationell knutpunkt och tillväxtmotor, en ung och urban stad samt en grön och robust stad.

Även i framtidsplanen tas avfall upp i ett stycke där det beskrivs att målet är att minska avfallsmängderna och öka andelen återvunnet material. Detta ska även gälla för matavfall. För att underlätta för medborgarna att mat- och källsortera ska hänsyn tas till avfallshanteringens transportbehov samt markbehov för sorteringsutrymmen, både på allmän plats och på kvartersmark.

Framtidsspaning

Avfallsbranschen är på många sätt tydligt kopplad till det ekonomiska läget. Effekten av en lång period av högkonjunktur är tydlig då det bildas stora avfallsströmmar från handeln, tillverkningsindustrin och privatpersoners konsumtion. Även avfallsströmmar som uppkommer i byggsektorn och i samband med infrastrukturprojekt blir stora, vilket syns genom en ökning av exempelvis förorenade jordar, asfalt, rivningsrester som tegel och betong och farligt avfall som till exempel asbest. Perioder av lågkonjunktur innebär i stället minskade mängder avfall, både i form av matavfall, brännbart och avfall från byggsektorn. Det gör att det ställs stora krav på flexibilitet för att på bästa sätt kunna samla in och ta tillvara på de avfallsströmmar som är dominerande.

Behovet av och ambitionen att i större utsträckning arbeta med avfallsåtgärder i avfallshierarkins övre steg ställer också ytterligare krav på tillgången till lokaler anpassade för dessa ändamål, personal med återbruks- och reparationskompetens samt ekonomiska modeller som gör detta möjligt.

I Hässleholms kommun kan avfallsproducenterna grovt delas in i följande segment:

- En grupp som består av hushåll och detaljhandel. Dessa avfallsmängder hanteras genom fastighetsnära insamling respektive ÅVC för privatpersoner och företag.
- Tillverkningsindustri, som genererar olika typer av avfall som metallskrot, slip- och blästerdamm, oljeslam, vattenbaserat slam och olika typer av emballage.
- Ytterligare en grupp som genererar avfall som hanteras av HMAB, alternativt av privata åkerier och containeruthyrare. Avfallet kommer från vitt skilda verksamheter, som kontor, skolor, verksamheter och tillfälliga aktiviteter som mässor, festivaler mm.
- Avfall från bygg- och anläggningsverksamhet som till stora delar består av trä, skrot, förorenade jordar, brännbart och el-avfall (kabel, aggregat, motorer med mera)

I Hässleholms kommun har byggandet under de senaste åren haft en positiv utveckling. Bostadsbyggande och nyproduktion inom handeln har bland annat skett i T4-området, Stobyvägens norra del, Kärråkra och Finjasjöpark. Planer finns även på att återuppta utvecklingen av området Hässleholm Nord, vilket är ett område tänkt för logistik och lager. Det är i dagsläget svårt att bedöma om byggtrenden håller i sig med hänvisning till konjunkturläget. Utvecklingen påverkar också avfallsmängderna från byggsektorn.

Aktuella förändringar i lagstiftning

Vid tidpunkten för framtagandet av resursoptimeringsplanen pågår flera förändringar i lagstiftningen inom avfallsområdet. Några har beslutats och träder i kraft inom kort. Andra är fortfarande under utredning men färdiga förslag och beslut väntas under de kommande åren.

Kommunalt ansvar för förpackningar

Under 2022 beslutades det att kommunerna från och med 2023 tar över ansvaret för att samla in förpackningar från hushåll. Till 2027 ska även fastighetsnära insamling vara tillgängligt för alla. För Hässleholm innebär inte denna förändring någon större skillnad då alla hushåll i kommunen redan har fastighetsnära insamling. Förordningen innebär dock även att möjligheten till källsortering på offentlig plats ska förbättras samt att kommunens ansvar för att informera om avfallsförebyggande åtgärder även specificerats till förpackningsavfall.

Nytt producentansvar för textil

Under 2023 presenterade EU-kommissionen sitt förslag kring revidering av det befintliga ramdirektivet för avfall. Detta innehöll bland annat ett förslag om producentansvar för textil. Om producentansvar implementeras i enlighet med det liggande förslaget förväntas mängden utsorterat brännbart avfall som samlas in genom kommunens ansvar att minska. Regeringen har även föreslagit att textilavfall, både under kommunalt ansvar och annat, ska samlas in separat. Dock finns inga krav på fastighetsnära insamling vilket innebär att Hässleholms nuvarande insamlingsmöjligheter uppfyller kraven.

Krav på utsortering för bygg- och rivningsavfall

Från den 1 augusti 2020 gäller nya bestämmelser för den som hanterar bygg- och rivningsavfall vilket fortsatt ställer ökade krav på att sortera ut vissa avfallslag och förvara dem skilda från varandra och från annat avfall. Bygg- och rivningsavfall som inte produceras i en yrkesmässig verksamhet räknas som kommunalt avfall som kommunen ansvarar för att samla in och omhänderta. Kombinationen av förändringen av kommunalt avfall och de nya kraven på utsortering av bygg- och rivningsavfall ställer i huvudsak ökade krav på kommunens insamling av bygg- och rivningsavfall.

Bilaga 4 – Uppföljning av tidigare resursoptimeringsplan

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) ska varje avfallsplan (nedan kallat resursoptimeringsplan) innehålla en uppföljning av föregående plan. Uppföljning utgör ett viktigt underlag i samband med att en ny resursoptimeringsplan tas fram. Syftet är att kommunen på så sätt kan dra lärdom av hur den föregående planen har fungerat samt vilka eventuella förbättringspotentialer som finns.

Mål

Hässleholms kommuns nuvarande resursoptimeringsplan gäller 2014–2020 och visionen med planen är att ”Hässleholm 2020 är Skånes vintagecenter”. Planen är uppdelad i två övergripande mål med mer specifika mål samt aktiviteter under. Målen och aktiviteterna presenteras nedan:

Övergripande mål:

1. Fram till 2020 vill Hässleholm förebygga och minska avfall och återanvända sopor.

Specifikt mål:

- 1.1. Fram till 2020 vill Hässleholm minska mängden avfall som uppkommit och utveckla olika sätt att ta tillvara och återanvända produkter så att deras livslängd förlängs.
- 1.2. Mängd insamlat kommunalt avfall 2014: 502 kg/person
- 1.3. Mängd insamlat kommunalt avfall 2020: 461 kg/person

Aktiviteter:

- Byggande av en återbrukspark.
- Samarbete med kommunens alla skolor.
- Samarbetsprojekt mellan kommunens förvaltningar och bolag med syfte att förebygga avfall.

Övergripande mål:

2. Fram till 2020 vill Hässleholm öka andelen sopor som materialåtervinns.

Specifikt mål:

- 2.2 Fram till 2020 vill Hässleholm öka andelen avfall som behandlas genom materialåtervinning.
- Mängd avfall som materialåtervinns som samma material (exklusive rejektmängder) 2014: 90 kg/person
Mängd avfall som materialåtervinns som samma material (exklusive rejektmängder): 84 kg/person

Aktiviteter:

- Utveckling av källsortering i det offentliga rummet och i alla lokaler där kommunen driver verksamhet.
- Enklare insamlingssystem.
- Bra service på återvinningscentralerna.
- Miljövänligare hantering av matavfallet.
- Mer återvinning av fett och fosfor.

Uppföljning av aktiviteter

Målen i resursoptimeringsplanen 2014–2020 är inte direkt mätbara och det är därför svårt att genom uppföljning säga om målen har uppfyllts eller inte. Däremot går det att titta på vilka aktiviteter som har genomförts. Nedan presenteras ett urval av de aktiviteter som har genomförts i syfte att försöka uppnå målen.

Återbrukspark

Återbruksparken Magneten invigdes i augusti 2018. Magneten var ett samarbete mellan Hässleholm Miljö AB (HMAB) och RSFI (Resurs, språk, friskvård och integration). Återbruksparken bestod av tre delar: ett ”maker-space” där besökare hade möjlighet att vara kreativa och skapa eller laga saker som de tagit med sig eller bytt genom återbruksbutiken, en återvinningspunkt som är ett komplement till kommunens återvinningscentraler samt en återbruksbutik där besökaren kunde fynda second hand eller lämna något de själva vill bli av med. Magneten har nu avvecklats.

Samarbete med skolor

HMAB har gjort en stor satsning på att få in avfallslära i skolorna och bland annat tagit fram mycket material till skolorna. Fokus ligger på olika nivåer beroende på vilken årskurs materialet är riktat. I förskolan börjar barnen med att lära sig hur de ska källsortera för att sedan i lågstadiet gå vidare till att prata om varför de ska källsortera och slutligen i mellanstadiet lär de sig om avfallstrappan och hur de kan bli mer energismarta.

Som ett pedagogiskt material för förskolan togs Sopsamlarmonster fram för varje fraktion med syftet att göra avfall och sortering roligare för barnen. Genom en namntävling fick barnen vara med och döpa de olika monstren. Sopsamlarmonstren blev en succé! Material om och med Sopsamlarmonstren ökar hela tiden och finns lättillgängligt för barn och pedagoger att hämta på skolhemsidan mittavtryck.se. Flera förskolor runt om i Sverige har hört av sig och tagit del av monstermaterialet.

Skåpet TaGe togs fram som ett hjälpmedel för att minska miljöpåverkan men också för att underlätta ekonomiskt för familjer. Genom att etablera Skåpet TaGe i ett befintligt skåp på förskolan eller i skolan så kan föräldrar och barn kan byta kläder med varandra på ett enkelt sätt. HMAB har informerat skolledning och lärare om projektet och därmed fått upp skåp på ett flertal skolor och förskolor i kommunen.

Våren 2015 genomfördes ett samarbete mellan HMAB och elever i årskurs fyra och fem på Kyrkskolan i Hässleholm. Samarbetet gick ut på att eleverna fick vara med och förändra miljön på avfallsanläggningen i Vankiva i ett praktiskt arbete där de målade upp avfallstrappan på en mur. Projektets syfte och mål var att öka kunskapen kring miljö och hållbar utveckling i skolan genom att lära ut om avfallstrappan och källsortering på avfallsanläggningen i Vankiva. Ett annat syfte var även att få avfallstrappan synliggjord för allmänheten som besöker anläggningen samt att göra den tillgänglig vid studiebesök i ett pedagogiskt syfte.

Källsortering på kontor

Med syftet att förbättra sorteringsystemet på arbetsplatser och möjliggöra att mer återvinns av kontorsavfallet, startade HMAB ett pilotprojekt på kontorsarbetsplatsen vid Hässleholms Kretsloppscenter i Vankiva. Papperskorgar på rummen byttes ut mot fullt sorteringsystem i korridorer, konferenser och köksutrymmen. Denna justering ledde till att det brännbara avfallet minskade. Dessutom minskade åtgången av plastpåsar då de inte längre behövdes till alla rum. Källsorteringen i köksutrymmena har ökat då alla material sorteras i sin fraktion och behållaren för brännbart har bytts ut till en liten istället för en stor hink.

Källsorteringsguide

HMAB har tagit fram en källsorteringsguide, i form av en broschyr, med information och tips på sortering för att öka intresset hos kunderna. Broschyren innehåller bilder från skolor och verksamheter i kommunen för att öka den lokala förankringen och få en igenkänningsfaktor som motiverar kunderna till att källsortera på sin arbetsplats eller skola. Detta är ett pågående projekt som betar av verksamheter och skolor efterhand.

Enklare insamlingsystem

För att underlätta sortering och mellanlagring för hushållen samt för att förbättra arbetsmiljön för chaufförerna och öka utsorteringsgraden, infördes fyrfackssystem hösten 2016. Som en del av utredningen inför bytet startades två försöksområden upp i september 2014 med fyrfack som modell. Detta försöksprojekt syftade till att ta reda på vilken fraktionsindelning och vilket tömningsintervall som lämpade sig i Hässleholms kommun. Systemet med fyrfack är enklare för både kunder och chaufförer då allt kan sorteras i kärlet och man slipper extra hinkar och säckar samt en mellanlagring i exempelvis sitt garage.

HMAB möttes av både ris och ros från kunderna i samband med bytet, men i det stora hela gick övergången till det nya systemet bra. En stor anledning till detta beror antagligen på att en stor kampanj genomfördes i samband med införandet. Direktkontakt med kunder utanför mataffärer i hela kommunen och på marknader, direktpost med tävling och reklam på bussar är några exempel på marknadsföring som genomfördes. Farligt avfall är en fraktion som vid plockanalyser ses i relativt stora mängder i andra fraktioner. Som en del i det nya insamlingsystemet togs en lösning på problemet fram. Genom att plocka bort deponi som en fraktion i kärlet minskade felsorteringen. Deponi, farligt avfall och matfett ska nu istället budas i den röda miljöboxen.

Vid införandet av det nya insamlingsystemet ingår nu också ett visst antal matavfallspåsar varje år. Dessa delas ut löpande efter beställning av kund under året för att minska felsorteringar i matavfall genom felförpackning i plastpåsar.

Mer återvinning av fett och fosfor

Slammet som töms från fettavskiljare lämnas hos C4 energi i Karpalund där det omvandlas till biogas. Tidigare har många verksamheter inte haft fettavskiljare eller har de haft fettavskiljare som töms av andra än kommunen. Slam från fettavskiljare räknas som kommunalt avfall och omfattas därför av det kommunala monopolet. På grund av detta startades en arbetsgrupp för ändamålet att öka återvinningen av fett och minska påfrestningarna på ledningsnätet. Gruppen, bestående av HMAB, Hässleholms Vatten, Hässleholms teknik, Stadsbyggnadskontoret och Miljökontoret, har tagit fram en gemensam broschyr kring information om tömning och regler vad gäller fettavskiljare.

Hässleholms Vatten har skickat ut broschyren till alla verksamheter i Hässleholms kommun som på något sätt hanterar livsmedel. Dessutom har HMAB haft frukostseminarium med de stora fastighetsbolagen i kommunen som har fettavskiljare. Det har gjorts en inventering av vilka fettavskiljare som finns och dessa har lagts in i verksamhetssystemet så att de finns listade för tömning. Tack vare detta töms fler fettavskiljare vilket medför att mer avfall skickas till biogasanläggningen i Karpalund. Förhoppningen är att detta på lång sikt minskar påfrestningarna på ledningsnätet så att kostnaden för exempelvis spolningar kan minska.

Styrkor och förbättringspotential

Som en del av uppföljningen av resursoptimeringsplanen 2020 har arbetsgruppen för den nya planen tittat på vilka styrkor samt förbättringspotential det finns med den gamla att ta med till den nya. Nedan listas dessa:

- Den nuvarande resursoptimeringsplanen fokuserar mycket på HMAB:s arbete. I den nya planen bör hela kommunen involveras.
- Planen bjuder in till läsning och är inte så tung. Den bör dock bli mer konkret och sammanhängande, bland annat genom att göra målen mätbara och förtydliga vem som ansvarar för uppföljning.
- För att göra planen mer lättillgänglig för kommuninvånarna bör det tas fram en populärversion. Det hade även varit bra att ta fram kortare versioner av planen som är anpassade till respektive förvaltning för att göra planen mer användarvänlig.
- Det är bra att förtydliga med hjälp av konkreta exempel.

Bilaga 5 – Sammanställning av nedlagda deponier i Hässleholms kommun

Nedan sammanfattas uppgifter om nedlagda kommunala deponier i Hässleholms kommun. Enligt kraven i Naturvårdsverkets Föreskrifter och allmänna råd om innehållet i en kommunal avfallsplan (NFS 2020:6) ska kommunerna inventera och riskklassad samtliga kända deponier inom kommunens gränser. Inventering och riskklassning har genomförts utifrån prioriteringen att Hässleholms kommun ska antas ha avhjälpandeansvaret för deponierna. För tre deponier ansvarar Hässleholm Miljö AB (HMAB) för avhjälpandet, dessa redovisas sist. Sammanställning av antalet inventerade deponier enligt MIFO fas 1, MIFO fas 2, lokaliserad men MIFO ej genomförd och identifierade men ännu ej lokaliserade redovisas i tabellen nedan.

Steg	Antal objekt
MIFO fas 1 genomförd	8
MIFO fas 2 genomförd	9
Lokaliserade, MIFO ännu ej genomförd	0
Identifierade men ännu ej lokaliserade	2

Hässleholm, Läredadeponin

Typ av avfall som deponerats: Deponering av kommunalt avfall, byggnadsavfall, trädgårdsavfall, kemikalieavfall, industriavfall och slam. Det har deponerats mineralullsavfall från industrin Rockwool, både torravfall och tvättat/ urlakat våtavfall. Modulent Konstruktioner AB har deponerat träavfall och färgrester. Det fanns även en del bilverkstäder och mekaniska verkstäder som kan ha deponerat spillolja, thinner, färgrester, koks mm.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 1 000 000 m³ – 3 000 000 m³.

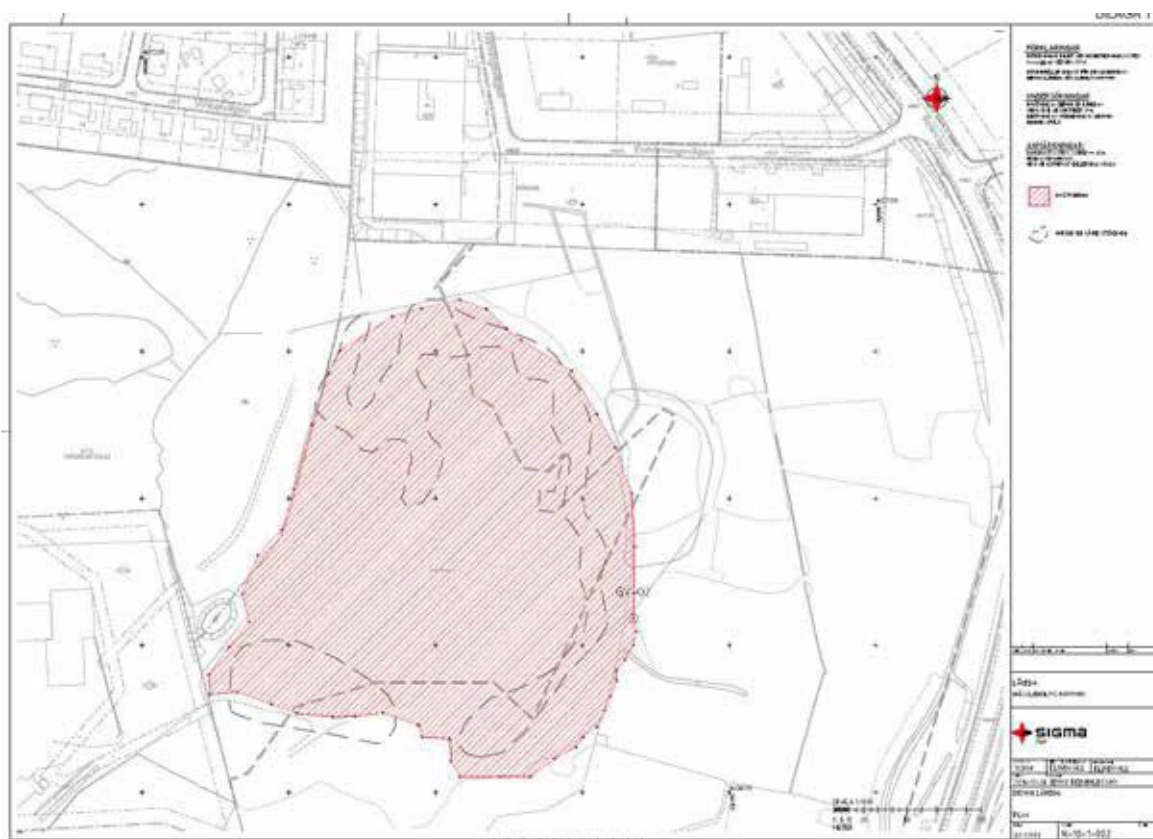
Aktiv driftsperiod: Okänd driftsstart. Driftsslut 1979.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 1 (mycket stor risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin har en täckning som enligt fältinventering 1997 (VA-teknik & Vattenvård) har bedömts vara god - medelgod. Senare observationer (2010, Tyréns AB) visar på en möjligen bristfällig täckning på deponin men något bättre på deponins slänter. Deponigas har tidigare uttagits och tillgodogjorts, detta görs dock inte längre. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2017, vilken resulterade i att en kompletterade skyddstäckning av deponin påbörjades under 2018.

Planerade åtgärder: Den påbörjade skyddstäckningen ska avslutas inklusive avskärande av grundvatten till deponin. Deponin och dess risk för människors hälsa och för miljön ska utredas ytterligare, innan eventuella ytterligare åtgärder kan vidtas för att minska den risk som deponin utgör.

Deponins utbredning: Ca 10 ha med en mäktighet om mellan 10–30 m.

Figur 1. Deponins utbredning. Bild tagen från Sigma Civils rapport (2017).

Vittsjö

Namn: Sågen.

Plats/Fastighet: Vittsjö 2:26. Deponin är belägen ca 500 m söder om Vittsjö samhälle.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, industri-, byggnads-, trädgårdsavfall, skrot, slamlatin och ospecificerat miljöfarligt avfall. Till stor del bedöms avfallet utgöras av träavfall från träindustrier. Eldning av avfall ska också ha förekommit. Det har förekommit anmälningar om miljöfarligt avfall, bland annat hormoslyr, vilket inte kunnat bekräftas. Klorfenolbaserade doppningspreparat har använts på sågverket, varför det kan föreligga en risk för att även sådant avfall har deponerats. Även industriavfall från Bjärnums gamla kommun ska ha deponerats på platsen men hur länge detta har pågått eller vilka avfallsvolymer det skulle röra sig om är okänt.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: Ca 100 000 m³.

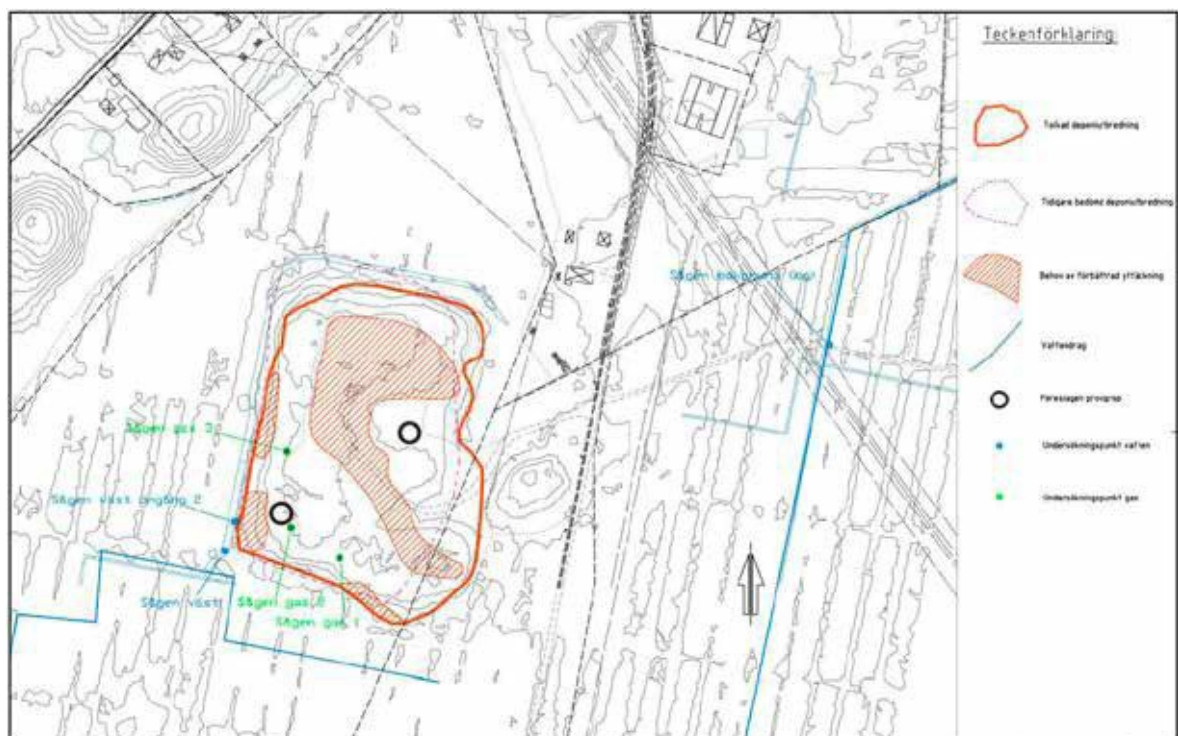
Aktiv driftsperiod: Okänd start. Deponering upphörde ca 1979.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 3 (måttlig risk) (Tyréns 2013).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin förseddes efter att deponeringsverksamheten upphörde med täckmassor. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2013 och resulterade i att en förbättrad yttäckning av delar av deponin genomfördes under 2018.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder utöver kontinuerlig övervakning, bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: Ca 2,5 ha enligt figur nedan:

Figur 2. Deponins utbredning. Bild tagen från Tyréns rapport (2013).

Tormestorp

Namn: Tormestorp

Plats/Fastighet: Tormestorp 99:10.

Typ av avfall som deponerats: Tipping av kommunalt avfall har förekommit. Eventuellt har även industriavfall deponerats. Efter maj 1969 användes deponin huvudsakligen för trädgårdsavfall.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 3 400 m³.

Aktiv driftsperiod: Okänt startår. Deponering skedde i huvudsak fram till 1973.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 2 (stor risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Fastighetsägaren har efter att deponiverksamheten upphörde fyllt ut delar av området, dock inte till följd av deponiverksamheten.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade. Deponins utbredning: ca 0,2 ha.

Figur 3. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Övrigt: Information har inkommit till kommunen om att det ska finnas ytterligare en deponi med okänt ursprung belägen sydost om den deponi som är inventerad enligt MIFO fas 1. Det är oklart om det ens är kommunen som är ansvarig för deponin, varför den inte redovisas ytterligare här.

Figur 4. Område för ytterligare en deponi. Den andra tippen är också inritad som "Tipp Sösdala kommun). Kartan inkommen till Miljönämnden i Hässleholms kommun.

Vinslöv, Kullen

Namn: Kullen.

Plats/Fastighet: Vanneberga 2:80 (tidigare Kullen 1).

Typ av avfall som deponerats: Innehållet i deponin är okänt, men det finns risk för att kommunalt avfall har deponerats på platsen.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 5 000 m³ (osäker uppgift).

Aktiv driftsperiod: Okänd start. Deponeringsverksamheten upphörde troligtvis under 1950 eller 1960-talet.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 2 (stor risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Det har troligtvis påförts täckmassor på avfallet, då det inte syns något avfall och området är gräsbevuxet.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade. Deponins utbredning: Ca 0,2 ha (osäker uppgift).

Figur 5. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Ranseröd

Namn: Ranseröd.

Plats/Fastighet: Ranseröd 3:17.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall. Det är oklart om industriavfall och farligt avfall har deponerats på platsen. Vätskor som olja och liknande samlades upp och lagrades ovan mark till dess att kommunen kom och hämtade det. Eldning av avfall skedde under driftåren, vilket innebär att det finns risk för dioxiner i marken.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 1 000 m³ (osäker uppgift).

Aktiv driftsperiod: 1960-talet fram till 1978. "Okynnstippning" verkar fortfarande till viss del pågå.

Risiklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 2 (stor risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Det har troligtvis påförts täckmassor på avfallet. En del avfall syns fortfarande, men kan ha tillkommit efter att deponiverksamheten avslutades.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: 0,05 ha (osäker uppgift).

Figur 6. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Röke

Namn: Röke.

Plats/Fastighet: Röke 2:1.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall. Möjligtvis har även jordbruksavfall, olja och bekämpningsmedel deponerats.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 5 800 m³ (osäker uppgift). Det verkar som att avstjälning har skett även efter att verksamheten upphörde.

Aktiv driftsperiod: Okänt startår, driftslut 1978.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 2 (stor risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Det har troligtvis påförts en del täckmassor på avfallet, då området är skogbevuxet. En del avfall syns fortfarande, men kan ha tillkommit efter att deponiverksamheten avslutades.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: 0,3 ha (osäker uppgift).

Figur 7. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Torup

Namn: Torup.

Plats/Fastighet: Torup 1:199.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, möjligen har även industriavfall deponerats. Ingen förbränning av sopor ska ha skett.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 9 000 m³ (osäker uppgift).

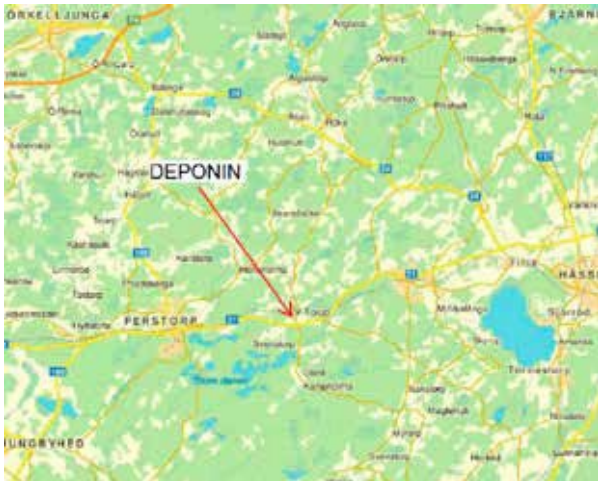
Aktiv driftsperiod: Okänd driftstart. Driftslut ca 1978.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 2 (stor risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Soporna täcktes kontinuerligt över med massor och när deponin stängdes sluttäcktes den med jordmassor. En del avfall syns dock fortfarande på platsen.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: Ca 0,5 ha (osäker uppgift)

Figur 8. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Ignaberga

Namn: Ignaberga.

Plats/Fastighet: Ignaberga 6:27.

Typ av avfall som deponerats/hanterats: Kommunalt avfall. Enligt fastighetsägaren förvarades avfallet i sex containrar på fastigheten. När en container var full kom kommunen och hämtade avfallet. Inget avfall ska vara nedgrävt på fastigheten utan det var endast mellanlagring av avfall som skedde. Inga avfallsrester har påträffats vid markarbeten inom området.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: Okänt, troligtvis har ingen deponering skett.

Aktiv driftsperiod: Okänd driftstart. Driftslut 1975.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 4 (liten risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Efter avslutad verksamhet ska marken där containrarna stått ha jämnats ut och ytan ha använts som uppställningsplats för baracker och maskiner.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: Okänt, troligtvis har ingen deponering skett.

Figur 9. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Tyringe

Namn: Slåbobygget

Plats/Fastighet: Slåbobygget 3:1, ca 1,5 km nordväst om Tyringe.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, industri-, byggnads- och trädgårdsavfall samt miljöfarligt avfall och slam. Enligt tidigare genomförda utredningar ska slam från metallhårdning och restprodukter från avfettning med klorerade kolväten ha deponerats. Det ska även finnas uppgifter på att olja ska ha deponerats, mer än 6 m³ per år samt stora mängder ospecificerat miljöfarligt avfall. Eldning ska ha förekommit år 1973, vilket bland annat kan medföra risk för dioxinbildning.

Deponiklass: (Kommunal) avfallsdeponi.

Deponerade mängder: Ca 400 000 m³.

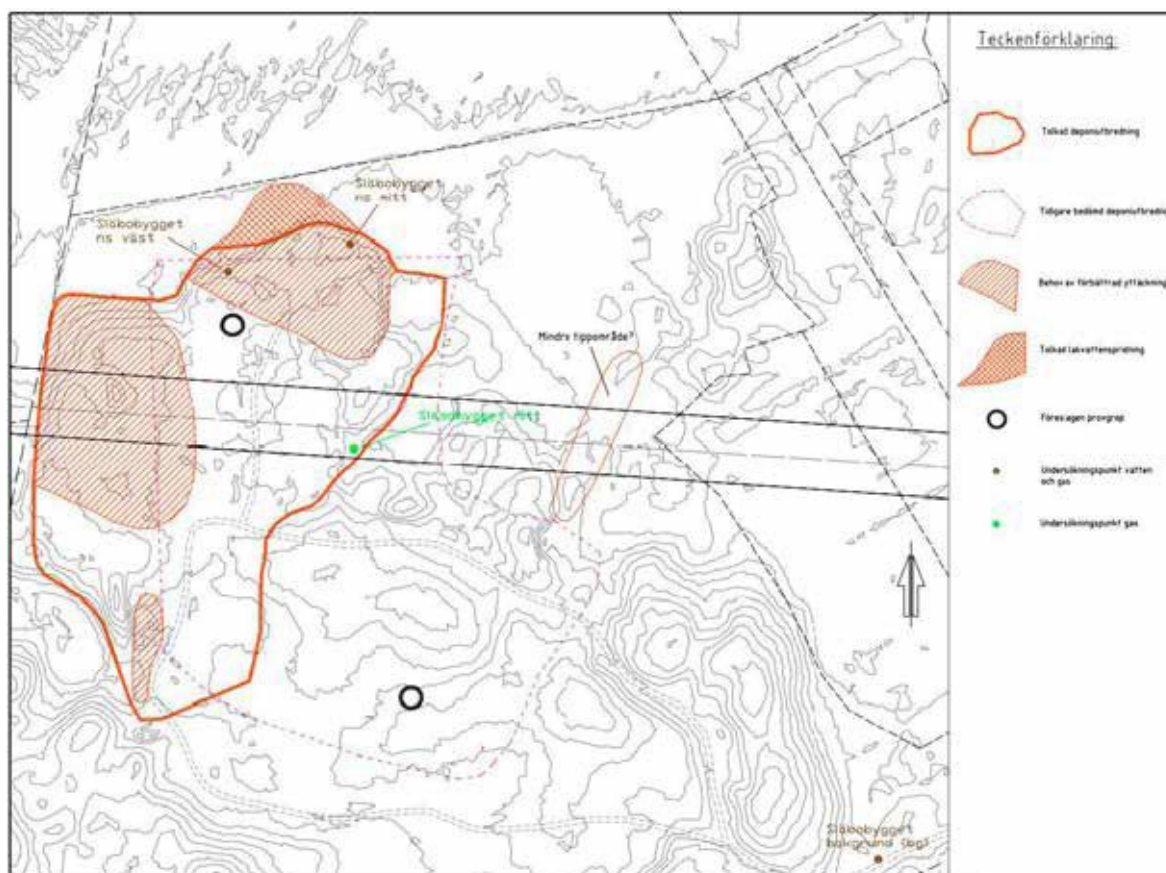
Aktiv driftsperiod: 1969 - 1979.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 3 (måttlig risk) (Tyréns 2013).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin förseddes efter att deponeringsverksamheten upphörde med täckmassor. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2013 och resulterade i rekommendationen att förbättra yttäckningen på delar av deponin.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: Ca 4,5 ha enligt figur nedan:

Figur 10. Deponins utbredning. Bild tagen från Tyréns rapport (2013).

Tyringe

Namn: Tvärskog

Plats/Fastighet: Tvärskog 1:97, Tyringe 129:1. Deponin är belägen i Tyringes centrala delar.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, industri-, byggnads- och trädgårdsavfall samt miljöfarligt avfall och slam. Deponin användes fram till dess att Släbobygget-deponin togs i bruk, och ungefär samma typ av avfall bedöms kunna ha deponerats (slam från metallhårdning, restprodukter från avfettning, olja med mera).

Deponiklass: (Kommunal) avfallsdeponi. Deponerade

mängder: Ca 200 000 m³. Aktiv driftsperiod: 1950-talet fram till 1969.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 3 (måttlig risk) (Tyréns 2013).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin förseddes efter att deponeringsverksamheten upphörde med täckmassor. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2013 och resulterade i rekommendationen att förbättra yttäckningen av delar av deponin.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: Ca 4,8 ha enligt figur nedan:

Figur 11. Deponins utbredning. Bild tagen från Tyréns rapport (2013).

Ballingslöv

Namn: Ballingslöv

Plats/Fastighet: Ballingslöv 9:4, 9:46 samt 9:72, strax norr om centrala Ballingslöv.

Typ av avfall som deponerats: Deponering av kommunalt avfall, kemikalieavfall, trädgårdsavfall, industriavfall, byggnadsavfall, jordbruksavfall.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

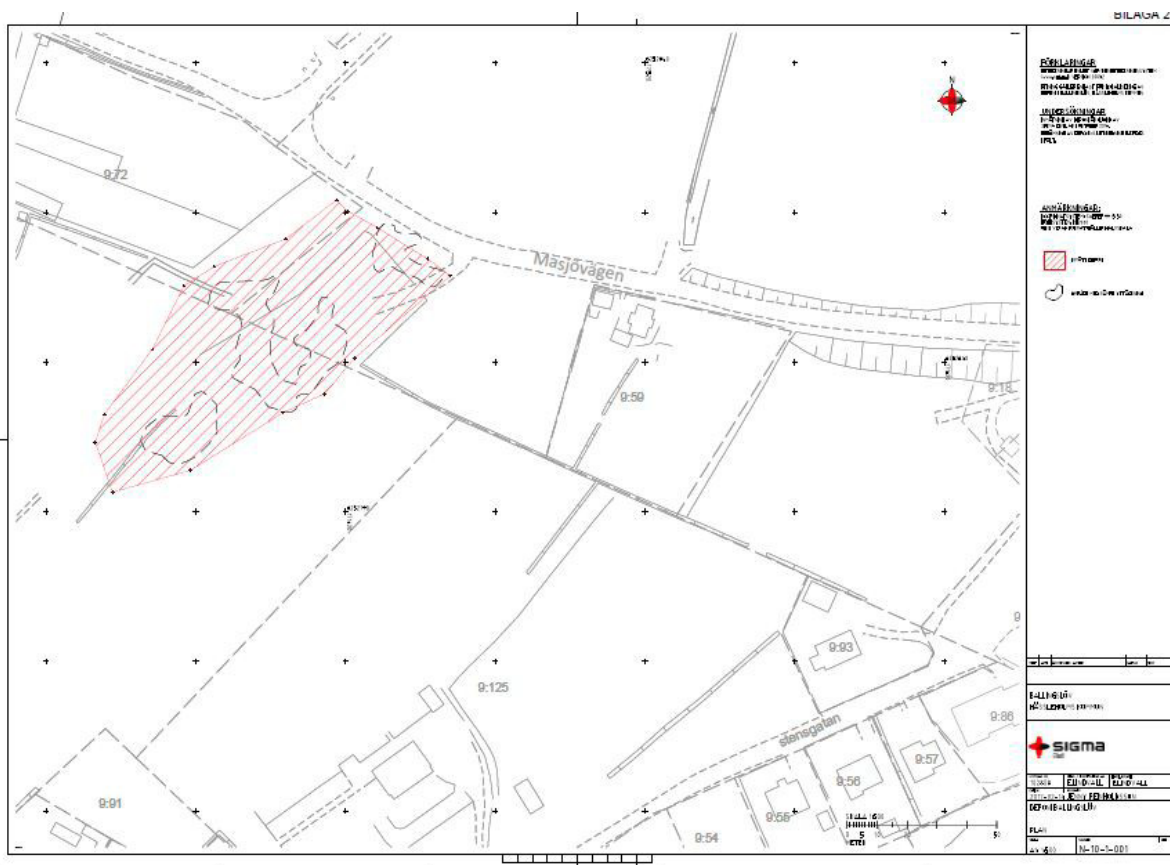
Deponerade mängder: 10 000-15 000 m³. Aktiv

driftsperiod: Okänt startår. Driftslut 1975.

Risiklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 3 (Tyréns 2013).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin är försedd med täckmassor. I deponins västra kant noterades sprängsten och en del avfall, som metallskrot och glas. Avfallet bedöms vara ditlagt efter att deponin täcktes. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2017 och resulterade i ett förslag om förbättrad yttäckning av delar av deponin.

Planerade åtgärder: Förutom en eventuell komplettering av yttäckning, bedöms inga ytterligare åtgärder i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt vara motiverade.

Figur 12. Deponins utbredning. Bild tagen från Sigma Civils rapport (2017).

Deponins utbredning: 0,5 ha

Mjölkalånga

Namn: Mjölkalånga.

Plats/Fastighet: Mjölkalånga 3:12. Deponin identifierad, men har inte kunnat hittas vid platsbesök.

Typ av avfall som deponerats: Okänt.

Deponiklass: Okänt. Deponerade mängder:

Okänt. Aktiv driftsperiod: Okänt.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskbedömning ej genomförd.

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Okänt.

Planerade åtgärder: Okänt.

Deponins utbredning: Okänt.

Hårsjö

Namn: Hårsjö.

Plats/Fastighet: Hårsjö 1:16. Deponin identifierad, men har inte kunnat hittas vid platsbesök.

Typ av avfall som deponerats: Okänt.

Deponiklass: Okänt. Deponerade mängder:

Okänt. Aktiv driftsperiod: Okänt.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskbedömning ej genomförd.

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Okänt.

Planerade åtgärder: Okänt.

Deponins utbredning: Okänt.

Stoby

Namn: Stoby.

Plats/Fastighet: Stoby 6:30.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall. Invid tippen ska det ha förekommit mindre deponering av trädgårdsavfall från Stoby kyrkogård.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 7 200 m³ (osäker uppgift).

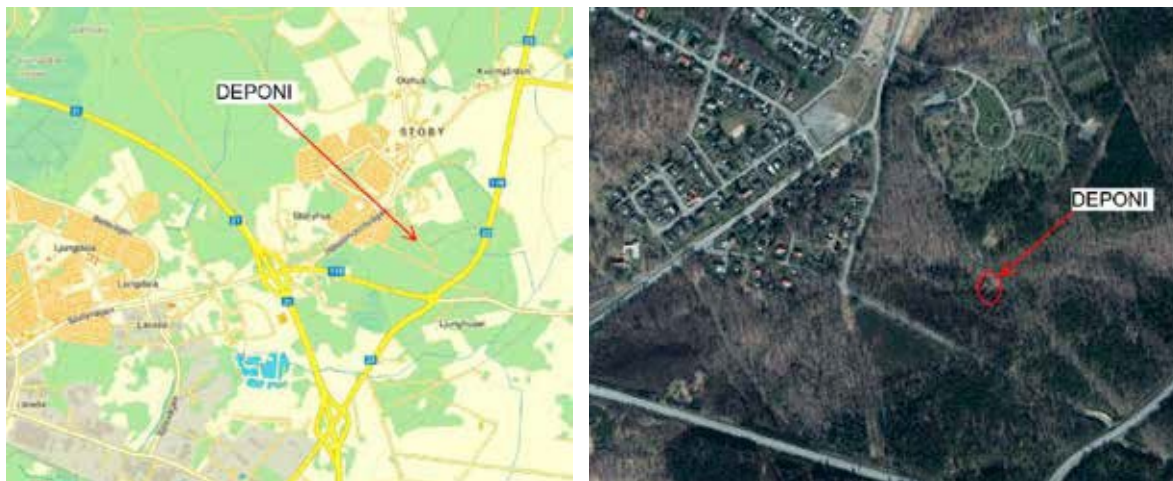
Aktiv driftsperiod: Okänd driftsstart. Driftsslut ca 1960.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 4 (liten risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Efter avslutad deponeringsverksamhet har täckmassor påförts deponin, då området idag används som upplag för massor.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: Ca 0,3 ha (osäker uppgift).

Figur 13. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från Hitta.se, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Bjärnum

Namn: Bjärnumsdeponin

Plats/Fastighet: Skeröd 3:18, ca 1 km söder om Bjärnums samhälle.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, industri-, bygnads-, trädgårdsavfall, skrot, schaktmassor och slam.

Deponiklass: (Kommunal) avfallsdeponi.

Deponerade mängder: Ca 100 000 m³ baserad på en area om ca 1,4 ha samt en uppskattad genomsnittlig mäktighet om 7 m.

Aktiv driftsperiod: Okänt startår, aktiv fram till ca 1975.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 4 (liten risk) (Tyréns 2013).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin förseddes efter att deponeringsverksamheten upphörde med täckmassor. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2013 och resulterade i att en förbättrad yttäckning av delar av deponin genomfördes under 2017.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Figur 14. Deponins utbredning. Bild tagen från Tyréns rapport (2013).

Bjärnum, Västra deponin

Namn: Bjärnum, västra deponin

Plats/Fastighet: Skeröd 3:18, Bjärnum 1:69

Typ av avfall som deponerats: Okänt

Deponiklass: (Kommunal) avfallsdeponi.

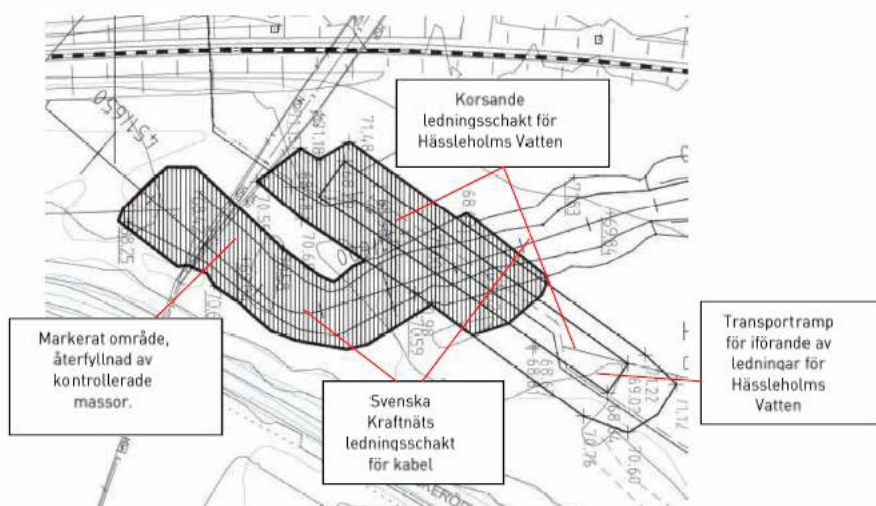
Deponerade mängder: ?. Uppschantade mängder 2014: ca 5 000 m³.

Aktiv driftsperiod: ?

Riskklassning enligt MIFO fas 2: ?

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Delar av deponin efterbehandlades genom uppschantning och bortförsling av avfallet till behandlingsanläggning (Hässelholm Miljö) då Sydvästlänken anlades. Inför anläggningsarbetena genomfördes en översiktlig, miljöteknisk markundersökning 2011. En kompletterande miljöteknisk markundersökning genomfördes år 2013.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder är planerade, dock har konsult rekommenderat efterbehandling av även den del av deponin som legat utanför nu behandlat område.

Figur 15. Bilder tagna ur "SVK-Bjärnum deponi, Efterbehandling av förorenad mark".

Deponins lokalisering, översikt:

Torp

Namn: Torp.

Plats/Fastighet: Torp 4:1.

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall (fram till 1960-talet), därefter enbart trädgårdsavfall. Inget farligt avfall ska ha tippats.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 1 500 m³ (osäker uppgift).

Aktiv driftsperiod: Driftsperiod troligtvis 1950-60-talet fram till 1970-80-talet.

Riskklassning enligt MIFO fas 1: Riskklass 4 (liten risk).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Avstjälpling verkar fortfarande ske i viss mån. Täckmassor har troligtvis påförts deponin i någon utsträckning, då området idag är skogbevuxen.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Figur 16. Deponins lokalisering. Bilderna kommer ursprungligen från *Hitta.se*, men har hämtats från MIFO-blanketten.

Deponier där HMAB ansvarar för avhjälpandet

Sösdala

Namn: Sösdaladeponin.

Plats/Fastighet: Vannaröd 6:14 (på Skolgatan, i anslutning till den aktiva återvinningscentralen).

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, trädgårds- industri- och byggavfall samt slam. Bland industriavfallet fanns avfall från livsmedels- och elektronikindustri.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

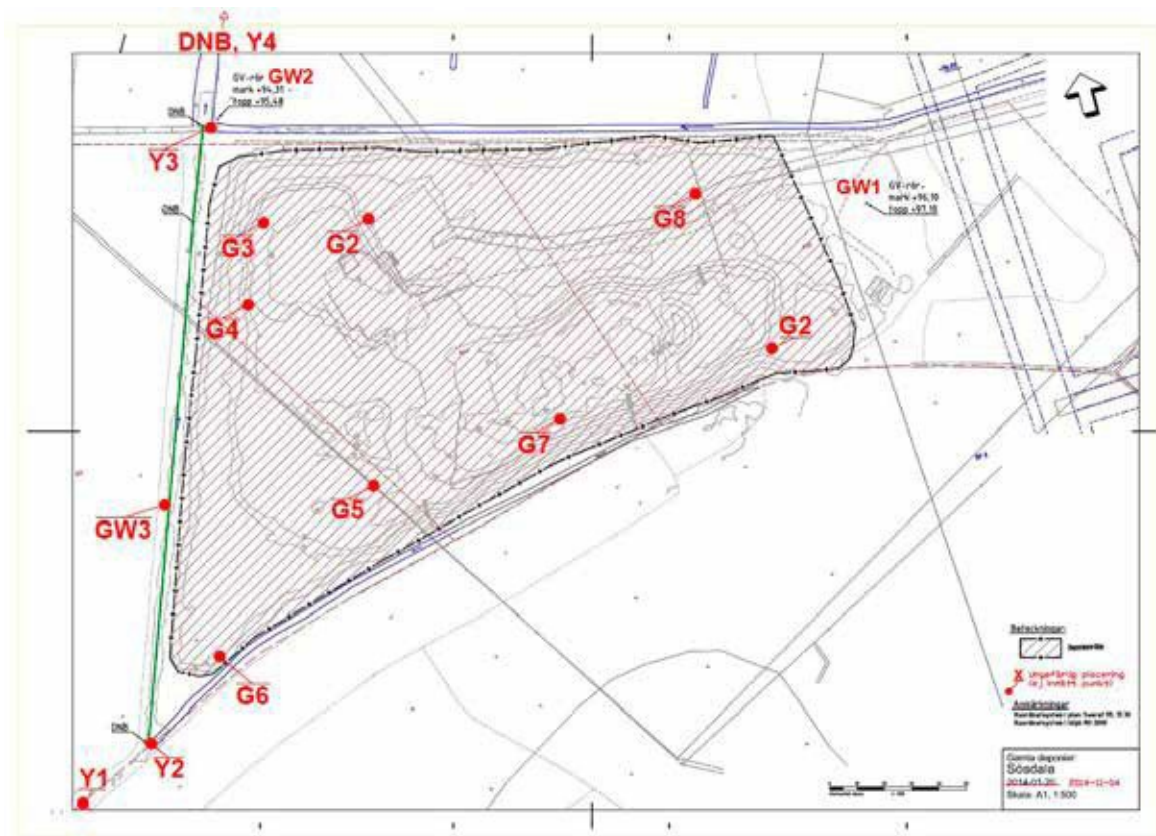
Deponerade mängder: 100 000 – 150 000 m³, baserat på ett antagande om en genomsnittlig mäktighet om 4 m.

Aktiv driftsperiod: Okänd startperiod. Deponering upphörde 1979.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 4 (liten risk) (SWECO 2014).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin är försedd med täckmassor ovanpå det deponerade avfallet och på delar av området ligger idag en återvinningscentral. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2014.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget motiverade.

Figur 17. Deponins utbredning. Bild tagen från SWECOs rapport 2014. Deponins utbredning ca 3,1 ha.

Vinslöv

Namn: Vinslövs deponi.

Plats/Fastighet: Vinslöv 21:27 (på Boarpsvägen, norr om den aktiva återvinningscentralen).

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, industri-, trädgårds- och byggnadsavfall samt slam och miljö- farligt avfall. Mest emballage, textilier och bildäck ska ha deponerats men även spillolja och slam.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 300 000-400 000 m³ (Uppgifter från HMAB i MIFO-inventering).

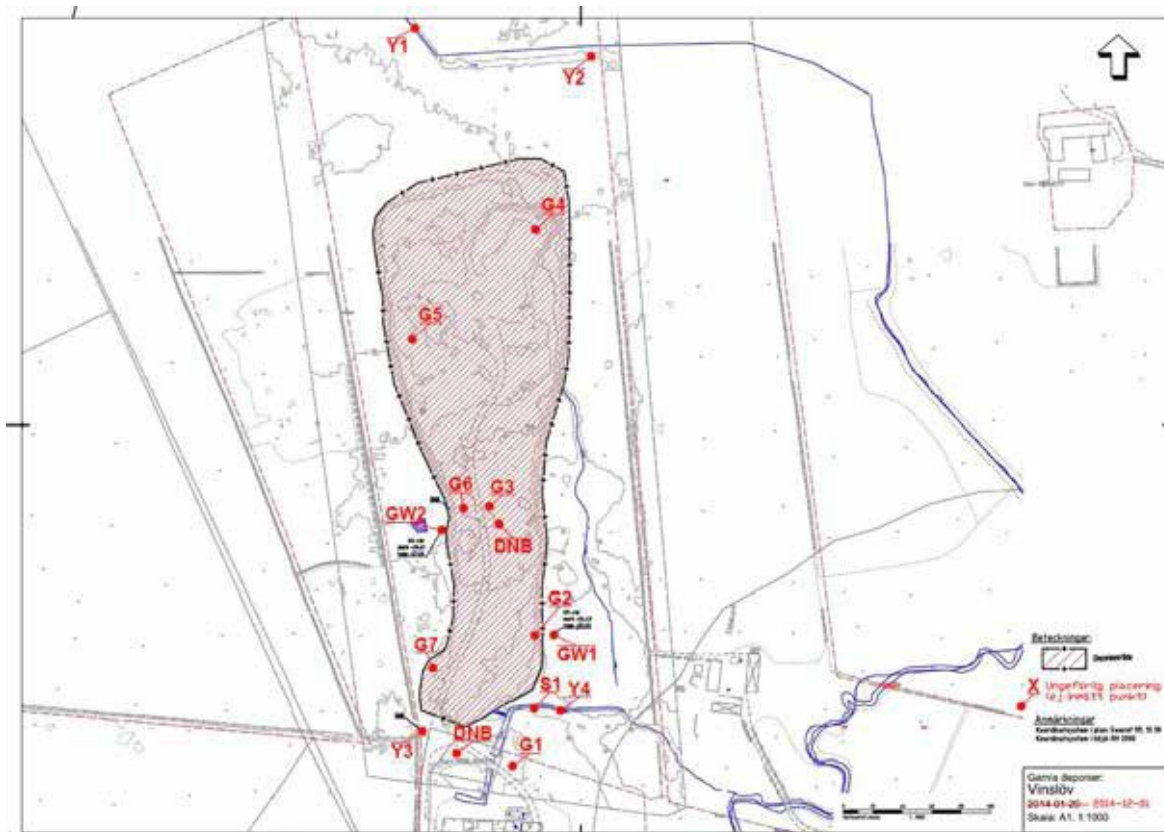
Aktiv driftsperiod: Okänd startperiod. Deponering upphörde 1979.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 4 (liten risk) (SWECO 2014).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Avfallet har efter avslutad deponiverksamhet täckts över med jord och inert avfall. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2014, då deponin också täcktes med ytterligare 29 000 m³ sediment från muddringen av Vinslövssjön.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget motiverade. Täckning av slänterna och rensning av skrot skulle kunna förbättra områdets estetik men behövs inte för att minska förorenings spridningen.

Deponins utbredning: Ca 3,2 ha (i SWECO's rapport anges ca 6 ha, detta omfattar dock ”verksamhetsområdet”, vilket troligtvis även omfattar ÅVC). En kontrollmätning av deponins utbredning visade att själva deponins area uppgår till ca 3,2 ha.

Figur 18. Deponins utbredning. Bild tagen från SWECO's rapport 2014.

Hästveda

Namn: Hästvedadeponin.

Plats/Fastighet: Hästveda 14:98 (på Östra Storgatan i Hästveda, i anslutning till den aktiva återvinningscentralen).

Typ av avfall som deponerats: Kommunalt avfall, trädgårds-, industri- och byggnadsavfall samt slam. Industriavfallet har bestått i bl.a. möbelindustriavfall, som till exempel polyetanskum blandat med kloreten.

Deponiklass: Kommunal avfallsdeponi.

Deponerade mängder: 55 000 - 70 000 m³, baserad på en uppskattad genomsnittlig mäktighet om ca 5 m.

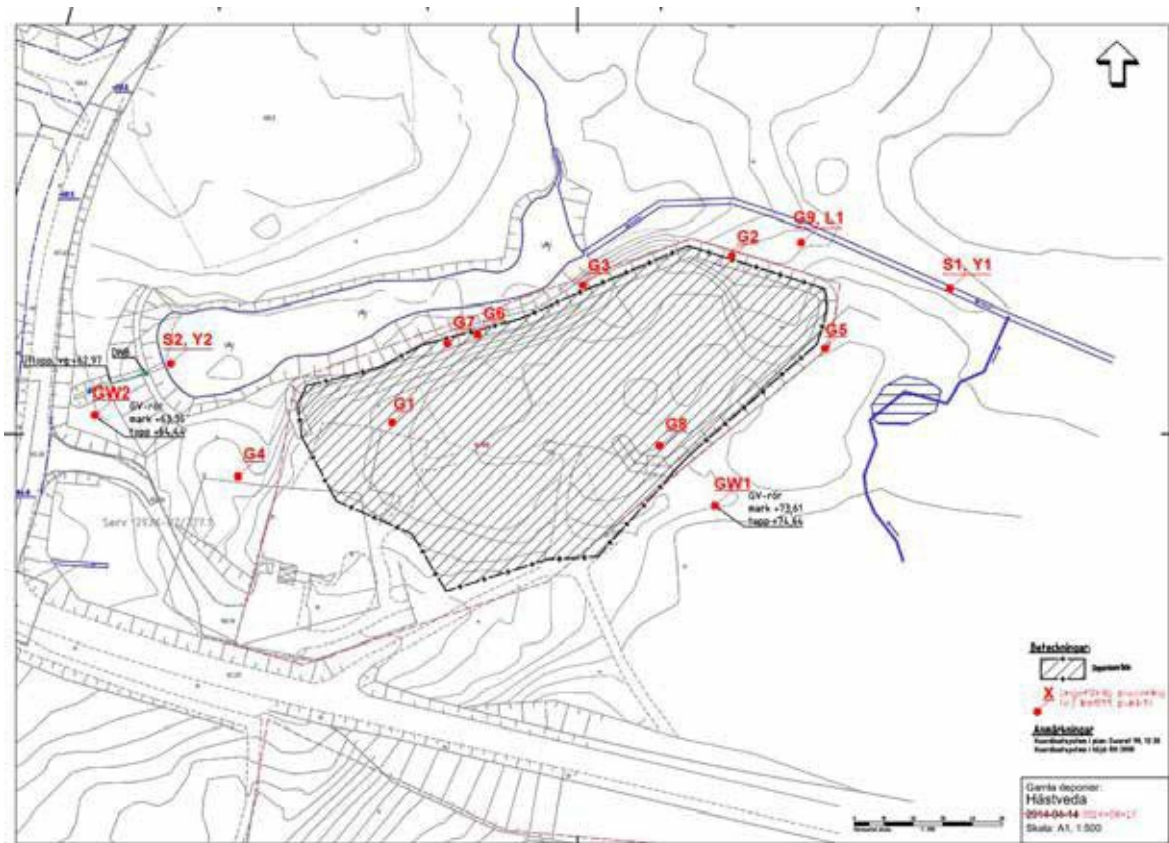
Aktiv driftsperiod: Okänt startår, aktiv fram till 1979.

Riskklassning enligt MIFO fas 2: Riskklass 4 (liten risk) (SWECO 2014).

Vidtagna åtgärder sedan deponering avslutades: Deponin är försedd med täckmassor. Deponin och dess risk för miljö och hälsa har utretts i flertalet omgångar under årens lopp. Den senaste utredningen genomfördes under 2014.

Planerade åtgärder: Inga ytterligare åtgärder bedöms i dagsläget ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt motiverade.

Deponins utbredning: Ca 1,1 ha.

Figur 19. Deponins utbredning. Bild tagen från SWECOs rapport 2014

Bilaga 6 – Andra mål och strategier

Mål och åtgärder ska utgå från de nationella miljökvalitetsmålen, etappmålen samt andra relevanta mål, strategier och planer. I samband med framtagande av mål till Hässleholms resursoptimeringsplan (ROP), tittade arbetsgruppen bland annat på hur ROP:ens mål kan bidra till att uppfylla de globala målen för hållbar utveckling, nationella miljökvalitetsmål och regionala miljömål. Nedan presenteras ett urval av de mål och styrdokument som har bedömts vara relevanta att ta hänsyn till i samband med att målen i resursoptimeringsplanen har tagits fram.

Agenda 2030 – de globala målen för hållbar utveckling

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda som innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling. Målen ska gälla fram till 2030. Målen illustreras enligt Figur 1.

Figur 1. De 17 globala målen för ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling.

De globala hållbarhetsmålen är högt satta och berör många aspekter av hur världen ska bli en bättre plats. I en del av de mål som berör miljömässig hållbarhet ingår även avfallshantering direkt och indirekt, exempelvis mål 11 "Hållbara städer och samhällen" och mål 12 "Hållbar konsumtion och produktion". I mål 11 syftar delmålen till att möta den stora inflyttningen till städer på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Detta innebär bl.a. hållbar planering av avfallshantering. I mål 12 syftar delmålen till att minska det ekologiska fotavtrycket genom att ändra på hur vi producerar och konsumerar varor och resurser. Detta innebär bland annat minskad konsumtion och en ökning av återbruk.

Nationella miljökvalitetsmål

Sverige har 16 miljökvalitetsmål som beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Åtgärder för hållbar avfallshantering påverkar främst målen begränsad klimatpåverkan, giftfri miljö och god bebyggd miljö. Begränsad klimatpåverkan kan exempelvis uppnås genom effektivare insamling av deponigas och användning av drivmedel i form av biogas från matavfall istället för fossila bränslen. Genom att minska nedskräpning och spridning av farliga ämnen på land och i hav bidrar en hållbar avfallshantering till att uppnå målet giftfri miljö. Bra system för avfallsinsamling och god hantering av massor och farligt avfall i samband med exempelvis bostadsbyggande är exempel på insatser som bidrar till att uppnå målet god bebyggd miljö.

Generationsmålet

Avfallshanteringen har också betydelse för möjligheten att uppnå generationsmålet. Generationsmålet är det övergripande målet som visar inriktningen för Sveriges miljöpolitik. Målet ger vägledning om de värden som ska skyddas och den omställning av samhället som behöver ske inom en generation för att nå miljömålen. Exempel på fokusområden som berör avfall är:

- Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.

- Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt.
- En god hushållning sker med naturresurserna.

Etappmål

Utöver miljökvalitetsmålen finns även tre etappmål för avfall:

- Etappmålet ökad resurshushållning i byggsektorn innebär att insatser ska vidtas så att förberedande för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av icke-farligt bygg- och rivningsavfall, med undantag av jord och sten, ska årligen fram till 2025 uppgå till minst 70 viktprocent.
- Etappmålet öka kommunalt avfall som återvinns innebär att senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.
- Etappmålet ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall innebär att insatser ska vidtas så att Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.

Regionala mål

Region Skåne har tagit fram ett åtgärdsprogram som heter ”Tillsammans för ett hållbart Skåne – regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022 – 2025” med syfte att bidra till att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen. Programmet ger vägledning och stöd för att kunna prioritera åtgärder och utvecklingsinsatser hos skånska aktörer, såsom kommuner, Region Skåne eller privata aktörer, och stimulera till ökad samverkan i det regionala miljöarbetet. Följande fyra utmaningar anses vara extra viktiga för miljöarbetet i Skåne:

- Hållbara städer och samhällen
- Hållbar mark- och vattenanvändning
- Hållbar livsmedelsförsörjning
- Hållbar konsumtion och produktion

Under varje utmaning finns åtgärder framtagna och många av dessa kan kopplas till avfallsarbetet i regionen. Exempel från programmet är åtgärder för att främja det avfallsförebyggande arbetet, för minskad nedskräpning, hållbara konsumtionsmönster med cirkulära lösningar, resurseeffektivitet och cirkulärt byggande samt hållbar och cirkulär hantering av massor från byggande.

Nationella avfallsplanen

Den nationella avfallsplanen ”Att göra mer med mindre – Sveriges Avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023” pekar ut vilka avfallsströmmar som är viktiga att prioritera i avfallsarbetet. För den aktuella perioden är det: mat-, textil-, elektronik-, bygg- och rivningsavfall. Planen beskriver även hur avfallshanteringen i Sverige ser ut i stora drag samt vilken typ av utveckling som prognosticeras för de olika strömmarna framåt.

Cirkulär ekonomi – strategi och handlingsplan

Sverige har både en strategi och en handlingsplan för att främja en cirkulär ekonomi. Tillsammans ska dessa leda till att produktion, konsumtion och affärsmodeller ställs om till att bli giftfria och cirkulära. Strategin har fyra fokusområden:

- Cirkulär ekonomi genom hållbar produktion och produktdesign
- Cirkulär ekonomi genom hållbara sätt att konsumera och använda material, produkter och tjänster
- Cirkulär ekonomi genom giftfria och cirkulära kretslopp
- Cirkulär ekonomi som drivkraft för näringsliv och andra aktörer genom åtgärder som främjar innovation och cirkulära affärsmodeller.

Det är framförallt det andra och tredje fokusområdet som berör just avfallshantering eftersom dessa områden inriktar sig på att förbättra förutsättningarna för återanvändning och reparation, utveckla materialåtervinningen samt underlätta källsortering. Exempel på tre åtgärder som presenteras i handlingsplanen och som direkt påverkar kommunens avfallshantering är:

- Förbättrad servicenivå för grovavfall
- Bättre insamling av farligt avfall
- Krav på utsortering och materialåtervinning av matavfall och trädgårdsavfall

Bilaga 7 – Sammanställning av plockanalys

Bakgrund

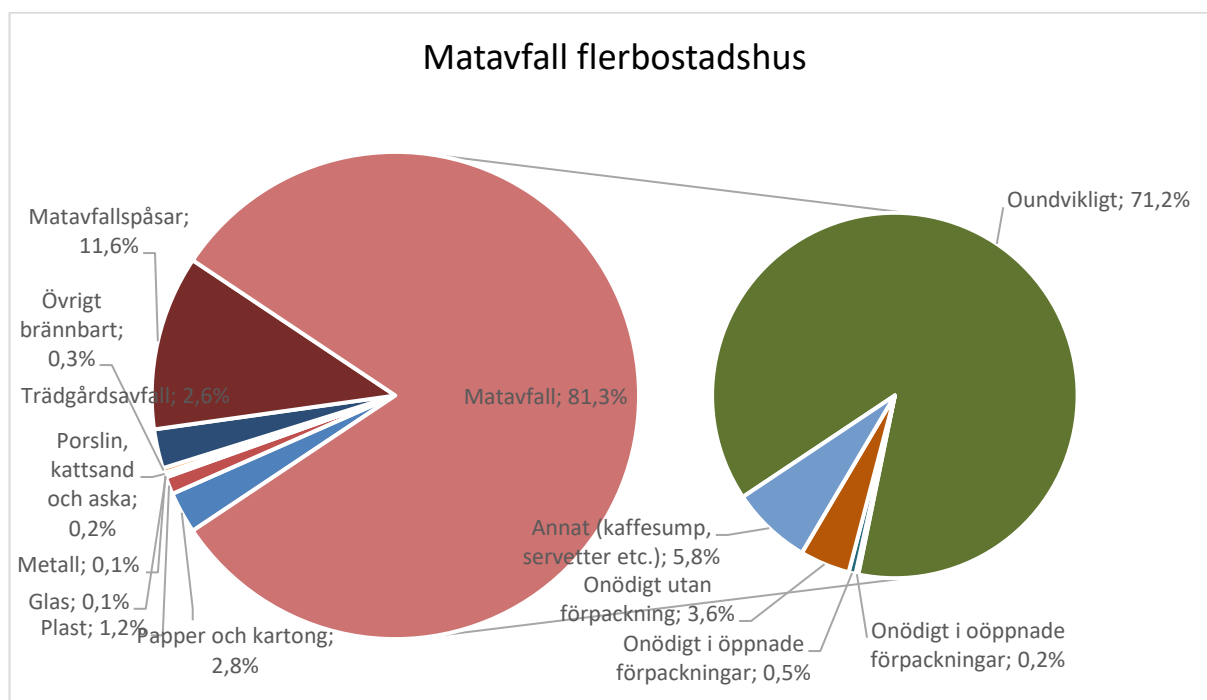
Under 2022 gjordes en plockanalys på det kommunala avfallet i Hässleholms kommun. En plockanalys är en analys av sammansättningen hos en viss mängd av ett visst avfallslag genom sortering i olika fraktioner och vägning av respektive fraktion. En plockanalys visar således en ögonblicksbild av hur sorteringen ser ut på det utvalda avfallet och en felkälla som bör beaktas är exempelvis periodiska variationer och skillnader mellan olika bostadsområden.

Avgrensning och urval

Områdena som valdes ut för plockanalysen är ett villaområde respektive ett flerbostadshusområde. I flerbostadshuset ingick 555 hushåll i centrala Hässleholm i provmängden. Villaområdet omfattade 350 hushåll och var även det beläget i centrala Hässleholm. För flerbostadshuset användas insamling med hjälp av separata kärl för de olika fraktionerna medan villahushållen använde sig av fyrfackskärl.

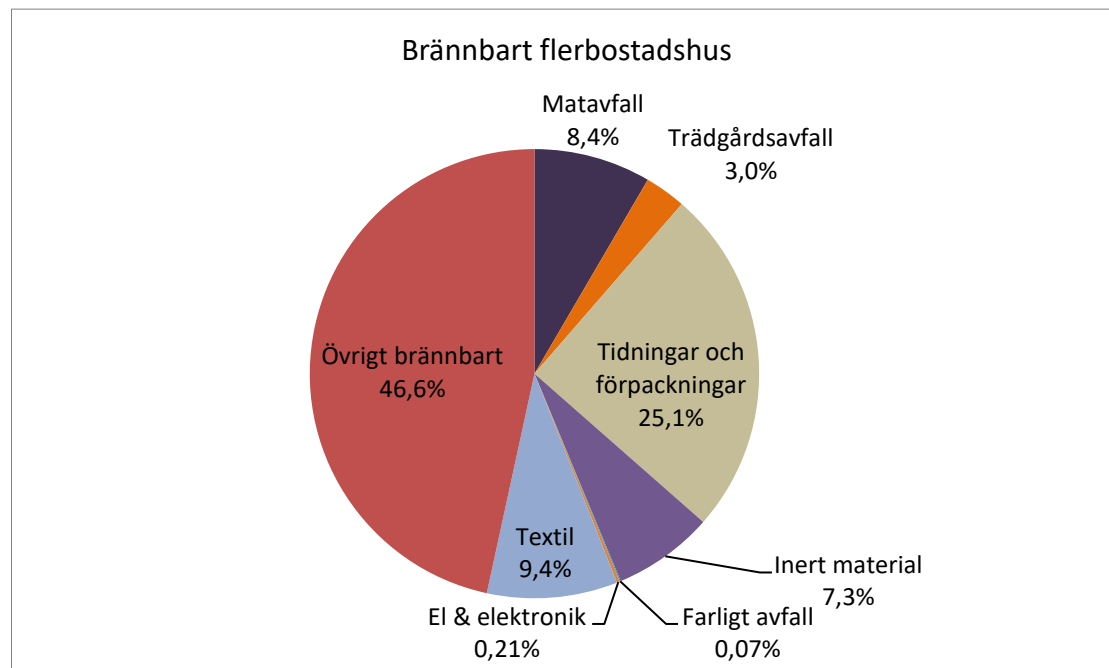
Resultat flerbostadshus

I diagrammet nedan visas vad plockanalysen av flerbostadshusens matavfall visade för andelar av andra typer av avfall i matavfallspåsen. Analysen visar att sorteringen i de flerbostadshusen som ingick i provtagningen hade en bra sortering. De två största kategorierna utöver matavfall och matavfallspåsar är trädgårdsavfall (ex. jord) och papper och kartong. Kategorin matavfall är i den högra cirkeln indelat i ytterligare kategorier för att visa mängden matsvinn. Bland matavfallet bedömdes majoriteten vara oundvikligt och endast en mindre del som onödigt matavfall (matsvinn).

Figur 1. Resultat från plockanalys av fraktionen matavfall – flerbostadshus

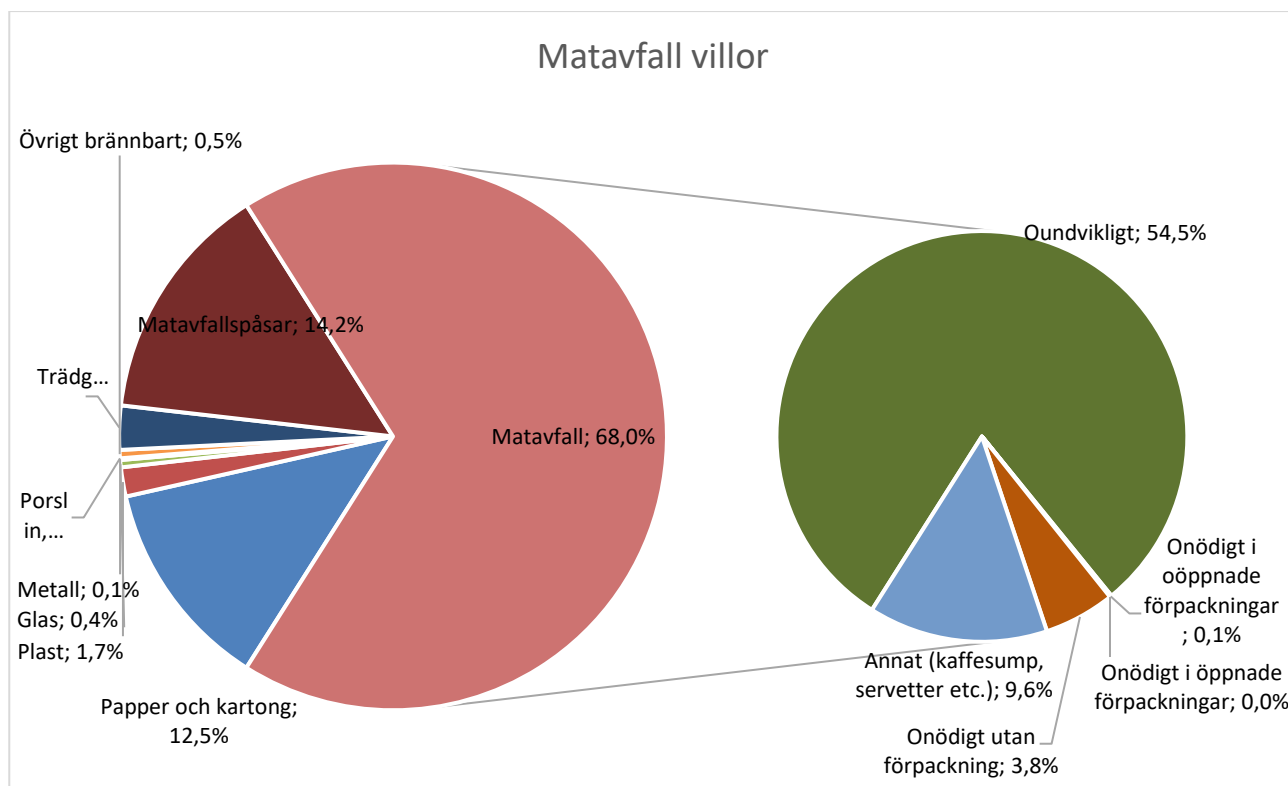
Diagrammet nedan visar flerbostadshusens resultat vid analys av innehållet i fraktionen brännbart. Nästan hälften av innehållet bedömdes vara rätt sorterat som brännbart. Den felsorterade fraktion som var vanligast förekommande var tidningar och förpackningar (25 %). Den näst vanligaste fraktionen var matavfall och textil (8 % respektive 9 %).

Figur 2. Resultat från plockanalys av fraktionen brännbart – flerbostadshus

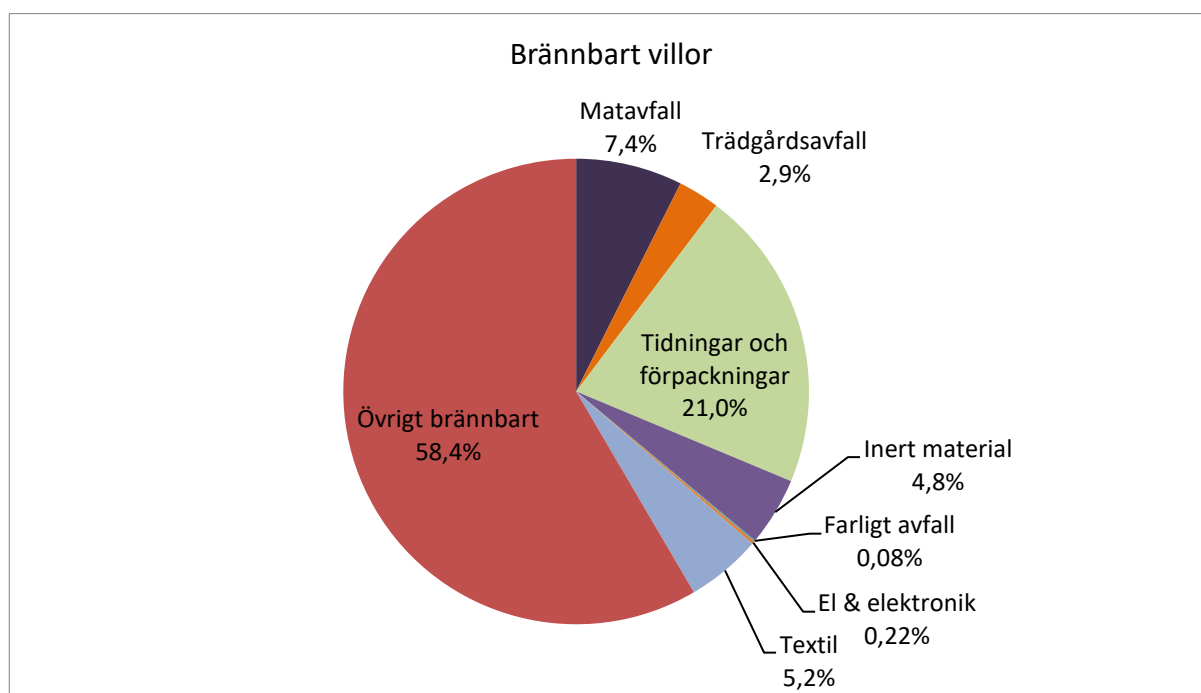
Resultat villor

Resultatet från villornas plockanalys visar att majoriteten av innehållet i matavfallsfraktionen består av korrekt innehåll. Dock är det en något större andel som består av papper kartong jämfört med resultatet från flerbostadshuset. Det var även en något mindre andel av matavfallet som bedömdes bestå av oundvikligt matavfall.

Figur 3. Resultat från plockanalys av fraktionen matavfall – villor

Cirkeldiagrammet nedan visar att villornas plockanalys av brännbart innehåll en högre andel rätt sorterat brännbart jämfört med flerbostadshusens andel. I likhet med flerbostadshuset är den största andelen flersorterat avfall bestående av tidningar och förpackningar.

Figur 4. Resultat från plockanalys av fraktionen brännbart – villor

Sammanfattning

Sammanlagt visar plockanalysen att det finns potential att förbättra utsorteringen av framför allt förpackningar och textil hos både flerbostadshus och villor. Det finns även möjlighet att sortera ut mer matavfall då 7–8 % i nuläget läggs i fraktionen brännbart istället. I båda områdenas brännbart-avfall förekom det också felsorterat farligt avfall av olika slag, bland annat batterier, ljuskällor och elektronikavfall. Även om fyrfackskärlen hos villahushållen i stor utsträckning har förbättrat insamlingen och förutsättningarna för att sortera hemma behövs det fortsatt insatser för att förbättra sorteringen så att mer avfall kan skickas till materialåtervinning i stället för energiåtervinning.

Bilaga 8 – Miljöbedömning av Hässleholms kommuns resursoptimeringsplan

Undersökning om resursoptimeringsplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan

För att undersöka om avfallsplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte enligt 2 och 4 §§ Miljöbedömningsförordning (2017:966) har en undersökning enligt 6 kap 6§ miljöbalken och 5 § miljöbedömningsförordningen genomförts.

Fysisk kapacitet för avfallshantering finns inom kommunen och insamlingslogistik är väl utbyggd. Resursoptimeringsplanens aktiviteter medför därför inte att nya områden behöver tas i anspråk utan huvuddelen av aktiviteterna består av informationsinsatser och liknande. Utökat behov av nya insamlingsystem eller anläggningar som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § Miljöbalken (1998:808) bedöms inte uppstå inom resursoptimeringsplanens aktuella tidsperiod. Resursoptimeringsplanen bedöms totalt sett inte heller ange andra förutsättningar för avfallsanläggningar.

Resursoptimeringsplanen går i linje med övriga styrdokument i kommunen, såsom ”Framtidsplanen för Hässleholms stad, en fördjupning av översiktsplanen” och ”Hässleholm kommuns strategiska plan 2019-2021”. Resursoptimeringsplanen bedöms inte påverka möjligheten att genomföra andra av Hässleholm kommuns planer.

Vidare undersökning har genomförts för att säkerställa att resursoptimeringsplanen främjar en hållbar utveckling. Undersökningen redovisas i nedanstående tabell och utgår från resursoptimeringsplanens påverkan på de miljöaspekter som anges 6 kap. 2 § Miljöbalken. Påverkan på miljöaspekterna har sammanfattats i tabellen nedan och en bedömning har gjorts huruvida åtgärderna i avfallsplanen kan komma att ha en betydande miljöpåverkan (BM) på vardera av dessa miljöaspekter.

Miljöaspekt	Kommentar	BM
Människors hälsa och säkerhet	En fungerande avfallshantering är nödvändigt för att undvika risk för människors hälsa. Kopplingar till begreppen hälsa och säkerhet är främst relaterade till tillstånd och förelägganden för befintliga anläggningar. Resursoptimeringsplanen innebär inga ändringar i dessa eller hur frågorna hanteras på befintliga anläggningar.	Nej
Gifter i miljön	Avfallsplanen syftar till både ökad sortering och minskad nedskräpning. Genom ökad sortering uppnås rena fraktioner vilket minskar spridning av gifter från ex. förbränningsavfall. Minskad nedskräpning kan också bidra till att påverka miljöaspekten positivt. Bättre utsortering av farligt avfall från andra fraktioner bör öka fraktionens storlek och kan öka risken för spill och läckage från transporter och anläggningar där avfallet tas mot. Risken bedöms dock som begränsad och behandlas i respektive anläggnings befintliga tillstånd.	Nej
Naturmiljö	Avfallsplanen medför inte förändringar som innebär att ny mark tas i anspråk som kan begränsa naturmiljön. Minskad nedskräpning kan bidra positivt genom att skräp inte hamnar i naturen.	Nej
Kulturmiljö	Avfallsplanen medför inga förändringar som innebär att nya områden tas i anspråk som kan påverka kulturmiljön.	Nej
Rekreation och friluftsliv	Avfallsplanen medför inga förändringar som innebär att nya områden tas i anspråk som kan påverka rekreation eller friluftsliv i kommunen.	Nej
Hushållning med naturresurser	Resursoptimeringsplanen syftar i sin grund till att minska avfallsmängden som uppstår och att bättre ta tillvara på resurser. Resursoptimeringsplanen medför en ökad användning av sekundära material och en minskad användning jungfruliga råvaror. Resursoptimeringsplanen bedöms därför ha en positiv påverkan på aspekten.	Nej

Miljöaspekt	Kommentar	BM
Omgivningspåverkan på mark	Resursoptimeringsplanen främjar minskad nedskräpning vilket har en positiv påverkan på aspekten. Minskad avfallsmängd och bättre sortering bidrar även till minskad spridning av gifter till mark. I planen finns även mål om att minska äldre deponiers påverkan på mark vilket direkt främjar miljöaspekten.	Nej
Luftföroreningar	Luftföroreningar uppstår från transporter vid insamling och från behandling av avfall vid förbränning eller nedbrytning. Resursoptimeringsplanen bedöms medföra en minskad påverkan från behandling, främst genom minskade avfallsmängder. Luftföroreningar från insamling väntas vara neutral eller öka marginellt genom bättre utsortering av fler fraktioner, vilket kan leda till ett ökat transportbehov vid insamlingen.	Nej
Omgivningsspåverkan på vatten	Resursoptimeringsplanen främjar minskad nedskräpning vilket kan anses bidra till minskad påverkan eftersom nedskräpning kan transporteras till åar, sjöar och hav vid regn eller via avlopp. Minskad mängd avfall som behöver behandlas minskar också påverkan från utsläpp till vatten från deponier och andra behandlingsanläggningar.	Nej
Klimatpåverkan	Ökad sortering och återvinning av avfall kan leda till ökade utsläpp på grund av ökade transporter. Samtidigt kan transportbehovet minska om avfallsmängden minskar. Minskade avfallsmängder, återbruk och återvinning minskar utsläppen från tillverkning av produkter från jungfruliga material.	Nej
Stads- och landskapsbild	Resursoptimeringsplanen medför inte att ny mark tas i anspråk eller någon förändring som medför en betydande påverkan på landskaps eller stadsbilden. En liten påverkan på framförallt stadsbilden kan det medföra om det bedöms behövas ny samlingsutrustning för att exempelvis minska nedskräpningen.	Nej

Samlad bedömning om resursoptimeringsplanens miljöpåverkan

Resursoptimeringsplanen har tagits fram i linje med andra aktuella planer och bedöms därför inte ha betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför.

Vid en genomgång av befintliga mottagnings- och behandlingsanläggningar som idag nyttjas av Hässleholms kommun bedöms kapaciteten vara tillräcklig vid en måluppfyllelse enligt angiven tidplan. Ny mark för utbyggnad av mottagnings- och behandlingskapacitet kommer därför inte behöva tas i anspråk under aktuell tidsperiod.

Genomförande av resursoptimeringsplanen bidrar till uppfyllelse av de svenska miljömålen, Generationsmålet, de globala målen för hållbar utveckling och genomförande av den nationella avfallsplanen.

Det kan för vissa aspekter förekomma en viss negativ påverkan som främst uppkommer på grund av ökad sortering och ökade transporter i samband med insamling. Den negativa miljöpåverkan i form av ökade utsläpp från fordon, buller vid tömning och trafikstörning ska dock sättas i relation till den positiva påverkan som resursoptimeringsplanen medför. Ingen betydande miljöpåverkan bedöms uppstå för någon av de undersökta aspekterna. Den samlade bedömningen är därför att Hässleholms kommuns resursoptimeringsplan inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

**Hässleholms
kommun**

TJÄNSTESKRIVELSE

1(2)

Datum

Diarienummer

2023-11-06

KLF 2023/863

*Handläggare
Kommunsekreterare Louise Davidsson
Kansli- och kommunikationsavdelningen
Kommunledningsförvaltningen
louise.davidsson@hassleholm.se*

Kommunstyrelsen

Rapport om avtalssamverkan 2023

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen följande beslut:

Kommunstyrelsen godkänner rapporten om avtalssamverkan för 2023 och anmäler den till kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Enligt kommunallagen får en kommun ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun, så kallad avtalssamverkan.

Sådan avtalssamverkan hindras inte av kravet på anknytning till kommunens område eller dess medlemmar.

Kommuner får inom ramen för avtalssamverkan, med vissa begränsningar, komma överens om att uppdra åt en anställd i den andra kommunen att besluta på kommunens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Kommunstyrelsen ska varje år rapportera till kommunfullmäktige om kommunens avtalssamverkan enligt kommunallagen eller enligt annan lag eller författning.

I den av kommunledningsförvaltningen framtagna rapporten redogörs för den avtalssamverkan som, enligt uppgifter från kommunens förvaltningar, förekommer inom Hässleholms kommun.

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor

Rapport om avtalssamverkan 2023

Sändlista:

Kommunfullmäktige - anmälan

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic
Bitr. kommundirektör

Hanna Gardell
Kommunikations- och kanslichef

Louise Davidsson
Kommunsekreterare

RAPPORT

Datum
2023-11-06

Diarienummer
KLF 2023/863

Handläggare
Kommunsekreterare Louise Davidsson
Kommunledningsförvaltningen
louise.davidsson@hasselholm.se

Kommunfullmäktige

Rapport om avtalssamverkan 2023

Enligt 9 kap. 37 § kommunallagen (KL) får kommunen ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun (avtalssamverkan).

Inom ramen för avtalssamverkan får kommunen, med de begränsningar som följer av 6 kap. 38 § KL, komma överens om att uppdra åt en anställd i den andra kommunen att besluta på kommunens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Enligt 9 kap. 38 § KL ska kommunstyrelsen årligen rapportera till kommunfullmäktige om kommunens avtalssamverkan enligt 37 § eller enligt annan lag eller författning.

Rapporteringen ska innehålla åtminstone följande information:

- vilken verksamhet som bedrivs med stöd av avtalet,
- vilka kommuner som avtalet har ingåtts med och
- om avtalet ger möjlighet till extern delegering och om denna möjlighet har utnyttjats.

Här redogörs för den avtalssamverkan som, enligt uppgifter från kommunens förvaltningar, förekommer i Hässelholms kommun.

Kommunstyrelsen

Samverkan om räddningstjänst med Perstorps kommun. Avtalet omfattar ledning och styrning, operativ samverkan, myndighetsutövning, övning och utbildning av räddningstjänstens personal, olycksutredning samt underhåll av material. Ledning och styrning av Hässelholm och Perstorp kommuns säkerhet och krisberedskap ingår inte i avtalet.

Chefer kan verka och tjänstgöra i båda kommunerna via separata delegeringar från Hässelholms kommun och Perstorp kommun. Myndighetsutövning sker genom delegering från respektive kommun till chefer och tjänstemän i båda organisationerna. Ledning och styrning av räddningstjänstverksamheterna sker genom delegering till räddningschefen med möjlighet till vidaredelegering.

Kommunledningsförvaltningen / Kansliavdelningen

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

1. Samverkansavtal med Söderåsens miljöförbund.

Möjlighet till utförande av tillsyn och kontroll av miljöbalken och enligt livsmedelslagen. Avtalet används regelbundet. Båda parter kan söka stöd hos den andre. Ingen extern delegering.

2. Samverkansavtal med Lunds kommun.

Möjlighet till utförande av tillsyn och kontroll av miljöbalken och enligt livsmedelslagen. Avtalet har inte utnyttjats sedan det tecknades. Båda parter kan söka stöd hos den andre. Ingen extern delegering.

3. Samverkansavtal med Helsingborgs kommun.

Möjlighet till biträde med juridisk kompetens inom området för miljötillsyn och livsmedelskontroll från Helsingborg. Avtalet nyttjas årligen. Ingen extern delegering.

Barn- och utbildningsnämnden

1. Samverkansavtal avseende gymnasieskolan i Skåne och västra Blekinge gällande utbud av gymnasieprogram och inriktningar läsåret 2024/2025.

Samverkan har ingåtts med Bjuv, Bromölla, Burlöv, Båstad, Eslöv, Helsingborg, Hässleholm, Höganäs, Hörby, Höör, Klippan, Kristianstad, Kävlinge, Landskrona, Lomma, Lund, Malmö, Osby, Perstorp, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorp, Svalöv, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge, Ystad, Åstorp, Ängelholm, Örkelljunga, Östra Göinge, Sölvesborg, Karlshamn, Olofström och Ronneby.

2. Samverkansavtal för gymnasieskolan i Skåne samt västra Blekinge. Avtalet syftar till att möjliggöra att sökande elever till årskurs 1 får sitt förstahandsval av program och skola tillgodosett och fritt får välja mellan de program som erbjuds inom samverkansområdet och blir mottagna i första hand enligt gällande lagstiftning.

Samma parter som i punkt 1.

3. Samverkansavtal för pedagogisk omsorg inom förskola, förskoleklass, fritidshem och grundskola i Skåne. Avtalet reglerar villkoren för interkommunal ersättning samt rätten att fullfölja utbildning vid vårdnadshavarnas önskemål om placering av barn och elever i pedagogisk omsorg, förskola, förskoleklass, fritidshem, öppen fritidshemsverksamhet, pedagogisk omsorg för grundskolebarn och grundskola i en annan kommun än hemkommunen.

Avtalets parter utgörs av följande kommuner: Bjuv, Bromölla, Burlöv, Båstad, Eslöv, Helsingborg, Hässleholm, Höganäs, Hörby, Höör, Klippan,

Kommunledningsförvaltningen / Kansliavdelningen

Kristianstad, Kävlinge, Landskrona, Lomma, Lund, Malmö, Osby, Perstorp, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorp, Svalöv, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge, Ystad, Åstorp, Ängelholm, Örkelljunga, Östra Göinge.

Socialnämnden

1. Sociala jouren.

Samverkansavtal med Kristianstads kommun som åtagit sig att organisera en social jour och beredskap för Hässleholms kommun. Sociala jouren ska handlägga och i förekommande fall fatta beslut i akuta ärenden. Sociala jour- och beredskapsverksamhetens socialsekreterare ska erhålla nödvändig delegation för att kunna utföra och fatta beslut i enighet med avtalat uppdrag.

2. Maria Skåne Nordost.

En öppenvårdsverksamhet. Alla kommuner i nordöstra Skåne samt Region Skåne är parter. Ingen extern delegering.

3. Familjens hus.

Samverkan med Region Skåne.

**Hässelholms
kommun**

Handläggare
Ekonom Christina Halling
Ekonomiavdelningen

christina.halling@hasselholm.se

Granskningsrapport för intern kontroll år 2023 för kommunledningsförvaltningen

Ordförandes förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen följande beslut:

Godkänna granskningsrapporten för intern kontroll år 2023 för kommunledningsförvaltningen.

Beskrivning av ärendet

Enligt reglerna för intern kontroll ska nämnderna lämna en granskningsrapport om det interna kontrollarbetet från föregående år senast i samband med att verksamhetsberättelsen lämnas in. Granskningsrapporten ska enligt kommunens regler för intern kontroll innehålla en *sammanfattning* av nämndens interna kontrollarbete, vilken *rutin/policy/system* kontrollmomentet avser, själva *kontrollmomentet*, beskrivning av hur *utförandet* av respektive kontrollmoment har gått till, *resultat* av respektive kontrollmoment samt eventuella åtgärder som nämnden avser att vidta och *tidplan* för åtgärd. Det ska framgå om respektive kontrollmoment ska med i nästa års interna kontrollplan eller inte.

Granskningsrapport för intern kontroll år 2023 avseende kommunledningsförvaltningen avrapporteras i bifogat material.

Kommunledningsförvaltningen

Bilagor

Granskningsrapport för intern kontroll 2023, kommunledningsförvaltningen

Sändlista:

Kommunledningsförvaltningen

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic
Biträdande kommundirektör

Eva-Lotta Svensson
Ekonomichef

GRANSKNINGSRAPPORT

KLF	Alla avd. på KLF
Ekonomi	Ekonomi
IT	IT
Kansli	Kansli
Öfm	Överförmyndaren
Kom	Kommunikation
KC	Kontaktcenter
Näringsliv	Näringsliv
Säkerhet	Säkerhetsfunktion
HR	HR
Rtj	Räddningstjänst

ÅR: 2023

FÖRVALTNING:

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

Sammanfattning av förvaltningens interna kontrollarbete: Granskningen har visat att det finns ett antal brister, varav huvuddelen är mindre. Det noterades brister i informationssäkerheten inom IT-avdelningens ansvarsområde. Under 2023 har medvetenheten om problemet generellt ökat utifrån information, dialog och även extern kontroll av tillsynsmyndigheter men det finns ett stort behov av fortsatt kontroll då det systematiska och kontinuerliga arbetet brister. Näringslivsavdelningen noterar att reduceringen av antal tjänster på avdelningen har medfört minskade möjligheter till omfördelning av arbetsuppgifter och att det finns risk för att arbetsbelastningen kan bli ohälsosam. Inom ekonomiområdet finns vissa brister i hanteringen av representationsfakturer. Inom upphandling är ramavtalsstroheten god, men fortsatt granskning behövs för att säkerställa att regelverket följs även framöver. Till exempel är andelen inköp från Ica hög och en stor del av dessa varor uppfyller troligen kommunens krav på livsmedel. Räddningstjänsten noterade endast mindre avvikelser. Med några undantag har KLFs avdelningar tagit med kontrollområdena i 2024 års kontrollplan.

Avd./Enhet	Kontrollområden	Rutin/policy/system "vilka regler, policys osv som ligger till grund för granskningen?"	Kontrollmoment "vad ska granskas?"	Metod 2 "Beskrivning av hur granskningen har utförts"	Resultat/avvikelser "vad blev resultatet efter granskningen?"	Åtgärder och tidplan "vilka eventuella åtgärder är aktuella och när i tiden kommer detta att ske?"
EKONOMI						
Ekonomi	Attestrutiner för kommunen	Attestreglerna	Att gällande attestregler följs	Stickprovskontroll av utbetalningarna i ekonomisystemet visar att attestanterna överensstämmer med nämndernas attestbeslut.	Inga avvikelser.	Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
Ekonomi	Representation inom KLF	Skatteverkets regler	Att syfte och deltagare framgår. Att representationen har ett omedelbart samband med verksamheten.	Stickprovskontroll av att representationsutgifter är försedda med syfte och deltagarförteckning.	Av 23 granskade fakturer saknade 2 uppgift om ändamål och 5 saknade uppgift om deltagare.	Avdelningarna påminns om vilka regler som gäller vid representation och uppdras att göra kompletteringar. Ny kontroll sker innan KS den 13/12. Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
Ekonomi	Nya leverantörer till kommunen	Manualer	Kontroll av upplagda leverantörer.	Stickprovskontroll av upplagda leverantörer: - Giro-nr och org-nr enligt www.bgc.se / www.plusgirot.se. - Leverantörsnamnet stämmer med senaste fakturan	Leverantörerna läggs upp enligt våra rutiner.	Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
Ekonomi	Systemförvaltning, ekonomisystemet	Rutinbeskrivningar och dokumentation	Att rutinerna är uppdaterade och är tillräckligt kompletta	Rutinsgranskning	Manualer eller ersättare finns för alla väsentliga moment.	Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
Ekonomi	Upphandling/inköp	LOU Ramavtal	Kommunens avtalsstrohet att avropa varor och tjänster från följande ramavtal: Livsmedel, kontorsmaterial, livsmedel, yrkeskläder och skor, bemanning, IT-system/verktyg.	Granskningsperiod januari till september 2023, genom spendanalysverktyget. Granskningsperioden är för kort då regelverket utgår från kalenderåret. Avvikelserna är troligen större sett till helåret.	<u>Ramavtalsuppföljning</u> Kontorsmaterial - Inköp för 1 430 000 kr med avtalsstrohet på 91 procent. Yrkeskläder och skor inköp för 940 000 kr med avtalsstrohet på 100 procent. Bemanningstjänster - Inköp för 6 840 000 kr med avtalsstrohet på 84 procent. Städ- och kemtekniska produkter 1 230 000 kr med avtalsstrohet på 88 procent. Livsmedel - Inköp för 34 800 000 kr med ramavtalsstrohet på 93 procent. IT- och Systemverktyg - Inköp för 54 380 000 kr med avtalsstrohet på 100 procent.	Ramavtalsstroheten bedöms vara väldigt eller relativt hög inom de flesta kategorierna. Avtalsuppföljning avseende bemanningstjänster kommer att genomföras under 2024 för att säkerställa avtalet är ändamålsenligt, i vilken omfattning det används och att kommunen får den leverans som är avtalad. Tas med i den interna kontrollplanen 2024.

GRANSKNINGSRAPPORT

KLF	Alla avd. på KLF
Ekonomi	Ekonomi
IT	IT
Kansli	Kansli
Öfm	Överförmyndaren
Kom	Kommunikation
KC	Kontaktcenter
Näringsliv	Näringsliv
Säkerhet	Säkerhetsfunktion
HR	HR
Rtj	Räddningstjänst

ÅR: 2023

FÖRVALTNING:

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

Sammanfattning av förvaltningens interna kontrollarbete: Granskningen har visat att det finns ett antal brister, varav huvuddelen är mindre. Det noterades brister i informationssäkerheten inom IT-avdelningens ansvarsområde. Under 2023 har medvetenheten om problemet generellt ökat utifrån information, dialog och även extern kontroll av tillsynsmyndigheter men det finns ett stort behov av fortsatt kontroll då det systematiska och kontinuerliga arbetet brister. Näringslivsavdelningen noterar att reduceringen av antal tjänster på avdelningen har medfört minskade möjligheter till omfördelning av arbetsuppgifter och att det finns risk för att arbetsbelastningen kan bli ohälsosam. Inom ekonomiområdet finns vissa brister i hanteringen av representationsfakturer. Inom upphandling är ramavtalsstroheten god, men fortsatt granskning behövs för att säkerställa att regelverket följs även framöver. Till exempel är andelen inköp från Ica hög och en stor del av dessa varor uppfyller troligen kommunens krav på livsmedel. Räddningstjänsten noterade endast mindre avvikelser. Med några undantag har KLFs avdelningar tagit med kontrollområdena i 2024 års kontrollplan.

Avd./Enhet	Kontrollområden	Rutin/policy/system "vilka regler, policys osv som ligger till grund för granskningen?"	Kontrollmoment "vad ska granskas?"	Metod 2 "Beskrivning av hur granskningen har utförts"	Resultat/avvikelser "vad blev resultatet efter granskningen?"	Åtgärder och tidplan "vilka eventuella åtgärder är aktuella och när i tiden kommer detta att ske?"
Ekonomi	Upphandling/inköp	LOU Direktinköpl	Uppföljning av direktinköp över direktupphandlingsgränsen 700 000 kr.	Granskningsperiod januari till september 2023, genom spendanalysverktyget. Granskningsperioden är för kort då regelverket utgår från kalenderåret. Avvikelsema är troligen större sett till helåret.	Direktinköp över 700.000 kr Följande identifierades: Bevakningsskydd AB 925 000 kr, Vijnvägen Livs AB (ICA) 801 000 kr, Flora Assistans AB 775 000 kr, Läkarservice Sverige AB 720 000 kr, Medsource 1 400 000 kr.	Avseende större köp så är rondering och bevakning en upphandling som upphandlingsenheten velat genomföra under flera år. Upphandlingsenheten har tidigare inte haft tillräckligt med underlag för att genomföra en upphandling. Upphandling kommer genomföras och avtal ska vara på färdigt i Q3 2024. Köpen från ICA är hög och en stor del av dessa varor följer troligen inte de krav som kommunen ställer på livsmedel. Åtgärderna är att berörda verksamheter kommer att kontaktas så vi framöver kan täcka behoven genom upphandlade avtal. I övrigt är följsamheten till gällande lagstiftning och interna styrdokument mycket hög. Avrop från bemanningsföretag utanför avtal beror på att personal inte kunnat avropas från befintliga avtalsleverantörer. Avtalsuppföljning för bemanningsföretag kommer att ske under 2024. Tas med i den interna kontrollplanen 2024.

GRANSKNINGSRAPPORT

KLF	Alla avd. på KLF
Ekonomi	Ekonomi
IT	IT
Kansli	Kansli
Öfm	Överförmyndaren
Kom	Kommunikation
KC	Kontaktcenter
Näringsliv	Näringsliv
Säkerhet	Säkerhetsfunktion
HR	HR
Rtj	Räddningstjänst

ÅR: 2023

FÖRVALTNING:

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

Sammanfattning av förvaltningens interna kontrollarbete: Granskningen har visat att det finns ett antal brister, varav huvuddelen är mindre. Det noterades brister i informationssäkerheten inom IT-avdelningens ansvarsområde. Under 2023 har medvetenheten om problemet generellt ökat utifrån information, dialog och även extern kontroll av tillsynsmyndigheter men det finns ett stort behov av fortsatt kontroll då det systematiska och kontinuerliga arbetet brister. Näringslivsavdelningen noterar att reduceringen av antal tjänster på avdelningen har medfört minskade möjligheter till omfördelning av arbetsuppgifter och att det finns risk för att arbetsbelastningen kan bli ohälsosam. Inom ekonomiområdet finns vissa brister i hanteringen av representationsfakturer. Inom upphandling är ramavtalsstroheten god, men fortsatt granskning behövs för att säkerställa att regelverket följs även framöver. Till exempel är andelen inköp från lca hög och en stor del av dessa varor uppfyller troligen kommunens krav på livsmedel. Räddningstjänsten noterade endast mindre avvikelser. Med några undantag har KLFs avdelningar tagit med kontrollområdena i 2024 års kontrollplan.

Avd./Enhet	Kontrollområden	Rutin/policy/system "vilka regler, policys osv som ligger till grund för granskningen?"	Kontrollmoment "vad ska granskas?"	Metod 2 "Beskrivning av hur granskningen har utförts"	Resultat/avvikelser "vad blev resultatet efter granskningen?"	Åtgärder och tidplan "vilka eventuella åtgärder är aktuella och när i tiden kommer detta att ske?"
	HR					
HR	Löneverkställan	Rutiner och objektiv bedömning	Att aktuella rutiner finns och efterlevs	Genomgång av rutiner och processbeskrivning.	Aktuella rutiner och processer finns och efterlevs.	Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
HR	Systemförvaltning, personalsystemet	Rutiner och objektiv bedömning	Att aktuella rutiner finns och efterlevs	Genomgång av rutiner och processbeskrivning.	Aktuella rutiner och processer finns och efterlevs.	Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
HR	Hantering av löneskulder	Rutiner och objektiv bedömning	Att aktuella rutiner finns och efterlevs	Genomgång av rutiner och processbeskrivning.	Aktuella rutiner och processer finns och efterlevs.	Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
Kansli	Ersättning för förlorad arbetsinkomst	Bestämmelser för ersättning till förtroendevalda	Kontroll av att förtroendevald utan anställningsförhållande styrkt förlusten som man begär ersättning för.	Förtroendevald utan anställningsförhållande (egenföretagare) lämnar in underlag från revisor som styrker den förlorade arbetsinkomsten.	Inga avvikelser.	Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
	VERKSAMHET					
IT	Säkerhet	Rutiner för informationssäkerhet	Att aktuella rutiner finns och följs.		Under 2023 har medvetenheten om problemet generellt ökat utifrån information, dialog och även extern kontroll av tillsynsmyndigheter. Men fortfarande finns ett stort behov av fortsatt kontroll då det systematiska och kontinuerliga arbetet brister. Framst syns brister i arbetet med risk- och konsekvensanalyser och säkerhetsplaner för verksamhetssystem. Under 2023 har ett arbete med översyn av säkerhetsinstruktioner påbörjats vilket är positivt för att öka både medvetenhet och möjlighet till ett systematiskt arbete.	Kontrollmomentet finns kvar under 2024 och fortsatt tillsyn behöver ske i dialog mellan kommunens verksamheter och IT-avdelningen.
IT	IT - ekonomi	Budgetprocess	Att satsningar på IT i kommunens verksamheter bättre kopplas till verksamhetens utveckling.		Under de senaste åren syns en stabilisering av volymer avseende digitala enheter som datorer, Chromebooks, telefoner o.s.v. Men en tydlig trend är att kostnader för kommunens verksamhetssystem ökar i takt med en ökande grad av digitalisering i verksamheterna.	Till 2024 utökas kontrollerna till att inte enbart gälla satsningar på digitala enheter och IT-miljö utan även de satsningar som görs på system och digitalisering. Detta kan ske inom ramen för arbetet med behovsfångst. Under 2023 har även ett arbete inletts med att koppla digitaliseringsprocess till kommunens styrmodell och årshjul för att bättre kunna planera och budgetera digitala satsningar.
Öfm	Arvoden	Föräldrabalken, Förmynderskapsförordningen och interna rutiner	Korrekta arvoden betalas ut till ställföreträdare för sina uppdrag utifrån genomfört arbete och typ av uppdrag.	Stickprov	Inga avvikelser funna. Korrekta arvoden har betalats ut i ärendena.	Inga åtgärder planerade. Tas inte med i den interna kontrollplanen.
Kansli	Systemförvaltning P360	Rutinbeskrivningar. Dokumenthanteringsplan.	Att rutiner inkl. dokumenthanteringsplan finns, är aktuella och tillämpas.	Alla rutiner är aktuella då systemet inte har uppdaterats. Dokumenthanteringsplanen har uppdaterats regelbundet och blev senast fastställd 26 oktober 2022.	OK.	Tas med i den interna kontrollplanen 2024.

GRANSKNINGSRAPPORT

KLF	Alla avd. på KLF
Ekonomi	Ekonomi
IT	IT
Kansli	Kansli
Öfm	Överförmyndaren
Kom	Kommunikation
KC	Kontaktcenter
Näringsliv	Näringsliv
Säkerhet	Säkerhetsfunktion
HR	HR
Rtj	Räddningstjänst

ÅR: 2023

FÖRVALTNING:

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

Sammanfattning av förvaltningens interna kontrollarbete: Granskningen har visat att det finns ett antal brister, varav huvuddelen är mindre. Det noterades brister i informationssäkerheten inom IT-avdelningens ansvarsområde. Under 2023 har medvetenheten om problemet generellt ökat utifrån information, dialog och även extern kontroll av tillsynsmyndigheter men det finns ett stort behov av fortsatt kontroll då det systematiska och kontinuerliga arbetet brister. Näringslivsavdelningen noterar att redueringen av antal tjänster på avdelningen har medfört minskade möjligheter till omfördelning av arbetsuppgifter och att det finns risk för att arbetsbelastningen kan bli ohälsosam. Inom ekonomiområdet finns vissa brister i hanteringen av representationsfakturer. Inom upphandling är ramavtalstroheten god, men fortsatt granskning behövs för att säkerställa att regelverket följs även framöver. Till exempel är andelen inköp från lca hög och en stor del av dessa varor uppfyller troligen kommunens krav på livsmedel. Räddningstjänsten noterade endast mindre avvikelser. Med några undantag har KLFs avdelningar tagit med kontrollområdena i 2024 års kontrollplan.

Avd./Enhet	Kontrollområden	Rutin/policy/system "vilka regler, policys osv som ligger till grund för granskningen?"	Kontrollmoment "vad ska granskas?"	Metod 2 "Beskrivning av hur granskningen har utförts"	Resultat/avvikelser "vad blev resultatet efter granskningen?"	Åtgärder och tidplan "vilka eventuella åtgärder är aktuella och när i tiden kommer detta att ske?"
Kansli	Diarieföring	Att alla inkomna eller upprättade handlingar blir diarieförda eller systematiskt förvarade i enlighet med gällande regler och avdelningarnas dokumenthanteringsplaner.	Kontroll av diarielistor och upprättade dokument	Registratorn har som tidigare år kontrollerat 30 st diarieförda handlingar, både aktiva och avslutade. Där fanns några som ej var textidentifierade annars såg det bra ut. Upptäckte att några filer ej var pdf, då man dragit in e-post för registrering. Registrator åtgärdar när detta upptäcks. IT kan dock behöva göra en uppdatering för att dessa ändringar ska gå igenom.		Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
Säkerhet	Informationssäkerhet - digital information	Offentlighet- och sekretesslagen, arkivlagen, GDPR, dataskyddslag, rutinbeskrivningar	Att ändamålsenlig organisation samt uppdaterade rutiner och styrdokument finns (ex. för ROV- analys, kravställning nya system, lagringsstor). Säkerhetsklassningen av både system och information har genomförts och tillämpas.	Analys av kommunens informationssäkerhet genomförd med stöd av MSBs infosäkkollen. Systemklassning sker löpande i Hässelholms kommun med stöd av SKRs verktyg KLASSA. Analys av känslig information genomförd.	Infosäkkollen något sämre internt resultat än föregående år. Analys känslig information - OK. Klassning genomförd på känsliga system/informationsbärare och i övrigt ca 30 procent av systemen.	KLASSNING av system är en löpande process. Kommer att jobbas med de kommande åren. Resultat infosäk kommer ligga kvar utifrån kommunens prioriteringar inom ramen för säkerhet. Tas inte med i den interna kontrollplanen 2024.
Näringsliv	Bemanning	Verksamhetsplan samt uppdragsbeskrivningar	Att uppdrag och uppgifter är genomgångna mellan medarbetare och chef. Att bort- och omprioriteringar görs regelbundet i dialog mellan chef och medarbetare samt i arbetsgrupp. Att arbetsläget och förekommande omprioriteringar är kända för avdelningen. Att rutiner finns för uppföljning av arbetsbelastning samt att uppdragsgivare, målgrupp samt samarbetspartners är informerade om nuläge för aktuell fråga/ärende.	Granskning gjord i samband med medarbetarsamtal och löpande uppföljningar.	Reduceringen av antal tjänster på avdelningen har medfört minskade möjligheter till omfördelning av arbetsuppgifter. Tidigare kunde uppgifter fördelas inom större grupp med uppgifter och tjänster inom hela avdelningens verksamhetsområde. Detta bidrog till att kunna möta upp arbetstoppar samt hantera inkommande nya uppgifter, även inom näringslivsuppdraget. Under år 2023 har avdelningen, i likhet med andra delar inom den kommunala organisationen där neddragningar också skett, en sårbar arbetsmiljö som förutsätter att samtliga medarbetare är friska, inte slutar och/eller blir föräldralediga/studerar etc. När så sker blir arbetsbelastningen ohälsosam och ohälsosam. Under arbetsåret har en medarbetare lämnat sin tjänst för nytt jobb, en medarbetare drabbats av arbetsrelaterad stress samt en medarbetare blivit föräldraledig. Grundbemanningen förutsätter en liten tigt grupp som är samtrimmad i vardagen. När så inte sker så blir arbetsvardagen försämrad. Näringslivsavdelningen har därtill så här långt under året lagt ner arbetstid på ett par uppgiftsområden där verksamhetsnivån under de senaste åren varit i det närmaste obefintlig: •Vänortsutbyte samt •Uppföljning av färdtjänst •Planering av infrastruktur. Ambitionsnivåer och leveranstidpunkter för andra uppgifter har justerats.	Inför kommande verksamhetsår behöver uppdragsryckigheten och förväntningar (internt och externt) stå i paritet med personal- och budgetresurser. Tas med i den interna kontrollplanen 2024.

GRANSKNINGSRAPPORT

KLF	Alla avd. på KLF
Ekonomi	Ekonomi
IT	IT
Kansli	Kansli
Öfm	Överförmyndaren
Kom	Kommunikation
KC	Kontaktcenter
Näringsliv	Näringsliv
Säkerhet	Säkerhetsfunktion
HR	HR
Rtj	Räddningstjänst

ÅR: 2023

FÖRVALTNING:

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

Sammanfattning av förvaltningens interna kontrollarbete: Granskningen har visat att det finns ett antal brister, varav huvuddelen är mindre. Det noterades brister i informationssäkerheten inom IT-avdelningens ansvarsområde. Under 2023 har medvetenheten om problemet generellt ökat utifrån information, dialog och även extern kontroll av tillsynsmyndigheter men det finns ett stort behov av fortsatt kontroll då det systematiska och kontinuerliga arbetet brister. Näringslivsavdelningen noterar att reduceringen av antal tjänster på avdelningen har medfört minskade möjligheter till omfördelning av arbetsuppgifter och att det finns risk för att arbetsbelastningen kan bli ohälsosam. Inom ekonomiområdet finns vissa brister i hanteringen av representationsfakturer. Inom upphandling är ramavtalsstroheten god, men fortsatt granskning behövs för att säkerställa att regelverket följs även framöver. Till exempel är andelen inköp från lca hög och en stor del av dessa varor uppfyller troligen kommunens krav på livsmedel. Räddningstjänsten noterade endast mindre avvikelser. Med några undantag har KLFs avdelningar tagit med kontrollområdena i 2024 års kontrollplan.

Avd./Enhet	Kontrollområden	Rutin/policy/system "vilka regler, policys osv som ligger till grund för granskningen?"	Kontrollmoment "vad ska granskas?"	Metod 2 "Beskrivning av hur granskningen har utförts"	Resultat/avvikelser "vad blev resultatet efter granskningen?"	Åtgärder och tidplan "vilka eventuella åtgärder är aktuella och när i tiden kommer detta att ske?"
Kom	Tillgänglig webb	Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service	Kontroll av att webbplatserna följer lagkraven.	Mätningen gjordes med kvalitetssäkringsverktyget Siteimprove. Vi arbetar kontinuerligt med att utbilda webbredaktörer genom en grundutbildning och återkommade utbildningsinsatser och kunskapsdelning för webbredaktörer.	Vi ligger över branschstandards både när det gäller tillgänglighet och kvalitetssäkring av innehållet. När det gäller tillgänglighet ligger vi på värdet 90,5 (branchstandard är 87,5) och i kvalitet ligger vi på värdet 95,1 (branchstandard är 84,3). Maxvärdet är 100. Vi har haft utbildningar och webbverkstäder dit webbredaktörerna kunnat komma och få hjälp och stöd samt ordnat webinarium för ämnesredaktörer. Vi har under året även träffat samtliga ämnesredaktörer för att prata om respektive ingång och hur vi kan stötta dem i deras uppdrag.	Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
Kom	Webbinformation	Kommunikationspolicy, Riktlinjer för kommunens webbplatser	Kontroll för att säkerställa att informationen är korrekt och uppdaterad.	Två stickprov på webbsidor har gjorts under året. Ett under våren och ett under hösten. Sidorna prioriteras utifrån antal besök och hur kritiskt det är att informationen är tillförlitlig.	Stickproven visade att alla sidor var aktuella och att alla förutom två har en faktagäring som regelbundet granskar att informationen är korrekt och uppdaterad.	I de fall då det saknades faktagäring har ansvarig verksamhet fått i uppdrag att lägga in faktagäring på sidorna. Informationen på de sidorna var dock aktuell. Tas inte med i den interna kontrollplanen.

GRANSKNINGSRAPPORT

KLF	Alla avd. på KLF
Ekonomi	Ekonomi
IT	IT
Kansli	Kansli
Öfm	Överförmyndaren
Kom	Kommunikation
KC	Kontaktcenter
Näringsliv	Näringsliv
Säkerhet	Säkerhetsfunktion
HR	HR
Rtj	Räddningstjänst

ÅR: 2023

FÖRVALTNING:

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

Sammanfattning av förvaltningens interna kontrollarbete: Granskningen har visat att det finns ett antal brister, varav huvuddelen är mindre. Det noteras brister i informationssäkerheten inom IT-avdelningens ansvarsområde. Under 2023 har medvetenheten om problemet generellt ökat utifrån information, dialog och även extern kontroll av tillsynsmyndigheter men det finns ett stort behov av fortsatt kontroll då det systematiska och kontinuerliga arbetet brister. Näringslivsavdelningen noterar att reduceringen av antal tjänster på avdelningen har medfört minskade möjligheter till omfördelning av arbetsuppgifter och att det finns risk för att arbetsbelastningen kan bli ohälsosam. Inom ekonomiområdet finns vissa brister i hanteringen av representationsfakturer. Inom upphandling är ramavtalsproheten god, men fortsatt granskning behövs för att säkerställa att regelverket följs även framöver. Till exempel är andelen inköp från lca hög och en stor del av dessa varor uppfyller troligen kommunens krav på livsmedel. Räddningstjänsten noterade endast mindre avvikelser. Med några undantag har KLF:s avdelningar tagit med kontrollområdena i 2024 års kontrollplan.

Avd./Enhet	Kontrollområden	Rutin/policy/system "vilka regler, policys osv som ligger till grund för granskningen?"	Kontrollmoment "vad ska granskas?"	Metod 2 "Beskrivning av hur granskningen har utförts"	Resultat/avvikelser "vad blev resultatet efter granskningen?"	Åtgärder och tidplan "vilka eventuella åtgärder är aktuella och när i tiden kommer detta att ske?"
KC	Leverans av medborgarservice via kontaktcenter	Strategisk plan, verksamhetsplan, kommunikationspolicy, förvaltningslagen, leveransöverenskommelse	Kontroll av att leveransöverenskommelsen kring avvikelser i förvaltningens kontaktuppgifter, sökord och tillgänglighet efterlevs.	Statistik hämtas från ärendehanteringssystemet Nilex avseende ärendetyp "Misslyckad kontakt" i samband med del- och helårsrapporter.	Under perioden 230101-230630 registrerades 4 146 misslyckade kontakter av totalt 34 928 ärenden. Det är en ökning i jämförelse med samma period 2022 då 3 325 ärenden registrerades som misslyckad kontakt av totalt 31 743 ärenden.	Antal misslyckade kontakter följs upp i del- och helårsrapporter som samtliga förvaltningar får ta del av. Förutom att antal misslyckade kontakter ökat anser kontaktcenter att den generella tillgängligheten till kommunens medarbetare försämrats i och med att allt fler enheter väljer att ha telefonföret. Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
Rtj	Verksamhet	AFS (rökdykning)	Rökdykarkompetens Rullbandstest Hälsoundersökning/arbets-EKG Rökövningar	Rullbandstester och hälsokontroller förs in i Daedalus och rökövningar registreras i särskilt dokument. Gås igenom kontinuerligt under året.	Inga avvikelser.	Testerna och kontrollerna förs in i vårt verksamhetssystem Daedalus. Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
Rtj	Verksamhet	Trafiklagstiftningen/intern rutin	Att personal som kör fordon vid utryckning har adekvat utbildning och kontinuerlig övning enligt intervall.	Alla utbildningar dokumenteras i särskilt dokument och går igenom kontinuerligt.	Inga avvikelser.	Håller på att lägga över excelfilerna med dokumentation i vårt verksamhetssystem Daedalus. Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
Rtj	Verksamhet	AFS (höghöjdsarbete)	Att personalen har utbildning i hur utrustningen används samt att utrustningen besiktigas regelbundet.	Vi har egen personal som är utbildade instruktörer och besiktigar utrustningen. En del av utrustningen är det regelbunden service av extern part.	Inga avvikelser.	Vid anmärkning byts utrustningen ut. Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
Rtj	Verksamhet	Trafiklagstiftningen/intern rutin	Att rutiner för arbete på väg vid insats följs.	Insatsutvärdering. Kontroll att all operativ personal genomgår den utbildning som krävs	Inga avvikelser.	Regelbunden genomgång av händelserapporter och tillbudsrapportering. Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
Rtj	Verksamhet	Uppföljning av aktivitetsplan	Att all personal känner till och jobbar mot verksamhetens mål.	Genom medarbetarsamtal och APT	Inga avvikelser.	Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
Rtj	Verksamhet	Arbete i kontaminerad miljö	Personal som arbetar i kontaminerad miljö ska ha ändamålsenlig utrustning och utbildning.	Kontroll att korrekt utrustning används och att personalen får anpassad utbildning.	Inga avvikelser.	Tas med i den interna kontrollplanen 2024.
Rtj	Verksamhet	Instruktioner/rutiner för intern utbildning/övning	Att all operativ personal har genomgått övningar enligt framtaget övningsschema.	Dokumentation och genomgång av utförda övningar.	Mindre avvikelser, dock inget som påverkar personalens kunskaper.	Håller på att lägga över excelfilerna med dokumentation i vårt verksamhetssystem Daedalus. Tas med i den interna kontrollplanen 2024.

**Hässleholms
kommun**

Handläggare
Ekonom Christina Halling
Ekonomiavdelningen

christina.halling@hassleholm.se

Intern kontrollplan år 2024 för kommunledningsförvaltningen

Ordförandes förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen följande beslut:

Godkänna intern kontrollplan för kommunledningsförvaltningen för år 2024.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige har den 28 september 2015 antagit ”Regler för intern kontroll i Hässleholms kommun”. Syfte och mål med den interna kontrollen är:

- Verksamhetens prestationer och kvalitet ska uppfylla de mål som fastställts
- Verksamheten ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt
- Politiker och personal ska skyddas från oberättigade misstankar
- Fattade beslut ska verkställas och följas upp
- Kommunens räkenskaper ska vara rättvisande
- Kommunens tillgångar ska tryggas och förluster minimeras
- Lagar, förordningar, föreskrifter och avtal ska efterlevas

Kommunledningsförvaltningen / Ekonomiavdelningen

Varje avdelning ansvarar för sin interna kontroll och har utifrån väsentlighet och risk föreslagit kontrollmoment för sin verksamhet. Kontrollen utförs i vissa fall av den avdelning/enhet som har expertis på området.

Ekonomiska konsekvenser

Med intern kontroll avses de insatser som görs för att säkerställa att planering, genomförande, rapportering, uppföljning och utvärdering inom kommunledningsförvaltningen fungerar tillfredsställande. Enligt kommunens regler fastställer nämnder och styrelsen årligen en plan för vad som ska granskas och därefter en rapport över utförda kontroller. Planen för intern kontroll och rapporten av utförda kontroller rapporteras årligen till kommunstyrelsen och revisionen.

Bilagor

Risk- och väsentlighetsanalys 2024
Intern kontrollplan 2024

Sändlista:

Kommunledningsförvaltningen

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic
Biträdande kommundirektör

Eva-Lotta Svensson
Ekonomichef

Risk- och väsentlighetsanalys för kommunledningsförvaltningen

En risk- och väsentlighetsanalys ska göras över de huvudsakliga arbetsmoment som finns under respektive nämnds ansvar. Analysen ska årligen uppdateras och ligga till grund för vilka moment som tas med i den interna kontrollplanen. En motivering ska finnas med i analysen till varför de olika arbetsmomenten lyfts in alternativt inte lyfts in i den interna kontrollplanen. Denna mall och nedanstående matris för risk- och väsentlighetsanalys ska användas. Om ett arbetsmoment får 9 poäng eller mer enligt matrisen nedan och inte tas med i den interna kontrollplanen ska detta motiveras. Risk- och väsentlighetsanalysen ska lämnas till ekonomistaben samtidigt som den interna kontrollplanen lämnas in.

Matris för risk- och väsentlighetanalys

KONSEKVENSENS					
4 - Allvarlig	4	8	12	16	
3 - Kännbar	3	6	9	12	
2 - Lindrig	2	4	6	8	
1 - Försumbar	1	2	3	4	
	1 - Osannolik	2 - Mindre sannolik	3 - Möjlig	4 - Sannolik	SANNOLIKHET

KONSEKVENSEN om ett fel uppstår är:

- 1 – Försumbar är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen.
- 2 – Lindrig uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen.
- 3 – Kännbar uppfattas som besvärande för intressenter och kommunen.
- 4 – Allvarlig är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa.

SANNOLIKHETEN att ett fel ska uppstå är:

- 1 – Osannolik risken är praktiskt taget obefintlig för att fel ska uppstå.
- 2 – Mindre sannolik risken är mycket liten för att fel ska uppstå.
- 3 – Möjlig det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå.
- 4 – Sannolik det är mycket troligt att fel ska uppstå.

De olika komponenterna multipliceras med varandra och texten enligt ovan beskriver utgångsläget för en specifik rutin.

- 1-3: Inget agerande krävs. Vi accepterar riskerna.
- 4-8: Rutinen/processen bör hållas under uppsikt. Eventuellt delar vi riskerna med annan part (exempelvis försäkringslösning.)
- 9-12: Rutinen/processen bör åtminstone tas med i kommande intern kontrollplan. Eventuellt behöver nya regelverk och/eller utbildning av personalen. Vi reducerar riskerna.
- 13-16: Direkt åtgärd krävs! Vi försöker minimera riskerna.

Ekonomiavdelningen

Budget och flerårsplan

- Kommunallagen styr att budgeten ska beslutas vid en viss tidpunkt
- Viktigt att budgeten är baserad utifrån rätt förutsättningar annars finns risk för felaktiga fördelningar. Som stöd till prioritering finns; 1. Resursfördelningsmodell från kommunfullmäktige till nämnderna som beslutades 2018 och gäller från och med 2019, och tillämpas för verksamheter som påverkas i stor utsträckning av befolkningsutvecklingen och har ett starkt samband mellan kostnader och antal elever/brukare. 2. Riktlinjer för investeringar som beslutades under 2018 som syftar till att skapa en funktionell och effektiv hantering av investeringar för att få ett effektivt resursutnyttjande och en rättvisande redovisning. 3. Riktlinjer för lokalförsörjning som beslutades under 2019 syftar till att säkerställa en kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalförsörjning i Hässleholms kommun. 4. Nämndernas presentationsmaterial på den årliga budgetupptakten.
- Det finns tidplan och ansvarsfördelning för arbetsprocessen och de berörda kan ersätta varandra.

Risken i detta arbetsmoment är att vi beräknar de ekonomiska förutsättningarna felaktigt.

Risken i detta arbetsmoment är också att en eller båda personerna som arbetar i denna process får en längre frånvaro och det kan då innebära att vi inte får fram produkten i tid och därmed inte följer lagen.

Risk: Mindre sannolik

Väsentlighet: Kännbar Totalt: 6 poäng

Motivering: Kontrollmomentet tas inte med i den interna kontrollplanen. Låg risk.

Pensionsförvaltning

- Regler finns som styr förvaltarna hur de får agera. Uppdaterades 2020.

- Det finns i reglerna ett avkastningsmål.
- Månadsrapport erhålls från förvaltarna samt en totalrapport där utvecklingen framgår, avstämning av avkastningsmål samt limiter.
- Månadsavstämning och bokföring görs på ekonomiavdelningen.

Risken i detta arbetsmoment är att förvaltarna orsakar skada genom t ex grov vårdslöshet eller uppsåt. Enligt gällande avtal ansvarar förvaltarna för all skada som orsakas kommunen på grund av att förvaltaren, eller annan för vilken förvaltaren svarar, har agerat i strid med avtalet inklusive placeringsreglerna eller om förvaltaren på annat sätt har förfarit vårdslöst eller varit försumlig. Förvaltaren ansvarar för utebliven vinst och andra indirekta skador.

Risk: Osannolik

Väsentlighet: Allvarlig

Totalt: 4 poäng

Motivering: Kontrollmomentet tas inte med i den interna kontrollplanen. Låg risk

Månadsuppföljningar

- Uppföljningstidplanen som skickas ut vid årsskiftet anger inlämningstidpunkterna
- Ekonomiavdelningen sammanställer och analyserar material från förvaltningarna och stämmer av siffermaterialet mot ekonomisystemet

Risken i detta arbetsmoment är att vi skulle sammanställa siffermaterialet på ett felaktigt sätt. I och med att förvaltningarna lägger in nämndens prognossiffror i ekonomisystemet är det mindre sannolikt att något ska bli fel. Om fel skulle uppstå avseende utfallet är konsekvenserna försumbar eftersom det är en sammanställning av inträffat och felet kan rättas till. Om fel uppstår avseende prognosen kan det dock bli kännbart eftersom en viktig del i uppföljningsarbetet är att informera kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om de händelser inom nämndernas och bolagens ansvarsområde som väsentligt på-

verkar koncernen och som är viktiga för bedömningen av det ekonomiska och verksamhetsmässiga utfallet för den enskilda nämnden/bolaget. Det är viktigt att förtroendevalda och andra berörda får en rättvisande, relevant och jämförbar bild av den enskilda nämndens och det enskilda bolagets förhållanden.

Risk: Mindre sannolik

Väsentlighet: Kännbar

Totalt: 6 poäng

Motivering: Kontrollmomentet tas inte med i den interna kontrollplanen. Låg risk

Delårsrapport

- Detta regleras genom lagstiftning.
- Delårsrapporten ska vara klar vid en viss tidpunkt.
- Revisionen ska hinna granska delårsrapporten innan vi skickar ärendet vidare till kommunfullmäktige.
- Det finns en tidplan och ansvarsfördelning för arbetsprocessen. Rutinbeskrivningar är framtagna för de arbetsmoment där det bara är en person som till fullo kan momentet.

En delårsrapport är mer komplicerad än en månadsuppföljning på grund av bland annat periodiseringar, kontoavstämningar samt upprättande av resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys. Därtill görs även en omfattande måluppföljning för bedömning av god ekonomisk hushållning.

Risken i detta arbetsmoment är att vi skulle sammanställa siffermaterialet från förvaltningarna felaktigt och att det skett felaktiga periodiseringar i ekonomisystemet.

Det kan leda till att resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys inte ger en rättvisande bild. I och med att förvaltningarna lägger in nämndens prognossiffror i ekonomisystemet är det mindre sannolikt att sammanställningen av deras siffermaterial skulle bli felaktig. Om fel skulle uppstå avseende utfallet är konsekven-

serna försumbar eftersom det är en sammanställning av inträffat och felet kan rättas till. Om fel uppstår avseende prognosen kan det dock bli kännbart eftersom en viktig del i uppföljningsarbetet är att informera kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om de händelser inom nämndernas och bolagens ansvarsområde som väsentligt påverkar koncernen och som är viktiga för bedömningen av det ekonomiska och verksamhetsmässiga utfallet för den enskilda nämnden/bolaget. Det är viktigt att förtroendevalda och andra berörda får en rättvisande, relevant och jämförbar bild av den enskilda nämndens och det enskilda bolagets förhållanden.

När det gäller periodiseringar finns tydliga instruktioner i anvisningarna.

Risken i detta arbetsmoment är också att någon av personerna som arbetar i denna process får en längre frånvaro och det kan då innebära att vi inte får fram produkten i tid och därmed inte följer lagen samt att den kanske inte bli korrekt och då inte ger en rättvisande bild.

Risk: Mindre sannolik

Väsentlighet: Kännbar

Totalt: 6 poäng

Motivering: Kontrollmomentet tas inte med i den interna kontrollplanen. Låg risk

Bokslut samt årsredovisning

- När årsredovisningen ska vara färdig fastställs i lagstiftning.
- Det är även fastställt i lag vad som ska finnas med.
- Revisionen ska granska bokslut och årsredovisningen innan ärendet avseende årsredovisningen skickas vidare till kommunstyrelsen.
- Det finns tidplan och ansvarsfördelning för arbetsprocessen. Rutinbeskrivningar är framtagna för de arbetsmoment där det bara är en person som till fullo kan momentet.

Risken i detta arbetsmoment är att det skett felaktiga periodiseringar och uppbokningar i eko-

nomisystemet. Det kan leda till att resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys inte ger en rättvisande bild.

När det gäller periodiseringar finns tydliga instruktioner i anvisningarna.

Risken i detta arbetsmoment är också att någon av de personerna som arbetar i denna process får en längre frånvaro och det kan då innebära att vi inte får fram produkten i tid och därmed inte följer lagen samt att den kanske inte bli korrekt och då inte ger en rättvisande bild.

Risk: Mindre sannolik

Väsentlighet: Kännbar

Totalt: 6 poäng

Motivering:

Kontrollmomentet tas inte med i den interna kontrollplanen. Låg risk

Attestrutiner

Attestreglerna stadgar att alla ekonomiska transaktioner ska vara undertecknade av två personer. Tidigare rutiner gav dock möjlighet att förfalska namnteckningar och registrera fakturor till sig själv. Digitaliseringen av fakturor och utbetalningar har förbättrat säkerheten genom att behörigheten byggs in i systemet genom inloggning, beloppsgränser, knytning till den egna ansvarskoden, krav på två attestanter i förening på alla utbetalningar. Nya attestregler har antagits som anpassats m h t de nya arbetssätt som digitaliseringen medger.

Risk: Möjlig 3

Väsentlighet: Allvarlig 4

Totalt: 12 poäng

Motivering: Genom stickprov kontrolleras att attestreglerna följs. Ingår i kontrollplanen.

Kassa / dagbokföring

In- och utbetalningar matchas mot underlag och kvitton, registreras i dagbokföringen och dagrapporten stäms av mot bankernas kontoutdrag.

I väntan på underlag från förvaltningarna sker viss eftersläpning beträffande inkomstbokföring av vissa insättningar, t ex serviceboxen, lönebidrag. Ersättare finns.

Risk: Möjlig 3

Väsentlighet: Lindrig 2

Totalt: 6 poäng

Motivering: Daglig avstämning och betryggande ersättare och manualer finns. Ingår ej i kontrollplanen.

Representation

Skatteverkets regler gäller, vilket innebär att syfte och deltagare framgår och att representationen har ett omedelbart samband med verksamheten. Faktura eller verifikation ska vid behov kompletteras med uppgifter. Vid registrering på representation krävs en anteckning.

Risk: Möjlig 3

Väsentlighet: Kännbar 3

Totalt: 9 poäng

Motivering: Stickprovskontroll. De ekonomiska riskerna torde visserligen vara lindriga, men kommunens badwill vid missbruk kan bli betydande.

Nya leverantörer

Uppläggning av leverantörer sker nu centralt med kontroll av bg/pg, org.nr, momsreg.nr, F-skatt. Säkerheten har förbättrats genom att våra betalningsfiler nu kontrolleras av ett externt företag, t ex vad gäller bg, pg, moms, F-skatt, ”bluffakturalleverantörer”, oregelbundna betalningsmönster, belopp över vissa limitar.

Risk: Möjlig 3

Väsentlighet: Allvarlig 4

Totalt: 12 poäng

Motivering: Stickprovskontroll av att den löpande kontrollen bör ske p g a risken för förskingring. Ingår i kontrollplanen.

-
- Bemanning
 - IT-system/verktyg
-

Systemförvaltning

Ansvar för systemtabeller, införande av uppgraderingar och nya funktioner, göra anpassningar m h t verksamhetens behov, ge support och utbildning. Rutinbeskrivningar finns för användarnas vanligaste moment.

Risk: Möjlig 3

Väsentlighet: Allvarlig 4

Totalt: 12 poäng

Motivering: Redovisningslagens krav, sårbara rutiner samt benägenhet att i det löpande arbetet inte prioritera dokumentation talar för behovet av uppföljning av att uppdatering sker. Ingår i kontrollplanen.

Köp utanför ramavtal

Genom upphandlade ramavtal är avsikten att kommunen ska få bästa möjliga affärsvillkor samt att riktlinjer och policy följs. Men de medför även en förpliktelse att handla det upphandlade sortimentet från ramavtalsleverantören. Köp från annan part kan medföra skadeståndsskyldighet motsvarande utebliven vinst, om det saknas giltig grund för köpet. Vi ser även att Konkurrensverket har uppföljning på Bemanning, vilket medför att vi behöver vara proaktiva, När det gäller köp av IT-system/verktyg görs det ganska löst i verksamheterna. Vi ser ett starkt behov att kontrollera dessa köp. Vi lyfter in kemtekniska produkter då köp utanför ramavtal innebär att det är risk att medel innehåller ämnen som ej uppfyller de krav som kommunen har.

Risk: Sannolik 4

Väsentlighet: minst Kännbar 3

Totalt: minst 12 poäng

Motivering: Vi fortsätter att följa upp ramavtalsområden för hela kommunen (om inget annat anges)

- Livsmedel
- Kemtekniska produkter
- Yrkeskläder och skor

Direktköp för större belopp

Gränsen för direktupphandling är fastställd till 700 000 kr. Gällande lagstiftningen innebär att om direktköp görs från samma leverantör eller samma, produkt eller tjänst, så kan det innebära att avtalet/köpet kan hävas och förmögenhetsläget ska återställas. Leverantören ska då betala tillbaka ersättningen och varan/tjänsten återlämnas. Vid grövre överträdelser kan Konkurrensverket begära marknadsskadeavgift p g a att upphandling ej skett i konkurrens.

Risk: Sannolik 4

Väsentlighet: minst Kännbar 3

Totalt: minst 12 poäng

Motivering: Behov av detta kontrollmoment bedöms ha en löpande aktualitet.

Uppfyllande av lagstiftad dokumentationsplikt

Lagen om offentlig upphandling (LOU) anger att upphandlingar överstigande 100 000 kr till den övre gränsen för direktupphandlingar, ska dokumenteras. Upphandlingsenheten ska erhålla en kopia av dokumentationen och kan då kontrollera att även dessa upphandlingar beaktar grundprinciperna för upphandling samt att policy och riktlinjer följs

Risk: Sannolik 4

Väsentlighet: Lindrig till Kännbar 2–3

Totalt: 8–12 poäng

Motivering: Dokumentationen är lagstadgad och ger även en mätning om att riktlinjerna följs. Förvaltningarna har uppmanats att ha med detta moment som ett led i ett gemensamt kontrollprogram för samtliga förvaltningar avseende inköp och upphandlingar. Uppföljningen av dokumentationsplikten kan göras av konkurrensverket.

Kontrollmoment kan ej omfatta köp som sker via bankkort/inköpskort då tillräcklig elektronisk information om vad köpen omfattar saknas.

Totalt: 9 poäng

Motivering: Risken så pass stor att momentet behöver beaktas.

HR-avdelningen

Lönegenerering

Lönegenerering omfattar en rad olika moment som ska resultera i utbetalning av korrekt lön och ersättningar till kommunens anställda och uppdragstagare, vid fastställd löneutbetalningsdag, samt integration av lönetransaktioner till ekonomisystemet, med flera program.

Förutsättningar för genomförande är en tillfredställande bemanning, kompetens, rutinbeskrivning samt fungerande datateknik/IT-stöd. Risk kan föreligga att lön till anställda och uppdragstagare ej utbetalas vid rätt tidpunkt.

Risk: Möjlig
Väsentlighet: Kännbar
Totalt: 9 poäng

Motivering: Risken så pass stor att momentet behöver beaktas.

Systemförvaltning

Systemförvaltning omfattar dagliga, månadsvisa och årliga kontrollmoment, bearbetningar, filöverföringar, integrationer, tabellinläsningar samt versionsuppdateringar av PA-systemet Personec P och därtill knutna verksamhetssystem, t. ex. Medvind, PSUtdata, WinLas, Viva och Adato. Förutsättningar för genomförande och funktion är en tillfredställande bemanning, kompetens, rutinbeskrivningar samt fungerande datateknik/IT-stöd.

Flertalet av kommunens medarbetare och arbetsledare är på olika sätt beroende av funktionaliteten i PA-systemet och verksamhetssystem och påverkas av störningar.

Risk: Möjlig
Väsentlighet: Kännbar

Hantering av löneskulder

Hantering av löneskuld sker på olika sätt beroende på varför och när skuld har uppstått. Att hantera skulderna på rätt sätt är av största vikt då det annars kan få oönskade konsekvenser både juridiskt och ekonomiskt.

Förutsättningarna för att skulderna hanteras på rätt sätt är att det finns kompetens och en rutin samt att alla inblandade parter har rätt kunskap

Risk: Möjlig
Väsentlighet: Kännbar
Totalt: 9 poäng

Motivering: Risken så pass stor att momentet behöver beaktas.

Överförmyndarenheten

Överförmyndarens samtycke till fastighetsförsäljning

Vid en fastighetsförsäljning ska överförmyndaren samtycka till försäljning. Interna rutiner finns för att säkerhetsställa att ställföreträdaren bifogar tillräckliga underlag för att överförmyndaren ska kunna lämna sitt samtycke. Efter att överförmyndaren lämnat sitt samtycke ska ställföreträdaren inkomma med likvidavräkning och att likviden är insatt på ett överförmyndarspärtrat konto.

Risk: Möjlig 3
Väsentlighet: Allvarlig
Totalt: 12 poäng

Motivering: Vid en fastighetsförsäljning frigörs ofta en större summa pengar och det är av vikt

att kontrollera att rutinen för fastighetsförsäljning följs. Tas med i den interna kontrollplanen 2024.

Kanslienheten

Hantering av arvoden och förlorad arbetsförtjänst

Risken med arbetsmomentet är att begäran och beviljande av arvode, ersättning för förlorad arbetsinkomst och reseersättningar blir fel. Risken för fel kan motverkas genom kontinuerlig utbildning av förtroendevalda i reglerna så att de inte begär ersättning för mer än de har rätt till. Vidare kontinuerlig utbildning så att nämndsekreterare inte beviljar mer än de bör. En översyn av reglerna kan dessutom behövas för att förtydliga regelverket. Under 2023 ska Troman uppdateras med digital möjlighet för förtroendevalda att själva lägga in ansökan om ersättning. Detta innebär initialt en ökad risk för felregistreringar då flera nya användare ska göra dem.

Risk: Möjlig 3

Väsentlighet: Kännbar 3

Totalt: 9 poäng

Motivering: Under 2023 ska Troman uppdateras med digital möjlighet för förtroendevalda att själva lägga in ansökan om ersättning. Momentet läggs därför in i kontrollplanen.

Systemförvaltning P360

Systemförvaltning omfattar dagliga, månadsvisa och årliga kontrollmoment av bl.a. behörigheter, gallring, mellanarkivering samt integrationer med Outlook och Office-paketet av Public 360. Införande av uppgraderingar och nya funktioner, göra anpassningar för verksamhetens behov, ge support och utbildning. Rutinbeskrivningar ska finnas för användarna. Uppdatering av klassificeringsstruktur och dokumenthanteringsplaner i systemet ger användarna förutsättningar att använda systemet.

Förutsättningar för genomförande och funktion är en tillfredställande bemanning, kompetens, rutinbeskrivningar samt fungerande datateknik/IT-stöd.

Många av kommunens anställda är på olika sätt beroende av funktionaliteten i Public 360 som verksamhetssystem och påverkas av störningar, i synnerhet om registrering av sekretess- och allmänna handlingar inte är möjligt eller om framtagande av kallelser inte går att genomföra i systemet. Vid uppgradering är man beroende av en koncernövergripande beslutsprocess.

Risk: Möjlig 3

Väsentlighet: Kännbar 3

Totalt: 9 poäng

Motivering: Risken så pass stor att momentet behöver beaktas. Momentet att kontrollera gällande dokumenthanteringsplaner tas med i den interna kontrollplanen.

Kontaktcenterenheten

Bristande leverans av service

Kontaktcenters uppdrag är att i möjligaste mån svara på frågor som medborgarna ställer direkt vid telefonsamtal för att hålla en hög service och tillgänglighet mot medborgarna. I de fall kontaktcenter inte kan lösa frågan ska samtalet överföras till verksamhet med specialistkompetens.

Kommunens medarbetare ska registrera en korrekt hänvisning i systemet CMG Webb när de inte är tillgängliga för att ta samtal. De förväntas svara om hänvisning inte är registrerad. Många verksamheter finns inte tillgängliga för att svara på samtal som överförs, särskilt under semester-tider. Detta medför en risk att kommunen inte klarar av att leva upp till serviceskyldigheten enligt förvaltningslagen på grund av att inkommande samtal inte kan kopplas fram till verksamheterna.

Risk: Sannolik 4

Väsentlighet: Kännbar 3

Totalt: 12 poäng

Motivering: Lyfts in i kontrollplanen beroende på allvarlighetsgraden i risken/riskerna. Även om det sannolikt krävs ett långsiktigt arbete är det av vikt att medvetenheten ökar för att skapa möjlighet att komma till rätta med problemet.

Kommunikationsenheten

Kommunikation till medarbetare och medborgare

Kommunikation är en grundläggande del av kommunens service till medborgarna och en förutsättning för att medarbetarna ska kunna utföra sitt arbete. Ansvar för kommunikation och dialog följer med verksamhetsansvaret, enligt kommunikationspolicyn som är antagen av kommunfullmäktige. Risk finns att verksamheterna inte fördelar resurser till kommunikationsinsatser inför projekt, förändringar och beslut. Konsekvensen kan bli att medarbetare och medborgare inte får tillgång till information som berör och påverkar deras vardag.

Risk: Möjlig 3
Väsentlighet: Kännbar 3
Totalt: 9 poäng

Motivering: Risken och konsekvensen varierar stort beroende på verksamhet och hur det påverkar medarbetare och medborgare. Lyfts ej in i kontrollplanen, men följs upp genom dialog med förvaltningsledningarna och kontinuerliga utbildningsinsatser.

Tillgänglighet på kommunens webbplatser

På senare år har kraven för tillgänglighet på kommunens webbplatser ökat. Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service innebär att alla ska ha tillgång till informationen på kommunens webbplatser och kunna förstå den. Det innefattar grupper med olika typer av funktionsvariation, som till exempel gravt synskadade. Lagen omfattar inte bara webbsidorna

utan även dokument, filmer och information som hämtas från andra system och visas på webbplatsen.

Kraven är mycket högt ställda; i praktiken är det väldigt svårt att nå upp till lagkraven fullt ut. Trots att vi har arbetat mycket med detta i flera år och är ganska bra finns det fortfarande saker som behöver förbättras. Det innebär att vi måste fortsätta arbeta med dessa frågor och ha en beredskap att rätta till eventuella brister när tillsynsmyndigheten DIGG granskar oss. Om brister inte rättas i tid kan vite utmätas.

Risk: Sannolik 4
Väsentlighet: Kännbar 3
Totalt: 12 poäng

Motivering: Lyfts in i kontrollplanen.

Gemensamt för kansli- och kommunikationsavdelningen

Specialistfunktioner och bemanning

Det medför en sårbarhet att kansli- och kommunikationsavdelningen arbetar med skilda funktioner och ansvarsområden. Avdelningen är inom vissa områden känslig för personalförändringar som exempelvis sjukskrivning eller att medarbetare säger upp sig. Det gäller bland annat överförmyndarverksamheten, men också registratur, arkiv och kommunikation. Här finns ett fåtal specialister med egna kompetensområden, vilket medför en viss sårbarhet där både verksamhet och personal riskerar att drabbas negativt. Kontaktcenter är en bemanningskänslig verksamhet, och om personal blir frånvarande på grund av sjukdom, kompetensutveckling eller semester påverkar detta direkt leverans av service till medborgarna. Om vikarier saknas medför detta längre väntetider innan medborgaren kommer i kontakt med kommunen.

För att verksamheten ska bli mer driftsäker och mindre sårbar och personberoende krävs kunskapsöverföring genom dokumentation av rutiner och processer, samt en översyn av bemanningen på sikt.

Risk: Möjlig 3
Väsentlighet: Kännbar 3
Totalt: 9 poäng

Motivering: Lyfts ej in i kontrollplanen, men beaktas i den långsiktiga verksamhetsplaneringen och i medarbetarsamtal.

Alla avdelningar

Diarieföring

Risker med arbetsmomentet: Om inkomna och upprättade handlingar, dvs allmänna handlingar, inte registreras riskerar man att bryta mot lagregler. Allmänhetens rätt att ta del av dessa handlingar försvåras, eftersom de inte hittas i diariet. Det leder även till att myndighetens verksamhet blir mindre effektiv.

Risk: Möjlig 3
Väsentlighet: Kännbar 3
Totalt: 9 poäng

Motivering: Varje avdelning ansvarar för att alla inkomna och upprättade handlingar blir diarieförda eller systematiskt förvarade i enlighet med gällande regler och förvaltningens dokumenthanteringsplan. Kontrollen ska även omfatta att rubriksättningar på ärenden/ärendedokument är korrekta.

Näringslivsavdelningen

Kunskapskapital och resurser

Näringslivsavdelningen arbetar med flera olika komplexa arbetsområden inom ett flertal sk politikområden. Bemanningen är knapp och för flera uppgifter och moment är ansvar och erfarenhet av beroende av enstaka medarbetare.

Mängden arbetsuppgifter och externt relaterade samarbets- och servicerelationer är stor. Avdelningen är mycket känslig för arbetstoppar samt personalförändringar. Under 2022 har externa företagsbesök och rådgivningsmöten återupptagits när pandemirestriktionerna tagits bort. Utifrån kommande års budgetramar finns behov av att tillsammans med andra förvaltningar och avdelningar i förekommande fall se närmre på hur vissa av avdelningens uppgifter och uppdrag utförs på annat sätt framöver.

Risk: Sannolik 4
Väsentlighet: Kännbar 3
Totalt: 12 poäng

Motivering: Risken så pass stor att momentet behöver beaktas. Lyfts in i kontrollplanen.

IT-avdelningen

Säkerhet

Antal system i kommunen medför en risk för arbetet med säkerhet och informationssäkerhet samt en risk att kommunen inte agerar enligt formella lagkrav. Ytterligare en allvarlig risk är det stora beroende som är kopplat till de system som idag används i verksamheterna och utan ett kontinuerligt arbete ökar risken för driftstopp och utebliven leverans. En förändrad omvärldsbild förstärker kraven på kommunens förmåga att arbeta för driftsäkerhet, kontinuitet och informationssäkerhet.

Konkret innebär detta krav på att risk- och konsekvensanalyser samt systemsäkerhetsplaner ska finnas för respektive system samt att en kontinuerlig uppföljning sker av analyser och planer.

Risk: Allvarlig 4
Väsentlighet: Sannolik 4
Totalt: 16 poäng

Motivering: Lyfts in i kontrollplanen beroende på allvarlighetsgraden i risken/riskerna. Även om det sannolikt krävs ett långsiktigt arbete är

det av vikt att medvetenheten ökar för att belysa problemet.

IT och ekonomi

IT-avdelningen ser en betydande ekonomisk risk i avsaknaden av planer och beslutsunderlag för de satsningar på IT och digitalisering som görs inom kommunen. Samhällets ökande grad av digitalisering ger snabb tillgång till digitala verktyg och möjlighet att digitalisera arbetsmoment men samtidigt riskerar detta att bygga kostnader i flera led eftersom alla tekniska lösningar som införs ska driftsättas, hanteras och supporteras i kommunens IT-miljö.

Konkret innebär detta krav på att analyser av behov, konsekvenser och risker samt ekonomi görs innan inköp eller implementering sker. Dessutom bör detta sammanställas i beslutsunderlag som chefer och ledningsgrupper kan ta ställning till innan upphandling, inköp eller implementering.

Risk: Möjlig 3

Väsentlighet: Allvarlig 4

Totalt: 12 poäng

Motivering: Lyfts in i kontrollplanen beroende på att det är betydande ekonomiska satsningar som görs och att det dessutom ger ekonomiska effekter på IT-miljö vilket kan påverka hela kommunen och inte enbart enskild verksamhet. Då bör även kraven på förändrade arbetsätt och effektivitetsökning finnas.

Räddningstjänsten

Arbetsmoment: Rök- och kemdykning

Arbetsmiljöverket klassar detta arbetsmoment som det farligaste och mest fysiskt krävande som tillåts. Gällande fysinstruktion skall följas.

Risk: Möjlig

Väsentlighet: Allvarlig

Totalt: 12 poäng

Motivering: Om den operativa personalen inte uppfyller de fysiska och medicinska kraven samt inte genomför föreskrivna övningar för rökdykning kan det leda till allvarliga arbetsskador och arbetsmiljöbrott. Tas med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Utryckningskörning

Om en olycka inträffar vid framförande av fordon i hög fart kan konsekvenserna bli mycket allvarliga för både personal och tredje man.

Risk: Möjlig

Väsentlighet: Allvarlig

Totalt: 12 poäng

Motivering: Viktigt att all personal som kör fordon vid utryckning har adekvat utbildning och kontinuerlig övning. Tas med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Arbete på hög höjd

Om personalen inte har rätt utbildning och utrustningen inte kontrolleras regelbundet kan det leda till allvarliga arbetsskador.

Risk: Möjlig

Väsentlighet: Allvarlig

Totalt: 12 poäng

Motivering: Viktigt att utrustningen underhålls och kontrolleras regelbundet samt att personalen får utbildning i höghöjdsarbete samt hur man använder utrustningen för att förhindra allvarliga personskador. Tas med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Arbete på väg vid insats

Om personalen inte har rätt utbildning och utrustning kan det leda till allvarliga arbetsskador.

Risk: Möjlig
Väsentlighet: Allvarlig
Totalt: 12 poäng

Motivering: Viktigt att personalen får utbildning i arbete på väg samt följer framtagna rutiner för att förhindra allvarliga personskador. Tas med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Arbete med skärsläckare

Om personalen inte har rätt utbildning och utrustning kan det leda till allvarliga arbetsskador.

Risk: Mindre sannolik
Väsentlighet: Allvarlig
Totalt: 8 poäng

Motivering: Viktigt att personalen får utbildning i användandet av skärsläckare samt följer framtagna rutiner för att förhindra allvarliga personskador. Tas inte med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Losstagning

Om personalen inte har rätt utbildning och utrustning kan det leda till allvarliga arbetsskador.

Risk: Möjlig
Väsentlighet: Allvarlig
Totalt: 12 poäng

Motivering: Viktigt att personalen får utbildning i losstagning samt följer framtagna rutiner för att förhindra allvarliga personskador. Bra rutiner finns. Tas inte med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Sjukvård vid insats

Om personalen inte har rätt utbildning och utrustning kan det leda till allvarliga arbetsskador.

Risk: Mindre sannolik
Väsentlighet: Kännbar
Totalt: 6 poäng

Motivering: Utan rätt utbildning och utrustning i samband med omhändertagande av person finns risk för blodsmitta eller andra smittor. Personalen får regelbunden utbildning och information om framtagna rutiner. Tas inte med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Flygning med drönare (UAV)

Om personalen inte har rätt utbildning och utrustning kan det leda till skador på människor och egendom.

Risk: Mindre sannolik
Väsentlighet: Allvarlig
Totalt: 8 poäng

Motivering: Utan rätt utbildning och utrustning i samband med flygning kan olyckor inträffa. Piloterna har precis genomgått utbildning och flygoperativ manual är framtagen. Nyligen beviljats tillstånd från Transportstyrelsen. Tas inte med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Ifyllande av händelserapport

Om rapporteringen inte är tillräckligt utförlig och rätt formulerad är det svårt om rapporten ska ligga till grund för t ex olycksutredning, debitering, utvärdering eller kontroll.

Risk: Mindre sannolik
Väsentlighet: Kännbar
Totalt: 6 poäng

Motivering: Viktigt med en fullständig rapportering bland annat på grund av ökad efterfrågan att ta del av rapporten från t ex polisen, försäkringsbolag och media. Händelserapporterna utgör även grunden för planeringen av den operativa verksamheten. Felkontroll görs direkt i verksamhetssystemet. Tas ej med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Arbete i kontaminerad miljö

Arbete i kontaminerad miljö kan påverka personalens hälsa.

Risk: Möjlig
Väsentlighet: Allvarlig
Totalt: 12 poäng

Motivering: Arbete som utförs i kontaminerad miljö efter en insats kan medföra risk för den enskildes hälsa. Tas med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Hantering av utrustning efter arbete i kontaminerad miljö

Felaktig hantering av utrustning efter arbete i kontaminerad miljö kan påverka personalens hälsa.

Risk: Möjlig
Väsentlighet: Kännbar
Totalt: 9 poäng

Motivering: Larmställ, andningspaket och övrig utrustning som blivit kontaminerad ska hanteras enligt gällande rutiner. Konceptet friska brandmän togs i bruk 2014. Tas inte med i kontrollplanen på grund av fungerande rutin.

Arbetsmoment: Fysiskt krävande arbetsuppgifter

Om den fysiska förmågan inte upprätthålls kan det leda till att personalen skadar sig i de olika arbetsmomenten.

Risk: Möjlig
Väsentlighet: Kännbar
Totalt: 9 poäng

Motivering: Den fysiska förmågan krävs för att kunna klara krävande arbetsuppgifter fram till

pensioneringen. Tas ej med i kontrollplanen eftersom årliga tester genomförs enligt gällande fysinstruktion och brister åtgärdas.

Arbetsmoment: Intern utbildning/övning operativ personal

Om utbildningen håller låg kvalitet samt uppföljning av deltagande inte görs påverkas de anställdas kompetens samt ökar skaderisken vid övningar.

Risk: Möjlig
Väsentlighet: Allvarlig
Totalt: 12 poäng

Motivering: Viktigt att övningsprogram och övnings-PM finns för alla övningar samt att uppföljning görs att alla deltagit i övningarna. Övningen ska genomföras på ett säkert sätt för att minska skaderisken både vid övning och insats. Operativa förmågan är väl dokumenterad i vårt verksamhetssystem. Kontinuerlig uppföljning att alla övningar och utbildningar genomförs. Tas inte med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Extern utbildning

Att utbildningarna håller låg kvalitet och uppsatta syfte och mål inte nås.

Risk: Mindre sannolik
Väsentlighet: Kännbar
Totalt: 6 poäng

Motivering: Utbildningen ska vara kvalitetssäkrad och kompetenta utbildare finnas. Tas inte med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Myndighetsutövning enligt LSO och LBE tillsyn

Om de olika tillsynsföräntarna inte gör korrekta eller likvärdiga bedömningar vid tillsyner kan detta ge konsekvenser för tredje part samt ge negativ påverkan för förtroendet för räddningstjänsten.

Risk: Mindre sannolik

Väsentlighet: Kännbar

Totalt: 6 poäng

Motivering: Viktigt att säkerställa likartade bedömningar genom upprättande av rutiner samt internutbildning. Tas inte med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Information och rådgivning

Om de olika handläggarna inte ger samma information och rådgivning kan detta ge konsekvenser för tredje part samt ge negativ påverkan för förtroendet för räddningstjänsten.

Risk: Möjlig

Väsentlighet: Kännbar

Totalt: 9 poäng

Motivering: Viktigt att alla får likvärdiga råd och information oavsett vilken handläggare man kontaktar. Information och råd av större vikt ska dokumenteras. Tas inte med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Myndighetsutövning vid LBE-tillstånd

Om handläggarna inte bedömer och hanterar ansökningshandlingarna korrekt kan detta ge konsekvenser för tredje part samt ge negativ påverkan för förtroendet för räddningstjänsten.

Risk: Mindre sannolik

Väsentlighet: Kännbar

Totalt: 6 poäng

Motivering: Säkerställa att handläggare har kunskap om tillståndsprocessen och hanterar ärendet korrekt. Tas inte med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Rapportering av delegationsärenden

Om beslut som fattas på delegation inte rapporteras till kommunstyrelsen anses det inte vara gällande och kan leda till problem vid ett överklagande.

Risk: Möjlig

Väsentlighet: Lindrig

Totalt: 6 poäng

Motivering: Skickas regelbundet till kommunstyrelsen under året. Tas ej med i kontrollplan på grund av redan fungerande rutin.

Arbetsmoment: Hot och våld vid myndighetsutövning

Vid myndighetsutövning kan hot- och våldssituation uppstå eftersom beslut kan påverka tredje part känslomässigt och ekonomiskt.

Risk: Möjlig

Väsentlighet: Kännbar

Totalt: 9 poäng

Motivering: Tas med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Debitering av avtal/tjänster och myndighetsutövning

Om debitering inte sker enligt gällande avtal innebär det minskade intäkter i förhållande till uppgjord budget.

Risk: Möjlig

Väsentlighet: Kännbar

Totalt: 9 poäng

Motivering: Säkerställa att allt ska debiteras lika enligt avtal och att förväntade intäkter kommer in. Tas inte med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Leverantörsfakturer

Att felaktiga fakturer betalas.

Risk: Mindre sannolik

Väsentlighet: Kännbar

Totalt: 6 poäng

Motivering: Utarbetat bra rutiner med kontroller samt bra säkerhet i ekonomisystemet. Tas ej med i kontrollplanen på grund av redan fungerande rutin.

Risk: Mindre sannolik

Väsentlighet: Lindrig

Totalt: 4 poäng

Motivering: Viktigt att all personal känner till och jobbar mot verksamhetens mål. Tas med i kontrollplanen p g a MSB:s myndighetskrav.

Arbetsmoment: Löneregistrering

Att löner inte registreras på ett korrekt sätt.

Risk: Möjlig

Väsentlighet: Kännbar

Totalt: 9 poäng

Motivering: På grund av fler inblandade i löneregistreringen finns risk för felaktigheter. Genom löpande kontroller har risken för fel minskat. Tas inte med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Framförande av fordon i tjänsten

En trafikolycka kan ge allvarliga personskador.

Risk: Möjlig

Väsentlighet: Kännbar

Totalt: 9 poäng

Motivering: Viktigt att personalen använder bilbälte samt att bilarna är moderna och underhålls regelbundet. Löpande påminnelse utförs i verksamheten. Tas inte med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Uppföljning av aktivitetsplan

Om inte aktivitetsplanen följs upp finns risk för att handlingsprogrammets mål inte uppnås.

INTERN KONTROLLPLAN

ÅR: 2024

Förvaltning:

Kommunledningsförvaltningen

KLF	Kommunledningsförvaltningen
Ekonomi	Ekonomi
IT	IT
Kansli	Kansli
Öfm	Överförmyndaren
Kom	Kommunikation
KC	Kontaktcenter
Näringsliv	Näringsliv
HR	HR
Rtj	Räddningstjänsten

Kontrollplan				
Väsentlighet / Risk	1 - Osannolik	2 - Mindre sannolik	3 - Möjlig	4 - Sannolik
1 - Försumbar	1	2	3	4
2 - Lindrig	2	4	6	8
3 - Kännbar	3	6	9	12
4 - Allvarlig	4	8	12	16

Avd. Enhet	Kontroll-områden	Rutin/policy/system "vilka regler, policys osv som ligger till grund för granskningen?"	Kontrollmoment "vad ska granskas?"	Metod 1 "hur kommer granskningen att göras?"	Frekvens "hur ofta kommer granskningen att göras?"	Ansvar "vem är ansvarig för att granskningen blir gjord?"	Rapportering "vem ska utförd granskning rapporteras till?"	Risk "hur stor är risken att fel ska uppstå?"	Väsentlighet "hur blir konsekvensen om fel uppstår?"
EKONOMI									
Ekonomi	Attestrutiner för kommunen	Attestreglerna	Att gällande attestregler följs	Stickprov	1 ggr/år	Utses av enhetschef	Förv.chef	Möjlig	Allvarlig
Ekonomi	Representation inom KLK	Skatteverkets regler	Att syfte och deltagare framgår. Att representationen har ett omedelbart samband med verksamheten.	Stickprov	1 ggr/år	Utses av enhetschef	Förv.chef	Möjlig	Kännbar
Ekonomi	Nya leverantörer till kommunen	Manualer	Kontroll av nyupplagda leverantörer.	Stickprov	1 ggr/år	Utses av enhetschef	Förv.chef	Möjlig	Allvarlig
Ekonomi	Systemförvaltning, ekonomisystemet	Rutinbeskrivningar och dokumentation	Att rutinerna är uppdaterade och är tillräckligt kompletta	Intervjuer och rutingranskning	1 ggr/år	Utses av enhetschef	Förv.chef	Möjlig	Kännbar
Ekonomi	Upphandling/inköp	LOU Ramavtal	Kommunens avtalstrohet att avropa varor och tjänster från följande ramavtal: Kemtekniska produkter, livsmedel, yrkeskläder och skor, bemanning och IT-system/verktyg. Uppföljning av direktinköp över 700 tkr	Inköpsanalys i Spend by Exitia.	1 ggr/år	Utses av enhetschef	Förv.chef	Sannolik	Allvarlig Kännbar
HR									
HR	Löneverkställen	Rutiner och objektiv bedömning	Att aktuella rutiner finns och efterlevs	Intervjuer och rutingranskning	1ggr/år	Utses av enhetschef	Förv.chef	Möjlig	Kännbar
HR	Systemförvaltning, personalsystemet	Rutiner och objektiv bedömning	Att aktuella rutiner finns och efterlevs	Intervjuer och rutingranskning	1 ggr/år	Utses av enhetschef	Förv.chef	Möjlig	Kännbar
HR	Hantering av löneskulder	Rutiner och objektiv bedömning	Att aktuella rutiner finns och efterlevs	Intervjuer och rutingranskning	1 ggr/år	Utses av enhetschef	Förv.chef	Möjlig	Kännbar
VERKSAMHET									
IT	Säkerhet	Rutiner för informationssäkerhet	Att aktuella rutiner finns och följs. Att arbetet med nya rutiner slutförs och att rutinerna införs. Att arbetet med risk- och konsekvensanalyser och systemsäkerhetsplaner sker kontinuerligt.	Kontroll av funktion	Löpande	Utses av kommun- direktör	Förv.chef	Sannolik	Allvarlig
IT	IT - ekonomi	Budgetprocess	Att satsningar på IT i kommunens verksamheter bättre kopplas till verksamhetens utveckling. Att planering av digitaliseringsåtgärder sker inom ramen för styrmodell och årshjul. Att satsningar som inte har kunnat planeras hanteras i arbetet med behovsfångst.	Kontroll av funktion	Löpande	Utses av kommun- direktör	Förv.chef	Möjlig	Allvarlig

INTERN KONTROLLPLAN

ÅR: 2024

Förvaltning:

Kommunledningsförvaltningen

KLF	Kommunledningsförvaltningen
Ekonomi	Ekonomi
IT	IT
Kansli	Kansli
Öfm	Överförmyndaren
Kom	Kommunikation
KC	Kontaktcenter
Näringsliv	Näringsliv
HR	HR
Rtj	Räddningstjänsten

Kontrollplan				
Väsentlighet / Risk	1 - Osannolik	2 - Mindre sannolik	3 - Möjlig	4 - Sannolik
1 - Försumbar	1	2	3	4
2 - Lindrig	2	4	6	8
3 - Kännbar	3	6	9	12
4 - Allvarig	4	8	12	16

Avd. Enhet	Kontroll-områden	Rutin/policy/system "vilka regler, policys osv som ligger till grund för granskningen?"	Kontrollmoment "vad ska granskas?"	Metod 1 "hur kommer granskningen att göras?"	Frekvens "hur ofta kommer granskningen att göras?"	Ansvar "vem är ansvarig för att granskningen blir gjord?"	Rapportering "vem ska utförd granskning rapporteras till?"	Risk "hur stor är risken att fel ska uppstå?"	Väsentlighet "hur blir konsekvensen om fel uppstår?"
Öfm	Överförmyndarens samtycke till fastighetsförsäljning	Rutinen för fastighetsförsäljning följs	Att rutinen för fastighetsförsäljning följs.	Stickprov i den omfattning som krävs för att säkerställa rutinerna	1 ggr/år	Utses av enhetschef	Förv.chef	Möjlig	Allvarig
Kansli	Systemförvaltning P360	Rutinbeskrivningar. Dokumenthanteringsplan.	Att rutiner inkl. dokumenthanteringsplan finns, är aktuella och tillämplas.	Intervjuer och rutingranskning	1 ggr/år	Utses av avd.chef	Förv.chef	Möjlig	Kännbar
Kansli	Diariéföring	Att alla inkomna eller upprättade handlingar blir diarieförda eller systematiskt förvarade i enlighet med gällande regler och avdelningarnas dokumenthanteringsplaner.	Kontroll av diarielistor och upprättade dokument. Kontroll av att rubriksättningar på ärenden/ärendedokument är korrekta.	Stickprov i den omfattning som krävs för att säkerställa rutinerna	Löpande	Utses av avd.chef	Förv.chef	Möjlig	Kännbar
Kansli	Ersättning för förlorad arbetsinkomst	Bestämmelser för ersättning till förtroendevalda	Kontroll av att förtroendevald utan anställningsförhållande styrkt förlusten som man begär ersättning för.	Alla underlag granskas och dokumenteras.	Varje gång	Utses av avd.chef	Förv.chef	Möjlig	Kännbar
Näringsliv	Bemanning	Verksamhetsplan samt uppdragsbeskrivningar	Att uppdrag och uppgifter är genomgångna mellan medarbetare och chef. Att bort- och omprioriteringar görs regelbundet i dialog mellan chef och medarbetare samt i arbetsgrupp. Att arbetsläget och förekommande omprioriteringar är kända för avdelningen. Att rutiner finns för uppföljning av arbetsbelastning samt att uppdragsgivare, målgrupp samt samarbetspartners är informerade om nuläge för aktuell fråga/ärende. Inför ingång av varje verksamhetsår bör avdelningens ansvarsområden belysas utifrån koppling till sammanhang och målgrupp med syfte att klarlägga koppling och samhörighet till annan förvaltning. Tillkommande uppdrag och uppgifter under ett arbetsår behöver åtföljas av tillskjutande av resurser.	Intervjuer, analys samt rutingranskning	Löpande	Avd.chef	Förv.chef	Sannolik	Kännbar
Kom	Tillgänglig webb	Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service	Kontroll av att webbplatserna följer lagkraven.	Mäts med kvalitetssäkringsverktyget Siteimprove. Kontinuerlig utbildning av webbredaktörer.	Löpande	Utses av avd.chef	Förv.chef	Sannolik	Kännbar
KC	Leverans av medborgarservice via kontaktcenter	Strategisk plan, verksamhetsplan, kommunikationspolicy, förvaltningslagen, leveransöverenskommelse	Kontroll av att leveransöverenskommelsen kring avvikelser i förvaltningens kontaktuppgifter, sökord och tillgänglighet efterlevs.	Statistik hämtas från ärendehanteringssystemet Nilex avseende ärendetyp "Misslyckad kontakt"	2 ggr/år	Enhetschef för kontaktcenter	Förv.chef	Sannolik	Kännbar

INTERN KONTROLLPLAN

ÅR: 2024

Förvaltning:

Kommunledningsförvaltningen

KLF	Kommunledningsförvaltningen
Ekonomi	Ekonomi
IT	IT
Kansli	Kansli
Öfm	Överförmyndaren
Kom	Kommunikation
KC	Kontaktcenter
Näringsliv	Näringsliv
HR	HR
Rtj	Räddningstjänsten

Kontrollplan				
Väsentlighet / Risk	1 - Osannolik	2 - Mindre sannolik	3 - Möjlig	4 - Sannolik
1 - Försumbar	1	2	3	4
2 - Lindrig	2	4	6	8
3 - Kännbar	3	6	9	12
4 - Allvarig	4	8	12	16

Avd. Enhet	Kontroll-områden	Rutin/policy/system "vilka regler, policys osv som ligger till grund för granskningen?"	Kontrollmoment "vad ska granskas?"	Metod 1 "hur kommer granskningen att göras?"	Frekvens "hur ofta kommer granskningen att göras?"	Ansvar "vem är ansvarig för att granskningen blir gjord?"	Rapportering "vem ska utförd granskning rapporteras till?"	Risk "hur stor är risken att fel ska uppstå?"	Väsentlighet "hur blir konsekvensen om fel uppstår?"
Rtj	Verksamhet	AFS (rökdykning)	Rökdykarkompetens Rullbandstest Hälsoundersökning/arbets-EKG Rökövningar	Kontroll att alla genomgått tester och övningar	1 gång/år	Verksamhetschef	Räddnings-chef	Möjlig	Allvarlig
Rtj	Verksamhet	Trafiklagstiftningen/intern rutin	Att personal som kör fordon vid utryckning har adekvat utbildning och kontinuerlig övning enligt intervall.	Kontroll och uppföljning av att övning har genomförts.	1 gång/år	Verksamhetschef	Räddnings-chef	Möjlig	Allvarlig
Rtj	Verksamhet	AFS (höghöjdsarbete)	Att personalen har utbildning i hur utrustningen används samt att utrustningen besiktigas regelbundet.	Granskning av dokumentation att utrustningen kontrollerats och personalen utbildats	1 gång/år	Verksamhetschef	Räddnings-chef	Möjlig	Allvarlig
Rtj	Verksamhet	Trafiklagstiftningen/intern rutin	Att rutiner för arbete på väg vid insats följs.	Insatsutvärdering samt kontroll att all operativ personal genomgår den utbildning som krävs	Kontinuerligt	Verksamhetschef	Räddnings-chef	Möjlig	Allvarlig
Rtj	Verksamhet	Uppföljning av aktivitetsplan	Att all personal känner till och jobbar mot verksamhetsns mål.	Att aktivitetsplanen genomförs.	Kontinuerligt	Verksamhetschef	Räddnings-chef	Mindre sannolik	Lindrig
Rtj	Verksamhet	Arbete i kontaminerad miljö	Personal som arbetar i kontaminerad miljö ska ha ändamålsenlig utrustning och utbildning.	Kontroll att korrekt utrustning används och att personalen får anpassad utbildning.	Kontinuerligt	Verksamhetschef	Räddnings-chef	Möjlig	Allvarlig
Rtj	Verksamhet	Hot och våld vid myndighetsutövning	Att all personal har genomgått utbildning inom området. Våra riktlinjer är uppdaterade	Kontroll av tillbudsrapporter samt våra riktlinjer	Kontinuerligt	Verksamhetschef	Räddnings-chef	Möjlig	Kännbar

Ansökan om kommunalt stöd till upprustning av allmän samlingslokal

Ordförandes förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta följande:

1. IOGT-NTO föreningen 117 Otto Lindblad beviljas bidrag med 30 procent av investeringen under förutsättning att statsbidrag beviljas.
2. Bidraget på 144 000 kronor finansieras ur kommunstyrelsens konto för oförutsedda kostnader 2024.
3. Bidraget utbetalas efter uppvisande av fakturaunderlag efter investeringens genomförande.

Beskrivning av ärendet

IOGT-NTO föreningen 117 Otto Lindblad ansöker om kommunalt stöd till anskaffandet av solceller till deras hus på Flensburgsgatan 8, Sösdala med fastighetsbeteckning Sösdala 80:11. Föreningen kommer att sända in en ansökan till Boverket om statligt stöd, enligt gällande författning, där det framgår att via Boverket kan ekonomiskt bidrag erhållas med 50 % av kostnaden, under förutsättning att kommunen beviljar föreningen ett bidrag med 30 % samt att föreningen själva finansierar resterande 20 %.

Föreningens fastighet fungerar som en allmän samlingslokal för tätortens föreningsliv. Det är många olika typer av verksamhet i lokalerna vilket medför hög förbrukning av el. Det är en stor kostnad för föreningen. Därför vill föreningen göra sig helt fria från fossiluppvärmning och ta bort sin oljepanna. De har idag en luftvärmepump för att minska oljeförbrukningen. Med solceller på taket kommer de att klara värme och elförbrukning på ett mycket positivt sätt.

Kommunstyrelsen

Ekonomiska konsekvenser

Kostnadsberäkningen för Solceller på taket uppgår till 480 000 kr inkl moms.

Finansieringsplan:

Statligt bidrag med 50%	240 000 kr
Kommunalt bidrag med 30 %	144 000 kr
Egeninsats 20%	96 000 kr

Bilagor

1. Ansökan från IOGT-NTO föreningen 117 Otto Lindblad

Sändlista:

IOGT-NTO föreningen 117 Otto Lindblad

Kommunledningsförvaltningen, ekonomiavdelningen

Kommunstyrelsen

Lena Wallentheim (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Ansökan om kommunalt stöd till upprustning av allmän samlingslokal

IOGT-NTO föreningen 117 Otto Lindblad ansöker om kommunalt stöd till anskaffandet av solceller till vårt hus på Flensburggatan 8, Sösdala med fastighetsbeteckning Sösdala 80:11.

Föreningen kommer att sända in en ansökan till Boverket om statligt stöd, enligt gällande författning, där det framgår att via Boverket kan ekonomiskt bidrag erhållas med 50 % av kostnaden, under förutsättning att kommunen beviljar föreningen ett bidrag med 30 % samt att föreningen själva finansierar resterande 20 %.

Föreningens fastighet fungerar som en allmän samlingslokal för tätortens föreningsliv och har ett stort värde för den sociala gemenskapen. Lokalen används också för barn- och ungdomsarbete, där bl a Nykterhetsrörelsens Scoutförbunds scoutkår i Sösdala samt IOGT-NTOs juniorföreningen 162 Linden bedriver sin verksamhet. Kommun, skola, föreningar, företag, kyrka och privatpersoner använder våra lokaler för teater, utbildningar, konferenser samt som vallokal. Vi arrangerar själva utåtriktade kulturaktiviteter så som musik- och berättar-kafé samt föreningsaktiviteter. Vi har ett samarbete med studieförbundet Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet, NBV, som arrangerar kurser och studiecirklar. Många av dessa verksamheter syftar till att främja integrationsarbetet i kommunen.

Det är många olika typer av verksamhet i lokalerna vilket medför hög förbrukning av el.

Det är en stor kostnad för föreningen. Vi vill därför göra oss helt fria från fosil uppvärmning och ta bort vår oljepanna. Vi har idag en luftvärmepump för att minska oljeförbrukningen. Med solceller på taket kommer vi att klara värme och elförbrukning på ett mycket positivt sätt.

Vi vill att lokalerna ska ha god standard och vara tillgänglig för alla.

Lokalerna är utrustade med ljudanläggning med hörslina, projektor, 3 m filmduk och WIFI.

Kostnadsberäkningen för Solceller på taket uppgår till 480.000 kr inkl moms.

Finansieringsplan:

Statligt bidrag med 50% 240.000 kr

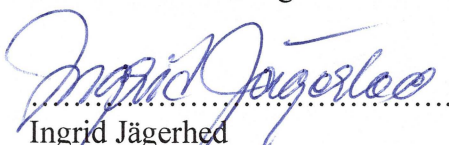
Kommunalt bidrag med 30 % 144.000 kr

Egeninsats 20% 96.000 kr

Med stöd av vad som här har beskrivits ansöker IOGT-NTO föreningen 117 Otto Lindblad att kommunstyrelsen beviljar föreningen ett bidrag med 144.000 kr till solceller på vårt hus Flensburggatan 8, Sösdala med fastighetsbeteckning Sösdala 80:11.

Sösdala den 27 oktober 2023

IOGT-NTO föreningen 117 Otto Lindblad

Ingrid Jägerhed
ordförande

Anders Sjögren
v.ordförande

**Hässleholms
kommun**

TJÄNSTESKRIVELSE

1(3)

Datum

Diarienummer

2023-10-27

KLF 2022/601

Kommunfullmäktige

*Handläggare
Kommunjurist Magnus Gjerstad
Kansli- och kommunikationsavdelningen*

magnus.gjerstad@hassleholm.se

Motion om energisäkerhet och näringslivetableringar

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att motionen ska anses besvarad.

Beskrivning av ärendet

Dolores Öhman (MP) har väckt en motion i fullmäktige i vilken hon anför följande.

Elektrifiering är en av många lösningar för att lösa klimatkrisen. Därför elektrifieras transporter och industrier i stor omfattning. Energiföretagen räknar med en ökning i elanvändning med 120 procent till 2045. Detta ställer krav på energiproduktion och kapacitet i kraftnätet. Den 4 augusti rapporterade Sveriges Radio om kommuner som går miste om nya företagsetableringar på grund av begränsningar i elnätet. Problem med kapacitet och effekt i elnätet är ett problem som drabbar hela Sverige men kommunerna har en möjlighet att agera för att förbättra de lokala förutsättningarna och motverka problemet. Bland annat finns det åtgärder i utkastet till den klimat- och energiplan som miljö- och stadsbyggnadsnämnden godkände i oktober 2021 men som fortfarande inte behandlats av kommunstyrelsen. En så viktig fråga borde behandlas skyndsamt kan man tycka. Utöver detta har Miljöpartiet påpekat många gånger avsaknaden av miljö- och hållbarhetsaspekter i det nyligen beslutade näringslivsprogrammet, något som avslöjar okunskap gällande

Kommunledningsförvaltningen / Kansli- och kommunikationsavdelningen

hållbarhet i näringslivet. Bland annat lagen om hållbarhetsrapportering som gäller för många företag och som kräver redovisning av miljö och sociala aspekter, personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption. Men utöver lagen, så förstår fler och fler företag idag att hantering av företagets hållbarhetsfrågor hjälper företaget att förstå sina styrkor och svagheter, risker och möjligheter samtidigt som varumärket blir starkare. Förtroendet från kunder, medarbetare, investerare, ägare och samhället i stort ökar och leder till en konkurrensfördel som säkrar lönsamheten. Om inte dessa hållbarhetsaspekter beaktas i näringslivsprogrammet så kunde åtminstone frågan om energitillgång, kapacitet och effekt i nätet tas upp och hanteras där. Men inte heller det. En annan motion som Miljöpartiet lämnat till kommunfullmäktige inom detta område handlade om att utreda hur området Hässleholm Nord kunde färdigställas för att attrahera investeringar som gynnar en hållbar utveckling och som bidrar till en klimatomställning. Klimatomställningen ”kräver djärva politiska beslut, omfattande investeringar i fossilfri industri samt föreningar och individer som konsumerar hållbart” skrev vi i motionen. Det ledde till ett svar om att ”jo, jo, detta görs redan”. Med tanke på det urvattnade näringslivsprogrammet vad gäller hållbarhet undrar jag verkligen vad kommunen menade med sitt svar. Jag har pratat med företag i Hässleholm som varnar för begränsningar i sin utveckling på grund av energifrågan. Andra vittnar om dåliga förutsättningar för att uppfylla interna hållbarhetskrav, t.ex. från ägare, på grund av dålig tillgång till förnyelsebar energi eller till ett tillräckligt starkt kraftnät. Hässleholms kommun sålde en gång i tiden sitt energiföretag. Det är nya tider nu. Kommunen har ett energiföretag, Hässleholm Miljö AB, som producerar fjärrvärme och en mindre mängd elektricitet, som i största mån används internt. Det kan finnas goda möjligheter att vidareutveckla affärsområdet energi, undersöka förutsättningar för utökad produktion av olika sorters förnyelsebar energi, både i egna anläggningar eller genom tekniska installationer hos kunder. Hur detta kunde bidra till bättre förutsättningar för företagsetableringar i kommunen bör också utredas. Som ägare kan kommunen utreda denna fråga. Eller ska ett helt nytt kommunalt energibolag etableras?

Med åberopande av det sålunda anförda yrkar motionären att fullmäktige beslutar följande.

- 1) Att utreda legala, marknadsmässiga och miljömässiga aspekter för etablering av ett kommunalt energiföretag.
- 2) Utredningen ska även analysera Hässleholm Miljö ABs förutsättningar för att utöka affärsområdet ”energi” i syfte att öka produktion av förnyelsebar energi, t.ex. solenergi, vindkraft, vätgas, mm, både i egna anläggningar så som genom samverkan med andra företag och organisationer eller genom att sälja energitjänster, t.ex. installation av solcellsanläggningar, mm.

3) Utredda kommunens förutsättningar vad gäller kapacitet och effekt i elnätet för att husera nya eller utökade näringslivsetableringar, göra en prognos och diskutera eventuellt behov av åtgärder.

Bedömning

Inom kommunledningsförvaltningen pågår en översyn av de kommunala bolagens bolagsordningar och ägardirektiv, inklusive Hässleholm Miljö AB. Det framstår inte som ändamålsenligt att föregripa detta arbete. Istället bör denna översyn och de eventuella ändringar som därvid föreslås avvaktas innan några åtgärder vidtas. Därmed ska motionen anses besvarad.

Bilaga:

Motionen

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic
Biträdande kommundirektör

Hanna Gardell
Avdelningschef

Magnus Gjerstad
Kommunjurist

Motion om energisäkerhet och näringslivetableringar

Elektrifiering är en av många lösningar för att lösa klimatkrisen. Därför elektrifieras transporter och industrier i stor omfattning. Energiföretagen räknar med en ökning i elanvändning med 120 procent till 2045. Detta ställer krav på energiproduktion och kapacitet i kraftnätet. Den 4 augusti rapporterade Sveriges Radio om kommuner som går miste om nya företagsetableringar på grund av begränsningar i elnätet. Problem med kapacitet och effekt i elnätet är ett problem som drabbar hela Sverige men kommunerna har en möjlighet att agera för att förbättra de lokala förutsättningarna och motverka problemet.

Bland annat finns det åtgärder i utkastet till den klimat- och energiplan som miljö- och stadsbyggnadsnämnden godkände i oktober 2021 men som fortfarande inte behandlades av kommunstyrelsen. En så viktig fråga borde behandlas skyndsamt kan man tycka. Utöver detta har miljöpartiet påpekat många gånger avsaknaden av miljö- och hållbarhetsaspekter i den nyligen beslutade näringslivsprogrammet, något som avslöjar okunskap gällande hållbarhet i näringslivet. Bland annat lagen om hållbarhetsrapportering som gäller för många företag och som kräver redovisning av miljö och sociala aspekter, personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption. Men utöver lagen, så förstår fler och fler företag idag att hantering av företagets hållbarhetsfrågor hjälper företaget att förstå sina styrkor och svagheter, risker och möjligheter samtidigt som varumärket blir starkare. Förtroendet från kunder, medarbetare, investerare, ägare och samhället i stort ökar och leder till en konkurrensfördel som säkrar lönsamheten. Om inte dessa hållbarhetsaspekter beaktas i näringslivsprogrammet så kunde åtminstone frågan om energitillgång, kapacitet och effekt i nätet tas upp och hanteras där. Men inte heller det.

En annan motion som Miljöpartiet lämnat till kommunfullmäktige inom detta område handlade om att utreda hur området Hässleholm Nord kunde färdigställas för att attrahera investeringar som gynnar en hållbar utveckling och som bidrar till en klimatomställning. Klimatomställningen ”kräver djärva politiska beslut, omfattande investeringar i fossilfri industri samt föreningar och individer som konsumerar hållbart” skrev vi i motionen. Det ledde till ett svar om att ”jo, jo, detta görs redan”. Med tanke på den urvattnade näringslivsprogrammet vad gäller hållbarhet undrar jag verkligen vad kommunen menade med sitt svar.

Jag har pratat med företag i Hässleholm som varnar för begränsningar i sin utveckling på grund av energifrågan. Andra vittnar om dåliga förutsättningar för att uppfylla interna hållbarhetskrav, t.ex. från ägare, på grund av dålig tillgång till förnyelsebar energi eller till ett tillräckligt starkt kraftnät.

Hässleholms kommun sålde en gång i tiden sitt energiföretag. Det är nya tider nu. Kommunen har ett energiföretag, Hässleholm Miljö AB, som producerar fjärrvärme och en mindre mängd elektricitet, som i största mån används internt. Det kan finnas goda möjligheter att vidareutveckla affärsområdet energi, undersöka förutsättningar för utökad produktion av olika sorters förnyelsebar energi, både i egna anläggningar eller genom tekniska installationer hos kunder. Hur detta kunde bidra till bättre förutsättningar för företagsetableringar i kommunen bör också utredas. Som ägare kan kommunen utreda denna fråga. Eller ska ett helt nytt kommunalt energibolag etableras?

Mot denna bakgrund yrkar jag att kommunfullmäktige beslutar att:

- Utreda legala, marknadsmässiga och miljömässiga aspekter för etablering av ett kommunalt energiföretag.
- Utredningen ska även analysera Hässleholm Miljö ABs förutsättningar för att utöka affärsområdet ”energi” i syfte att öka produktion av förnyelsebar energi, t.ex. solenergi, vindkraft, vätgas, mm, både i egna anläggningar så som genom samverkan med andra företag och organisationer eller genom att sälja energitjänster, t.ex. installation av solcellsanläggningar, mm.
- Utreda kommunens förutsättningar vad gäller kapacitet och effekt i elnätet för att husera nya eller utökade näringslivsetableringar, göra en prognos och diskutera eventuellt behov av åtgärder.

Dolores Öhman (MP)

22 augusti 2022

Kommunfullmäktige

Handläggare
Kommunjurist Magnus Gjerstad
Kansliavdelningen

magnus.gjerstad@hassleholm.se

Motion om fossilbränslefri fordonsflotta

Ordförandes förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

1) Motionen bifalles vad avser punkterna 1 och 2 på så sätt att kommunstyrelsen ges följande uppdrag.

A. Att under år 2024 göra stadgad uppföljning enligt ”Riktlinjer för resor, trafik och fordon i Hässleholms kommunkoncern” avseende hur ”Policy för resor, trafik och fordon i Hässleholms kommunkoncern” följs och vid behov beslutas om korri-gerande åtgärder samt att framgent göra sådan uppföljning årligen.

B. Utreda varför ovannämnda riktlinjer inte följts vad gäller införskaffande av fordon enligt anvisningar som närmare framgår nedan i avsnitt 2.

2) Motionen i övriga delar ska anses besvarad.

Beskrivning av ärendet

Dolores Öhman (MP) har väckt en motion i kommunfullmäktige i vilken hon yrkar att kommunfullmäktige beslutar följande.

1) Avkräva kommunstyrelsen och nämnderna att respektera och följa upp de

beslutade riktlinjerna för resor, trafik och fordon i Hässleholms kommunkoncern.

2) Intensifiera arbetet med att ställa om kommunkoncernens fordonsflotta till en fossilbränslefri flotta.

3) Genomföra en fordonsöversyn kallad energideklaration med kostnadsanalys, (kostnad/besparingar) för en kostnadseffektiv omställning av kommunens fordonsflotta till 100 % fossilbränslefri.

4) Utifrån energideklarationen ta fram en tidsplan för en så snabb som möjlig omställning av kommunens fordonsflotta och genomföra planen.

5) Genomföra en utredning om eventuell misskötsel gällande kommunstyrelsen och nämndernas följsamhet av riktlinjer för resor, trafik och fordon i Hässleholms kommunkoncern.

Till stöd för sina yrkanden anför motionären följande.

Enligt Sveriges klimatmål ska utsläppen från inrikes transporter minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010. Många kommuner föregår med gott exempel genom att effektivisera transporterna och skaffa fossilfria fordon. Goda exempel är Trollhättan och Stockholm där 94 % av lätta lastbilar är fossilfria. I Skåne är Lund och Eslöv två goda exempel med 95 respektive 89 % fossilbränslefria drivmedelsförbrukning. Hässleholms kommun hade ett ambitiöst mål om helt fossilbränslefria transporter år 2020 men nådde inte målet. Kommunens andel av fossilbränslefria transporter är så lågt som 36 %. År 2017 beslutade kommunstyrelsen i Hässleholm om ”Riktlinjer för resor, trafik och fordon i Hässleholms kommunkoncern” (KS § 217, 2017-10-04). Enligt riktlinjerna ansvarar kommunstyrelsen för en effektiv implementering av riktlinjerna och ska årligen följa upp hur dessa följs och vid behov besluta om korrigerande åtgärder. Detta har aldrig hänt. Kommunstyrelsen har struntat i sitt ansvar. Enligt riktlinjerna ska fordon införskaffas enligt en prioriteringsordning baserad på drivmedel. Högsta prioritet är fordon som drivs med biogas, el eller laddhybrider. I andra hand kommer dieselfordon som är godkända för biodiesel och övriga fordon som till övervägande del drivs med förnybara drivmedel. På tredje plats finns miljöklassat bensinfordon (inklusive elhybridfordon) och miljöklassat dieselfordon. I undantagsfall får dieselfordon och bensinfordon införskaffas. Införskaffning av fordon som främst drivs med fossila drivmedel (prioritet 3 och undantag) ska motiveras i behovsbedömningen. I de fall fordonet kan drivas både med förnybart och fossilt bränsle ska det förnybara prioriteras. Trots riktlinjernas tydlighet är följsamhet dålig. Av 25 nya personbilar år 2020 var endast en ren elbil, sex var elhybrider och övriga var bensin- eller dieslbilar. År 2019 köpte omsorgen en ren elbil och 40 dieslbilar. Kommunstyrelsens och nämndernas/förvaltningarnas försummelse av ansvaret enligt riktlinjerna är allvarligt. Man struntar helt och hållet i miljön men också i kommunens ekonomi då fossilfria transporter är ekonomiskt fördelaktiga. När bilarnas totalkostnad räknas in, inklusive inköp, skatter, förmåner, bränsle och andrahandsvärde, leder omställningen till fossiloberoende fordon vanligtvis till en

besparing. I projektet Elbillandet Syd, ett EU-projekt för grön omställning av näringslivets transporter, genomfördes energideklarationer av fordon på 30 företag. De kom fram till att omställningen minskar koldioxidutsläpp med 88 % och innebär en ekonomisk besparing med 5-8 %.

Bedömning

1) Avkräva kommunstyrelsen och nämnderna att respektera och följa upp de beslutade riktlinjerna för resor, trafik och fordon i Hässleholms kommunkoncern.

Kommunens styrdokument ”Riktlinjer för resor, trafik och fordon i Hässleholms kommunkoncern” beskriver hur kommunala verksamheter ska arbeta i enlighet med antagen ”Policy för resor, trafik och fordon i Hässleholms kommunkoncern” Under rubriken ”Uppföljning och revidering av riktlinjer för resor, trafik och fordon” stadgas följande. Kommunstyrelsen gör årliga uppföljningar av hur riktlinjerna för denna policy följs och vid behov beslutas om korrigerande åtgärder. Minst en gång per mandatperiod revideras riktlinjerna med hänsyn till miljö, teknisk utveckling, förändringar i samhällets infrastruktur och andra relevanta aspekter.

Såvitt känt har någon sådan årlig uppföljning som nämns ovan inte skett sedan riktlinjerna trädde i kraft den 1 november 2017. Kommunstyrelsen måste därför snarast göra en uppföljning. Inte heller har någon revidering av riktlinjerna skett och en sådan måste därför ske någon gång under innevarande mandatperiod. Uppföljningen och revideringen ska avse alla nämnder inklusive kommunstyrelsen.

2) Intensifiera arbetet med att ställa om kommunkoncernens fordonsflotta till en fossilbränslefri flotta.

Enligt riktlinjerna ska fordon som införskaffas prioriteras enligt följande ordning utifrån vilket drivmedel de drivs med, i enlighet med kommunens strävan efter fossilbränslefrihet:

Prioritet 1: Gasfordon, elfordon, laddhybrid.

Prioritet 2: Dieselfordon som är godkänt för biodiesel, övriga fordon som till övervägande del drivs med förnybara drivmedel.

Prioritet 3: Miljöklassat bensinfordon (inklusive elhybridfordon³) Miljöklassat dieselfordon.

Undantagsfall: Dieselfordon och bensinfordon

Alla nämnder inklusive kommunstyrelsen är skyldiga att följa ovannämnda riktlinjer. Varför man i så hög utsträckning valt att införskaffa fordon som endast får köpas enligt prioritet 3 (Miljöklassade bensinfordon (inklusive elhybrid-fordon) och miljöklassade dieselfordon) eller endast i undantagsfall (bensin- och dieslbilar) är

oklart. Det är svårt att bortse från möjligheten att nämnderna inte tillräckligt ansträngt sig för att följa riktlinjerna och istället införskaffat fordon enligt prioritet 1 eller 2. Kommunstyrelsen bör ges i uppdrag att utreda anledningen till detta och i utredningen även bedöma om det är möjligt att i större utsträckning införskaffa fordon enligt prioritet 1 och 2.

3) Genomföra en fordonsöversyn kallad energideklaration med kostnadsanalys, (kostnad/besparingar) för en kostnadseffektiv omställning av kommunens fordonsflotta till 100 % fossilbränslefri.

Yrkandet har anknytning till ovanstående yrkande om fossilbränslefri flotta. Det får antas att vid den utredning som kommunstyrelsen ska göra enligt detta avsnitt kommunstyrelsen behandlar de ekonomiska aspekterna av en omsvängning till införskaffande av fordon som är fossilbränslefria, till exempel avyttring av bensin- och dieslbilar till förmån för införskaffande av elbilar. Något behov av en särskild utredning enligt yrkandet kan därför inte anses föreligga.

4) Utifrån energideklarationen ta fram en tidsplan för en så snabb som möjlig omställning av kommunens fordonsflotta och genomföra planen.

Det är ofta vanskligt att bestämma om åtgärder utifrån en tidsplan, inte minst om planen sträcker sig flera år framåt. Olika händelser kan inträffa som kan vara svåra eller inte möjliga att förutse och som påverkar möjligheten att genomföra åtgärden. Ändrade förutsättningar kan medföra att en åtgärd som i förstone framstår som lämplig senare istället framstår som olämplig. Exempelvis kan det inte uteslutas att miljömässiga vinster måste ställa mot ekonomiska förhållanden. Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att någon tidsplan inte tas fram.

5) Krav på att genomföra en utredning om eventuell misskötsel gällande kommunstyrelsen och nämndernas följksamhet av riktlinjer för resor, trafik och fordon i Hässleholms kommunkoncern.

Av 12 kap 1 § kommunallagen (2017:725) framgår bland annat följande. Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Det har redan konstaterats att kommunstyrelsen inte har gjort den uppföljning som stadgas i ovannämnda riktlinjer. Kommunledningsförvaltningen bedömer att frågan huruvida ytterligare utredning bör ske och om den ska leda till kritik kan lämnas till kommunens revisorer att ta ställning till.

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic
Biträdande kommundirektör

Hanna Gardell
Avdelningschef

Magnus Gjerstad
Kommunjurist

Bilaga:
Motionen

Motion om fossilbränslefri fordonsflotta

Enligt Sveriges klimatmål ska utsläppen från inrikes transporter minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010. Många kommuner föregår med gott exempel genom att effektivisera transporter och skaffa fossilfria fordon. Goda exempel är Trollhättan och Stockholm där 94 % av lätta lastbilar är fossilfria. I Skåne är Lund och Eslöv två goda exempel med 95 respektive 89 % fossilbränslefria drivmedelsförbrukning. Hässleholms kommun hade ett ambitiöst mål om helt fossilbränslefria transporter år 2020 men nådde inte målet. Kommunens andel av fossilbränslefria transporter är så lågt som 36 %.

År 2017 beslutades kommunstyrelse i Hässleholm om ”Riktlinjer för resor, trafik och fordon i Hässleholms kommunkoncern” (KS § 217, 2017-10-04). Enligt riktlinjerna ansvarar kommunstyrelsen för en effektiv implementering av riktlinjerna och ska årligen följa upp hur dessa följs och vid behov besluta om korrigerande åtgärder. Detta har aldrig hänt. Kommunstyrelsen har struntat i sitt ansvar.

Enligt riktlinjerna ska fordon införskaffas enligt en prioriteringsordning baserad på drivmedel. Högsta prioritet är fordon som drivs med biogas, el eller laddhybrider. I andra hand kommer dieselfordon som är godkända för biodiesel och övriga fordon som till övervägande del drivs med förnybara drivmedel. På tredje plats finns miljöklassat bensinfordon (inklusive elhybridfordon) och miljöklassat dieselfordon. I undantagsfall får dieselfordon och bensinfordon införskaffas. Införskaffning av fordon som främst drivs med fossila drivmedel (prioritet 3 och undantag) ska motiveras i behovsbedömningen. I de fall fordonet kan drivas både med förnybart och fossilt bränsle ska det förnybara prioriteras. Trots riktlinjernas tydlighet är följsamhet dålig. Av 25 nya personbilar år 2020 var endast en ren elbil, sex var elhybrider och övriga var bensin- eller dieselpilar. År 2019 köpte omsorgen en ren elbil och 40 dieselpilar.

Kommunstyrelsens och nämndernas/förvaltningarnas försummelse av ansvaret enligt riktlinjerna är allvarligt. Man struntar helt och hållet i miljön men också i kommunens ekonomi då fossilfria transporter är ekonomiskt fördelaktiga. När bilarnas totalkostnad räknas in, inklusive inköp, skatter, förmåner, bränsle och andrahandsvärde, leder omställningen till fossiloberoende fordon vanligtvis till en besparing. I projektet Elbillandet Syd, ett EU-projekt för grön omställning av näringslivets transporter, genomfördes energideklarationer av fordon på 30 företag. De kom fram till att omställningen minskar koldioxidutsläpp med 88 % och innebär en ekonomisk besparing med 5-8 %.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag att kommunfullmäktige beslutar att:

- Avkräva kommunstyrelsen och nämnderna att respektera och följa upp de beslutade riktlinjerna för resor, trafik och fordon i Hässleholms kommunkoncern.
- Intensifiera arbetet med att ställa om kommunkoncernens fordonsflotta till en fossilbränslefri flotta.
- Genomföra en fordonsöversyn kallad energideklaration med kostnadsanalys, (kostnad/besparingar) för en kostnadseffektiv omställning av kommunens fordonsflotta till 100 % fossilbränslefri.
- Utifrån energideklarationen ta fram en tidsplan för en så snabb som möjlig omställning av kommunens fordonsflotta och genomföra planen.
- Genomföra en utredning om eventuell misskötsel gällande kommunstyrelsen och nämndernas följsamhet av riktlinjer för resor, trafik och fordon i Hässleholms kommunkoncern.

Dolores Öhman (MP)

22 augusti 2022